

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ VE SPRÁVNÍM OBVODU PRAHA 12

Analytická část

Verze schválená Řídicím výborem 8. prosince 2016

Schváleno na 101. zasedání Rady MČ Praha 12 dne 19. 12. 2016 usnesením č. R-101-002-16

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1	OBSAH	
2	ÚVOD	5
3	ANALYTICKÁ ČÁST	7
3.1	Obecná část analýzy	7
3.1.1	Základní informace o řešeném území, jeho vymezení	7
3.1.2	Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání	9
3.1.2.1	Strategie na úrovni městských částí	9
3.1.2.2	Strategie na úrovni hlavního města Prahy	10
3.1.2.3	Strategie na národní úrovni	11
3.1.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT	14
3.1.4	Charakteristika školství v řešeném území	21
3.1.4.1	Předškolní vzdělávání	21
3.1.4.2	Potřeby investic MŠ v území	29
3.1.4.3	Základní vzdělávání	30
3.1.4.4	Potřeby investic ZŠ v území	41
3.1.4.5	Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	42
3.1.4.6	Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	43
3.1.5	Zajištění dopravní dostupnosti škol v území	44
3.1.6	Rizikové chování a sociální služby pro děti a mládež	48
3.1.7	Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)	50
3.2	Specifická část analýzy	51
3.2.1	Témata MAP v řešeném území	51
3.2.1.1	Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území	51
3.2.2	Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území	77
3.2.2.1	Vymezení cílových skupin	77
3.2.2.2	Způsob spolupráce a zapojení cílových skupin do projektu	77
3.2.3	Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	79
3.3	Východiska pro strategickou část	82
3.3.1	Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů	82
3.3.2	Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	83
3.3.3	SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	83
3.3.3.1	Strategie na národní úrovni	93
3.3.3.2	Strategie na úrovni hlavního města Prahy	113
3.3.3.3	Strategie na úrovni městských částí	124
SEZNAM TABULEK		
Tabulka 1:	Základní informace o řešeném území	7
Tabulka 2:	Hodnocení aktuálního stavu mateřských škol	15
Tabulka 3:	Hodnocení aktuálního stavu základních škol	18
Tabulka 4:	Mateřské školy podle zřizovatele a tříd zapojených do projektu MAP	21
Tabulka 5:	Počet dětí v mateřských školách ve školním roce 2015/2016	22
Tabulka 6:	Vývoj počtu tříd a dětí v mateřských školách od školního roku 2000/2001	23
Tabulka 7:	Vývoj počtu pracovníků v MŠ Praha 12 a MŠ Praha-Libuš	24

Tabulka 8: Hospodaření mateřských škol	25
Tabulka 9: Stav školních jídelen v mateřských školách ve školním roce 2015/2016	26
Tabulka 10: Stav zařízení pro pohybovou aktivitu v mateřských školách ve školním roce 2015/2016.....	27
Tabulka 11 Zastoupení dětí-cizinců a příslušníků národnostních menšin na předškolním vzdělávání – MČ Praha 12.....	28
Tabulka 12 Zastoupení dětí-cizinců na předškolním vzdělávání – MČ Praha-Libuš	29
Tabulka 13: Základní školy podle zřizovatele zapojené do projektu MAP	30
Tabulka 14: Počet dětí v základních školách ve školním roce 2015/2016.....	33
Tabulka 15: Vývoj počtu tříd a dětí v základních školách od školního roku 2000/2001.....	33
Tabulka 16: Vývoj počtu pedagogických pracovníků v MŠ.....	35
Tabulka 17: Dokončení základního vzdělání a přechod žáků na nižší stupně gymnázií	35
Tabulka 18: Hospodaření základních škol	36
Tabulka 19: Stav školních jídelen v základních školách ve školním roce 2015/2016	37
Tabulka 20: Stav vybavenosti základních škol ve školním roce 2014/2015	38
Tabulka 21 Zastoupení žáků-cizinců a příslušníků národnostních menšin na základním vzdělávání – MČ Praha 12	41
Tabulka 22 Zastoupení dětí-cizinců na předškolním vzdělávání – MČ Praha-Libuš	41
Tabulka 23: Počet zaměstnanců ZUŠ A. Voborského ve školním roce 2013–14	42
Tabulka 24: Přehled rizik a jejich hodnocení z hlediska vlivu a pravděpodobnosti výskytu	80
Tabulka 25 SWOT-3 analýza - předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	84
Tabulka 26 SWOT-3 analýza - čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání	85
Tabulka 27 SWOT-3 analýza - inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem....	86
Tabulka 28 SWOT-3 analýza - čtenářská gramotnost.....	86
Tabulka 29 SWOT-3 analýza - matematická gramotnost	87
Tabulka 30 SWOT-3 analýza - inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem....	87
Tabulka 31 SWOT-3 analýza – podnikavost a iniciativa dětí a mládeže	88
Tabulka 32 SWOT-3 analýza – kompetence dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání.....	88
Tabulka 33 SWOT-3 analýza – kariérové poradenství v základních školách	89
Tabulka 34 SWOT-3 analýza – digitální kompetence dětí a žáků.....	90
Tabulka 35 SWOT-3 analýza – aktivní používání cizího jazyka	91
Tabulka 36 SWOT-3 analýza – sociální a občanské kompetence dětí a žáků a rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	91
Tabulka 37 SWOT-3 analýza – infrastruktura.....	92

SEZNAM MAP

Mapa 1: Řešené území MAP Praha 12	8
Mapa 2: Umístění základních a mateřských škol v řešeném území	21
Mapa 3: Řešené území MAP Praha 12	32
Mapa 4: Stávající a budoucí kapacita mateřských škol v MČ Praha 12	44

Mapa 5: Stávající a budoucí kapacita základních škol v MČ Praha 12..... 47

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Průměrné hodnocení MŠ v oblastech podporovaných z OP 16

Graf 2 Potřeby MŠ v oblastech podporovaných z OP 17

Graf 3: Průměrné hodnocení ZŠ v oblastech podporovaných z OP..... 19

Graf 4: Potřeby ZŠ v oblastech podporovaných z OP 20

Graf 5 Podíl žáků – cizinců na celkovém počtu žáků ZŠ MČ Praha 12 a Praha-Libuš (2015-2016)..... 39

Graf 6 Podíly žáků – cizinců na ZŠ MČ Praha 12 a Praha-Libuš 40

2 Úvod

Obecně k MAP

Místní akční plán rozvoje vzdělávání ve správním obvodu MČ Praha 12 je strategický dokument, který vzniká v rámci projektu MAP Praha 12 reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000068 podpořeného a spolufinancovaného jako součást výzvy č. 02_15_005 Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Účelem Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání ve správním obvodu Prahy 12 (dále i MAP Praha 12) je zmapování aktuální situace v oblasti předškolního a základního vzdělávání ve správním obvodu MČ Praha 12 (dále i SO Praha 12) a zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání, to znamená společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro řešení místně specifických problémů a potřeb.

MAP Praha 12 je zpracováván v rámci vytvořeného partnerství škol, jejich zřizovatelů a dalších vzdělávacích organizací působících v území správního obvodu městské části Praha 12 zahrnující území městské části Praha 12 a městské části Praha-Libuš.

Místní akční plán rozvoje vzdělávání se skládá z několika logických celků, které jsou průběžně dotvářeny a důsledně projednávány a připomínkovány relevantními místními aktéry, konkrétně z:

- Analytické části, která obsahuje především analýzu stávajících strategických dokumentů, charakteristiku předškolního a základního školství v území, zhodnocení základního uměleckého vzdělávání a neformálního a zájmového vzdělávání a dotýká se i sociální oblasti. Součástí analytické části je i SWOT analýza.
- Strategického rámce priorit MAP do roku 2023, který stanovuje základní parametry rozvoje předškolního a základního vzdělávání. Je zde definována vize, ta je rozpracována do priorit a každá priorita pak do několika strategických cílů. Součástí strategického rámce je přehled investičních a neinvestičních záměrů.
- Akčního plánu, který představuje rozpracování strategických cílů do konkrétních opatření. Každé opatření je zde zdůvodněno, má stanoven cíl a seznam plánovaných aktivit/projektových záměrů.
- Implementační části, která popisuje řízení a organizační zajištění MAP Praha 12 včetně jeho aktualizace, monitoringu a vyhodnocování realizace.

Struktura dokumentu vychází z doporučené struktury MAP vydané MŠMT v rámci metodických podkladů pro žadatele a příjemce ve výzvě 02_15_005 Místní akční plány rozvoje vzdělávání.

K analýze

Překládaný dokument představuje analytickou část MAP pro Prahu 12, který byl projednán 30. srpna 2016 na prvním jednání Řídicího výboru. Dokument byl upraven na základě došlých připomínek ze strany členů ŘV i RT.

Analytická část se vztahuje především k situaci mateřských a základních škol, které byly zapojeny do projektu MAP Praha 12.

Struktura a zaměření analytické části se opírá o metodické doporučení MŠMT, které má sice doporučující, nikoli povinný charakter, nicméně na jednání Realizačního týmu bylo dohodnuto z této

struktury vycházet. S ohledem na toto doporučení je struktura postavena na dvou výrazných částech – **obecná část analýzy** (kapitola 3.1) a **specifická část analýzy** (kapitola 3.2). Obecná část analýzy charakterizuje situaci místního školství v obecnější rovině, specifická část představuje do určité míry syntézu veškerých získaných informací ve vztahu k tématům MAP. Po dohodě s Realizační týmem (dále i RT) byla v této fázi realizace projektu rozpracována všechna témata MAP formulovaná MŠMT (tj. povinná, doporučená i volitelná), analýza by měla sloužit mimo jiné i pro diskusi, která z témat vybrat pro další etapy procesu.

3 ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 Obecná část analýzy

3.1.1 Základní informace o řešeném území, jeho vymezení

Vymezení řešeného území pro zpracování MAP MČ Praha 12 proběhlo v rámci výzvy OP VVV č. 02_15_005 k předkládání žádostí o podporu na zpracování Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání. Dle podmínek této výzvy bylo Potvrzením Magistrátu hl. m. Prahy vymezeno území realizace MAP (viz obrázek níže) jakožto správní obvod obce s rozšířenou působností zahrnující:

- městskou část Praha 12,
- městskou část Praha-Libuš.

Tato kapitola poskytuje velmi základní všeobecný přehled o zájmovém území, o jeho rozloze, populační velikosti a předpokládaném demografickém vývoji. Smyslem této kapitoly není detailní analýza, ale spíše představení území.

V zájmového území žije přibližně 65 tisíc obyvatel. Při rozloze 28,6 km² dosahuje průměrná hustota zalidnění 2 280 obyv./km². Zatímco hustota osídlení se mezi městskými částmi příliš neliší, je zde výrazný rozdíl v poměru obyvatel ve věku nad 65 let na 100 obyvatel ve věku 0 – 14 let (tzv. index stáří). Zatímco v MČ Praha 12 výrazně převyšuje počet seniorů nad dětmi do 14 let a tím MČ Praha 12 odpovídá průměru celé Prahy a mírně překračuje celorepublikový průměr, populace v MČ Praha-Libuš je výrazně mladší a odpovídá spíše obcím v suburbanizačních zázemích velkých měst.

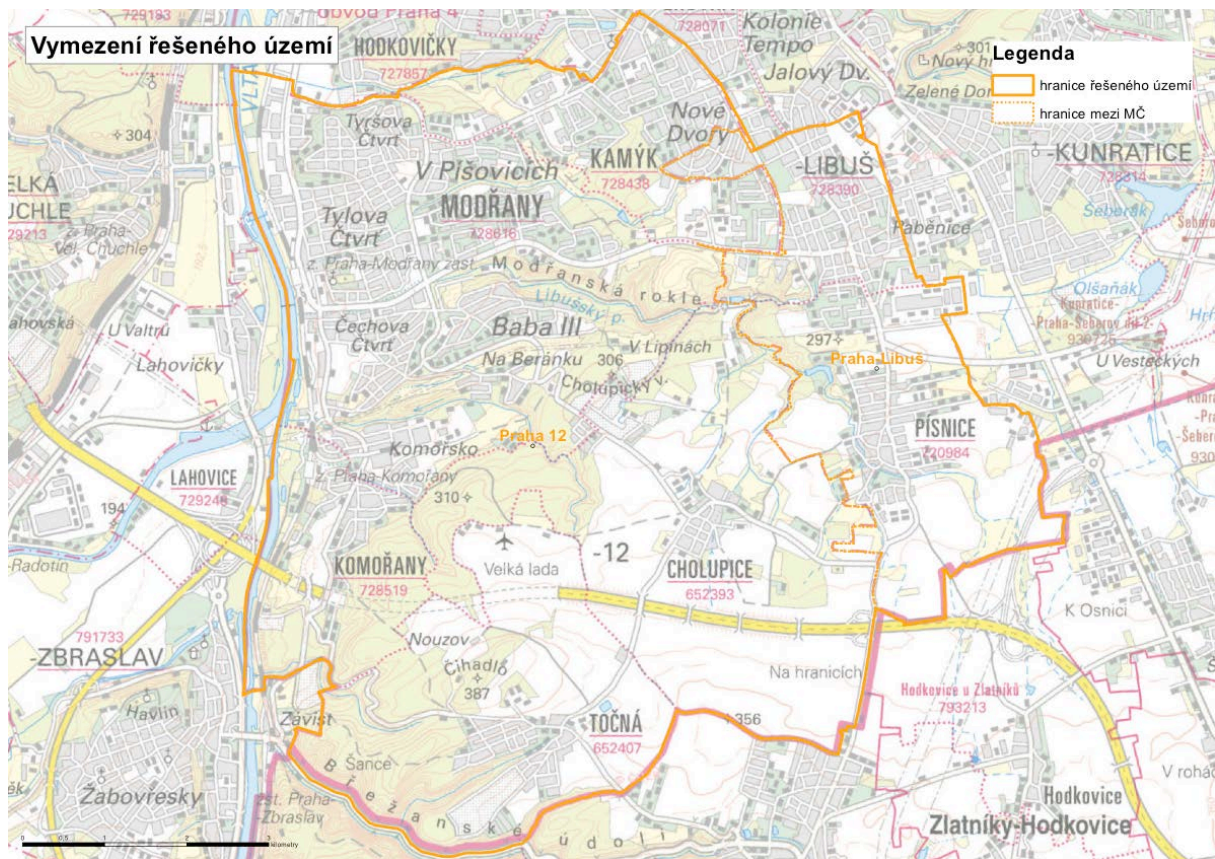
Tabulka 1: Základní informace o řešeném území

Městská část	Počet obyvatel	Počet obyvatel ve věku 0 – 14 let	Index stáří	Rozloha
MČ Praha 12	55 040	7 941	128,9	23,33 km ²
MČ Praha-Libuš	10 175	1 609	75,4	5,23 km ²
Celkem	65 215	9 550	119,9	28,56 km²

Zdroj: Český statistický úřad, údaje za městské části hl. m. Prahy, k 31.12.2015

Pozn.: Index stáří udává počet obyvatel ve věku nad 65 let na 100 obyvatel ve věku 0 – 14 let.

Mapa 1: Řešené území MAP Praha 12

Vytvořeno v ESRI ArcMap 10.4, podklad: ČÚZK

Od roku 2001 došlo v zámjovém území k nárůstu počtu obyvatel přibližně o 2 tis. K nárůstu došlo výhradně v MČ Praha-Libuš, a to vlivem migrace obyvatel do nově budovaných domů a bytů. Na území MČ Praha 12 se v tomto období počet obyvatel prakticky nezměnil.

V roce 2030 by dle středních variant demografických studií mělo v řešeném území žít přibližně 75 tis. obyvatel, tj. mělo by dojít k nárůstu počtu obyvatel o cca 10 tis. K nárůstu by mělo dojít v obou městských částech, v MČ Praze 12 o cca 7 tis. obyvatel, v MČ Praze-Libuš se zvýší počet obyvatel přibližně o 3 tis.

Počet dětí v předškolním věku (0 – 5 let) by se měl v celém sledovaném období pohybovat na současné úrovni cca 4,2 tis. nebo mírně vyšší.

Počet dětí ve věku povinné školní docházky (6 – 14 let) by se měl v následujících 15 letech postupně zvyšovat ze stávající úrovně cca 4,8 tis. na přibližně 8 tis. dětí.

Specifickým rysem řešeného území, které se výtazně promítá i do oblasti školství, je zastoupení cizinců. Na území správního obvodu Prahy 12, které tvoří území městských částí Praha 12 a Praha-Libuš žilo dle údajů ČSÚ k 31. 12. 2014 6 155 cizinců. Z tohoto počtu měli nejvýraznější zastoupení Vietnamci s 2 037 obyvateli, Ukrajinci s 1 498 a Slováci, kterých na území správního obvodu Prahy 12 žilo 871. Významný je také podíl Rusů (359 obyvatel), a Číňanů (191 obyvatel).

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

V rámci této podkapitoly jsou stručně představeny hlavní strategické dokumenty na místní úrovni (úroveň městských částí), na úrovni hl. m. Prahy, na celorepublikové úrovni i relevantní dokumenty Evropské unie.

V potaz jsou brány ty dokumenty, které mají relevanci vůči MAP, tedy zejména programy a koncepce rozvoje školství a vzdělávací soustavy a komplexní programy a koncepce.

Podrobný popis všech strategických dokumentů je uveden v Příloze č. 1. Výjimkou jsou demografické studie, které jsou zásadní pro řešenou oblast, ale nejsou strategickými dokumenty, a proto nejsou v příloze uvedeny. Jejich závěry se ale prolínají celou analýzou.

Strategické dokumenty s bezprostřední vazbou na vzdělávání (zejména na obsahovou a kvalitativní stránku) jsou podrobněji analyzovány také v kapitole 3.2 Specifická část.

3.1.2.1 Strategie na úrovni městských částí

- Strategický plán trvale udržitelného rozvoje MČ Praha 12

Městská část Praha 12 má zpracovaný Strategický plán trvale udržitelného rozvoje pro roky 2013 – 2020. Zde je oblast školství popsána v prioritě S 1: Zkvalitnění vzdělanostní struktury a úrovně obyvatel MČ v rámci prioritní oblasti S: Kvalita společenského života a sociálních služeb.

- Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v MČ Praha 12

V roce 2009 si městská část Praha 12 nechala zpracovat Koncepci rozvoje základních a mateřských škol, která se zaměřila především na zhodnocení využití ZŠ a MŠ a potřebu výstavby nových nebo rozšíření stávajících škol v MČ Praha 12. V roce 2013 došlo k rozsáhlému vyhodnocení této koncepce a aktualizaci jejich cílů.

- Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na území městské části Praha 12 v letech 2015 – 2020

Protože se MAP dotýká i sociální oblasti, je zmíněn i aktuální Komunitní plán rozvoje sociálních služeb. Městská část Praha 12 zahájila komunitní plánování sociálních služeb v roce 2003 a v současné době má zpracován již druhý komunitní plán pro roky 2015 – 2020. Řešené oblasti se týká především Prioritní oblast 1: Rodina, děti a mládež. Zpráva o naplňování komunitního plánu je každý rok předkládána Radě MČ.

- Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš

Městská část Praha-Libuš má od roku 2009 zpracovaný Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš. Oblast školství je řešena především v prioritě 4 Posilování sociální soudržnosti a kvality života, opatření 4.3 Zkvalitnění školství. Úzce vymezené aktivity tohoto opatření (prakticky výhradně zaměřené na ZŠ Meteorologická) a celkové stáří dokumentu způsobují, že neodpovídá potřebám území. To se projevuje v akčních plánech městské části (nejnověji Akční plán na roky 2015 – 2016), které sice uvádí vazbu na opatření strategického plánu, ale řeší i projekty, které nemají přímou vazbu na jeho aktivity. Současně je zde uveden projektový záměr na aktualizaci vlastního strategického plánu.

- Demografická studie MČ Praha 12
- Demografická studie MČ Praha-Libuš

Obě městské části si nechaly na konci roku 2015 zpracovat demografické studie s prognózou počtu obyvatel do roku 2030. Studie nejprve vyhodnocují vývoj počtu obyvatel v posledních 15 letech. Na základě současné struktury obyvatel, plodnosti, úmrtnosti, migrace, plánované výstavby a dalších parametrů předkládá prognózy vývoje počtu obyvatel včetně jednotlivých věkových skupin. Prognózy

jsou zaměřeny primárně na děti v předškolním a školním věku. Studie proto řeší i současné a budoucí kapacity mateřských a základních škol. Specifickým požadavkem byla analýza počtu dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem.

- Mapování bezbariérovosti základních škol MČ Praha 12

MČ Praha 12 nechala v roce 2016 zmapovat bezbariérovost škol. Bezbariérový přístup je jednou z podmínek pro vzdělávání dětí s některými handicap. Studie analyzuje situaci na jednotlivých základních školách MČ Praha 12, bohužel však nedoporučuje, které školy by bylo efektivnější plně bezbariérově upravit a MČ bude v tomto ohledu svoje záměry dále zpřesňovat. MČ v rámci svých plánovaných oprav a investice dlouhodobě zohledňuje i nutnost bezbariérovosti, proto se dílčí projekty tvoří tak, aby se některé úpravy realizovaly současně s projektem a aby se v budoucnu snížily náklady na zajištění všech opatření vedoucích k bezbariérovosti škol.

3.1.2.2 Strategie na úrovni hlavního města Prahy

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 - 2020

Jedná se o hlavní strategický dokument hlavního města Prahy pro oblast školství a vzdělávání. Aktuální verze je pro roky 2016 až 2020. Dokument aktualizuje rozvojové priority, které byly stanoveny v Dlouhodobém záměru pro roky 2012 – 2016. Kromě průřezových priorit jsou definovány i cíle a aktivity pro jednotlivé druhy vzdělávání. Pro MAP Praha 12 jsou nejdůležitější oblasti Průřezová témata, Předškolní vzdělávání a Základní vzdělávání.

- Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti

Integrované územní investice (Integrated Territorial Investment, ITI) představují nový nástroj Evropské unie pro programové období 2014 – 2020, který umožní slučovat finanční zdroje z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů na realizaci velkých integrovaných projektů strategické povahy.

ITI Pražské metropolitní oblasti je určeno pro území hl.m.Prahy a jeho zázemí ve Středočeském kraji. Strategie se zaměřuje na tři prioritní oblasti, mezi které patří i oblast školství.

- Analýza a prognóza vybavení města v oblasti základního školství a předškolní výchovy v hl. m. Praze v roce 2015 a 2020 (květen 2016)

Aktuální dokument zaměřený na posouzení kapacit MŠ a ZŠ. Některé závěry tohoto dokumentu neodpovídají závěrům Demografických studií MČ Praha-Libuš a Praha 12. Tyto studie jsou však podrobnější, zahrnují delší časový rámec, navíc MČ Praha 12 závěry této analýzy detailně připomínkovala v Usnesení Rady MČ č. R-069-001-16. MČ ve svých připomínkách mj. poukazovala na patrně nezahrnuté informace o plánované výstavbě, ale poukazovala i na další metodické aspekty, např. zahrnutí soukromých MŠ a ZŠ do celkové kapacity apod. Z těchto důvodů bude pro potřeby MAP pracováno primárně se závěry Demografických studií MČ Praha 12 a Praha-Libuš.

- Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy

Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na období 2013 – 2016 představuje soubor nerepresivních opatření směřujících k předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Zahrnuje všechny aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty.

- Koncepce protidrogové politiky hl. m. Prahy na období 2014-2020

Koncepce a strategie protidrogové politiky hl. m. Prahy vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018 schválené vládou ČR. Dokument se zabývá užíváním ilegálních návykových látek, ale i problematikou užívání alkoholu a tabáku, oblastí vymáhání práva a komunitním bezpečím.

- Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze

Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2014 až 2020 (dále jen „Koncepce PPRCH“) odráží současnou celospolečenskou snahu o její postupnou emancipaci a potřebu vytvořit pro školy a školská zařízení základní koncepční materiál, ze kterého by mohla při realizaci PPRCH vycházet.

Koncepce PPRCH se zaměřuje na systémová opatření při realizaci PPRCH na území HMP. Podporuje optimalizaci a stabilizaci sítě realizátorů programů specifické primární prevence a zvyšování odborných předpokladů pracovníků, kteří se věnují preventivní práci s dětmi a mládeží. Soustřeďuje se na zajišťování kvality poskytovaných preventivních programů. Koncepce primární prevence stanovuje strukturu vzájemné spolupráce všech zúčastněných subjektů na území hl. m. Prahy.

- Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců

Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců navrhuje, jakým směrem by se měla pražská integrační politika v následujících letech vyvíjet. Definuje pět základních priorit integrace a příslušná doporučení. Konkrétní kroky pro realizaci priorit jsou definovány v akčních plánech této koncepce (viz následující akční plány pro rok 2015 a 2016.

- Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2015

Jedná se soubor konkrétních kroků pro realizaci priorit Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců na rok 2015.

- Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2016

Jedná se soubor konkrétních kroků pro realizaci priorit Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců na rok 2016.

3.1.2.3 Strategie na národní úrovni

- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 představuje základní strategický dokument ČR v oblasti vzdělávání na národní úrovni. Tato strategie stanovuje na základě důkladného zhodnocení současného stavu 3 průřezové priority a na ně navázané cíle.

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015 – 2020

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015 – 2020 představuje jeden z implementačních dokumentů Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020. Jedná se o významný nástroj formování vzdělávací soustavy a je základem komunikace mezi centrem (MŠMT) a kraji. Určuje záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky, určuje rámec dlouhodobých záměrů krajů a sjednocuje přístup státu a jednotlivých krajů v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy.

- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018

Cílem Akčního plánu inkluzivního vzdělávání je nastavení pozitivních podmínek pro vzdělávání všech žáků tak, aby bylo možné vzdělávání uskutečňovat přednostně v hlavním vzdělávacím proudu. Dokument vychází z priorit Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a podrobněji definovaných opatření v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky.

- Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Dokument Strategie digitálního vzdělávání navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné.

- Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020 určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let.

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Vzdělávání a oblast školství není samozřejmě opomenuta. Ve strategické části je význam vzdělávání zmiňován v rámci prioritní oblasti „Regionální konkurenceschopnost“, přičemž je kladen důraz na kvalitu, flexibilitu a efektivitu vzdělávací soustavy např. v souvislosti s adaptabilitou žáků/studentů na trhu práce.

- Strategie sociálního začleňování 2014-2020

Strategie sociálního začleňování popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) Evropské unie v programovém období 2014-2020. Dále obsahuje přehled opatření majících vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů.

- Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dokument stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání ESIF za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit.

Rozvoj vzdělávání je v tomto dokumentu zahrnut pod Národní rozvojovou prioritu Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

- Evropa 2020

Evropská unie vymezuje úroveň, které by chtěla dosáhnout do roku 2020. V rámci Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority a cíle, které je potřeba dosáhnout pro dosažení této úrovně.

Politika EU v oblasti vzdělávání je založena na spolupráci mezi členskými státy. Členské státy jsou nadále odpovědné za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost. Evropská spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy od roku 2002 probíhá podle tzv. Kodaňského procesu, kdy si členské státy a další zúčastněné země stanovují každé 2 roky konkrétní cíle.

- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky je dokument, jehož hlavním cílem je shrnout na obecné úrovni klíčová témata, problémy a možná řešení.

Na oblast vzdělávání se primárně zaměřuje priorita 2.3 „Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje“ obsažená v rámci prioritní osy číslo 2 „Ekonomika a inovace“.

- Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání

Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018) a opírá se o předpoklad, že získávání určitých základních dovedností na školní úrovni je zásadní pro rozvoj klíčových kompetencí v rámci kontinuity celoživotního učení. Záměr rozvoje gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuze iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o

aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků.

- Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v cizích jazycích, aby občané dovedli porozumět a komunikovat i v cizích jazycích. Požadavek, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích, je v oblasti obsahu vzdělávání naplňován postupným vytvářením rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání.

- Strategie romské integrace do roku 2020

Strategie romské integrace do roku 2020 je střednědobý dokument s celoplošným dopadem, který řeší situaci romské menšiny v ČR. Cílem této strategie je zvrátit do roku 2020 negativní trendy ve vývoji situace Romů v ČR zejména ve vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a v oblasti sociální, nastartovat a urychlit pozitivní změny a dosáhnout pokroku při odstraňování neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi podstatnou částí Romů a většinovou populací, zajistit účinnou ochranu Romů před diskriminací, bezpečné soužití a povzbudit rozvoj romské kultury a jazyka.

- Strategie celoživotního učení ČR

Strategie celoživotního učení definuje současné koncepce celoživotního učení. Stanovená vize na podporu celoživotního učení v ČR zdůrazňuje ekonomický, environmentální i sociální aspekt přínosu celoživotního učení, a v návaznosti určuje hlavní strategické směry a opatření strategie.

- Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Počet usmrcených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu a tvoří 30 % obětí v silničním provozu. Tento podíl se nedaří snižovat, a proto je cíleno na zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích, což je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně je tomu i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Strategickým cílem Strategie je nadále rozvíjet, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity dotčených subjektů, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů, zvyšovat efektivitu přijímaných preventivních opatření a reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují.

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018

Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 vychází ze závěrů pravidelných jednání s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence, z dlouhodobých cílů stanovených Strategiemi meziresortních orgánů a ze zkušeností s naplňováním předchozích koncepcí prevence zneužívání návykových látek a dalších rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

- Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

Cílovou skupinou, které je včasná péče určena, jsou děti ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Sociokulturně znevýhodňujícím prostředím rozumíme pro účely tohoto dokumentu takové sociální a kulturní prostředí, které dítěti znesnadňuje zapojení do hlavního vzdělávacího proudu. Včasná péče v oblasti vzdělávání bude poskytována dětem ze sociálně a sociokulturně

znevýhodňujícího prostředí a jejich rodinám především v období od tří let života dítěte do zahájení školní docházky. V tomto období bude realizována především formou předškolního vzdělávání a formou podpory kompetencí rodičů k rozvíjení potenciálu dítěte v jeho přirozeném prostředí.

- Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané 2014-2020 vychází Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, jejíž součástí je i podpora nadaných.

Koncepce se nezaměřuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů.

- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025

Státní program představuje klíčovou národní strategii pro oblast EVVO i EP s vizemi, cíli a opatřeními, na nichž se vedle orgánů státní správy podílejí mj. kraje, obce a města, školy, včetně škol vysokých, střediska ekologické výchovy a ekologické poradny i neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, muzea, zoo, botanické zahrady, knihovny.

Program podporuje rozvoj EVVO komplexně v celé šíři témat, rozdělených do sekcí Příroda, Místo, sídlo a krajina, Udržitelná spotřeba a Klima. V rámci tříletých akčních plánů bude docházet k jejich aktualizaci. Plnění Státního programu bude každoročně vyhodnocováno Ministerstvem životního prostředí, závěrečné hodnocení za celé období bude předloženo vládě v roce 2025 společně s návrhem Státního programu na další období.

- Zdraví pro všechny v 21. století

Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR byl schválený v roce 2002, přesto formuluje cíle až do roku 2020. S ohledem na MAP je relevantní především ve vztahu k cílům zaměřeným na děti a mládež, zaměřených mj. na zdraví či bezpečnost.

3.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT

MŠMT uskutečnilo na přelomu 2015/2016 dotazníkové šetření potřeb mateřských a základních škol v oblastech, které jsou podporovány v rámci operačních programů v programovém období 2014 – 2020.

V SO Praha 12 se tohoto šetření zúčastnilo 23 z 25 právnických osob vykonávajících činnost mateřské školy a 11 z 13 základních škol. Pro zpracování analýzy byly výstupy dotazníkového šetření poskytnuty v agregované podobě. Souhrnné vyhodnocení přináší tato kapitola, podrobnější zjištění, ve vazbě na témata MAP, jsou uvedena v kapitole 3.2 Specifická část analýzy.

Vyhodnocení mateřských škol

Hodnocení aktuálního stavu mateřských škol zobrazuje následující tabulka a graf. Ve stanovených oblastech podpory se školy hodnotí úrovní 2 až 3 (na škále 1 až 4)¹, převážně blíže úrovni 3, tj. že danou oblast realizují, ale je zde prostor pro zlepšení.

Na všech úrovních (ORP, Praha i ČR) je nejlépe hodnocena oblast sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence, kde se školy pohybují na úrovni 3 (funkční část systému, je prostor pro zlepšení). Těsně pod úrovní 3 se hodnotí v oblastech digitální kompetence pedagogických pracovníků a kompetence k iniciativě a kreativitě dětí. Naopak nejhůře se hodnotí v oblasti polytechnické vzdělávání, kde se školy pouze těsně dostaly nad úroveň 2.

¹ Jedná se o škálu: 1 – vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah); 2 – rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace); 3 – realizovaná oblast (tzn. funkční části systému, je prostor pro zlepšení); 4 – ideální stav (tzn. funkční systém)

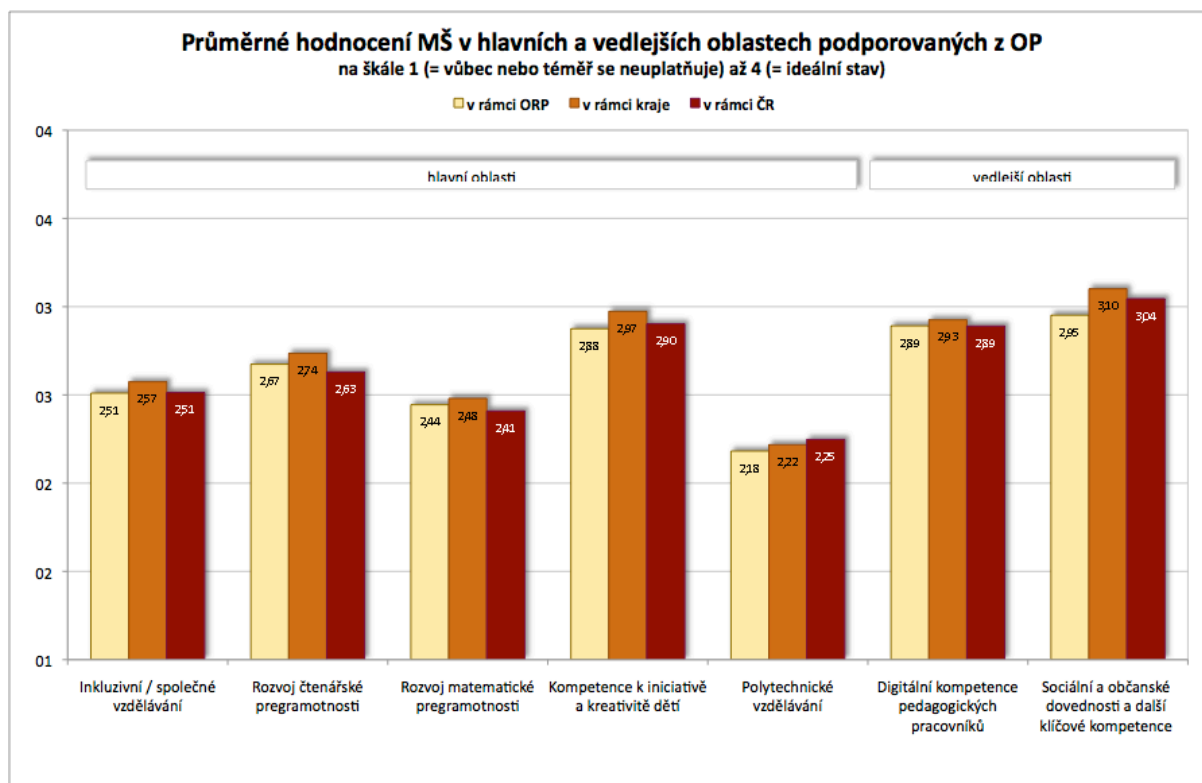
Ve většině oblastí podpory není zásadní rozdíl mezi hodnocením škol v zájmovém území a průměrem za Prahu a Českou republiku. Rozdíly v hodnocení jsou menší než je tomu u ZŠ. Výjimku představuje oblast sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence, kde se místní MŠ hodnotí hůře než je tomu v Praze a ČR. Nicméně se jedná o oblast, která je místními školami hodnocena ze všech oblastí nejlépe.

Tabulka 2: Hodnocení aktuálního stavu mateřských škol

Oblasti podpory	Průměrné hodnocení aktuálního stavu		
	v rámci SO Praha 12	v rámci HMP	v rámci ČR
Hlavní oblasti podporované z OP			
Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2,51	2,57	2,51
Podpora čtenářské pregramotnosti	2,67	2,74	2,63
Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,44	2,48	2,41
Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	2,88	2,97	2,90
Podpora polytechnického vzdělávání	2,18	2,22	2,25
Další oblasti podporované z OP			
ICT vč. potřeb infrastruktury	2,89	2,93	2,89
Sociální a obč. dovednosti a další klíčové kompetence	2,95	3,10	3,04

Zdroj: dotazníkové šetření MŠMT, vlastní zpracování

Pozn.: Zde analyzované oblasti odpovídají struktuře dotazníku. Tematickým zaměřením se v podstatě shodují s tématy MAP definovanými v Postupech zpracování MAP, jejich členění na hlavní / další podporované oblasti však nikoli. Jsou proto uvedeny pouze v této části, dále jsou analyzována samostatná témata.

Graf 1 Průměrné hodnocení MŠ v oblastech podporovaných z OP

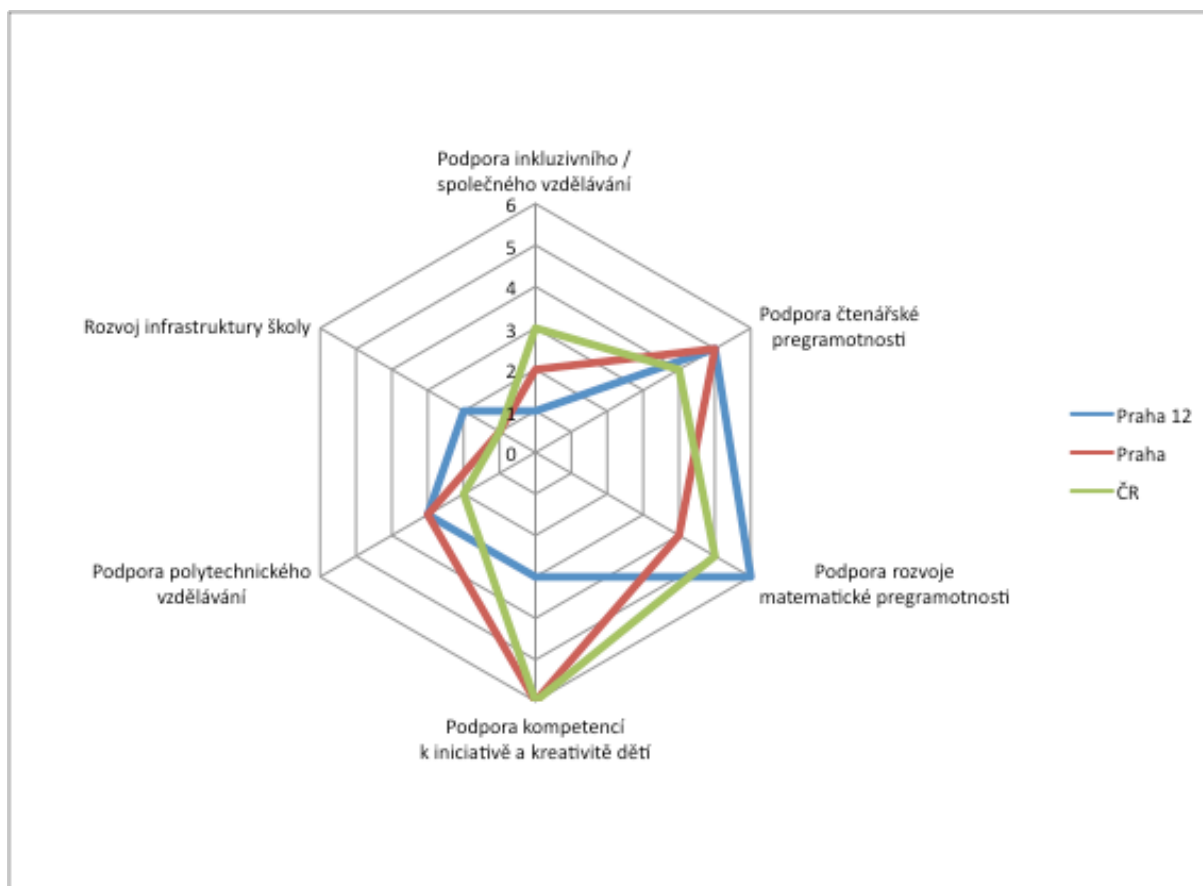
Zdroj: převzato z dotazníkového šetření MŠMT

Z hlediska potřeb mateřských škol v zájmovém území v podporovaných oblastech patří mezi nejpotřebnější:

- Podpora inkluzivního / společenského vzdělávání – místními školami je tato oblast hodnocena jako vůbec nejpotřebnější a výrazně se tím odlišují od celorepublikového průměru,
- Rozvoj infrastruktury školy – tato oblast je hodnocena jako jedna z nejvíce potřebných i v Praze a ČR.

Na opačném konci, mezi nejméně potřebné oblasti patří:

- Podpora rozvoje matematické pregramotnosti – místními školami je tato oblast jako nejméně potřebná a výrazně se tím odlišují od pražského průměru,
- Podpora čtenářské pregramotnosti – tato oblast je obdobně hodnocena i v Praze a ČR.

Graf 2 Potřeby MŠ v oblastech podporovaných z OP

Pozn.: škála 1 až 6, kde 1 = nejvíce potřebné, 6 = nejméně potřebné

Zdroj: dotazníkové šetření MŠMT, vlastní zpracování

Vyhodnocení základních škol

Hodnocení aktuálního stavu základních škol zobrazuje následující tabulka a graf. Ve stanovených oblastech podpory se školy hodnotí úrovní 2 až 3 (na škále 1 až 4)², převážně blíže úrovni 2, tj. že daná oblast je na počátku realizace.

Na všech úrovních (ORP, Praha i ČR) je nejlépe hodnocena oblast sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence, kde školy výrazně přibližují úrovni 3 (funkční část systému, je prostor pro zlepšení). Naopak nejhůře se hodnotí v oblasti polytechnické vzdělávání, kde se školy pouze těsně dostaly nad úroveň 2.

Ve většině oblastí podpory není zásadní rozdíl mezi hodnocením škol v zájmovém území a průměrem za Prahu a Českou republiku. Výjimku představuje oblast jazykového vzdělávání, kde se místní ZŠ hodnotí výrazně lépe než je tomu v ČR. Jedná se pravděpodobně o pozitivní vliv činnosti škol v území i obecně větší tlak na jazykové vzdělání v hlavním městě Praze. Naopak hůře než průměr ČR se hodnotí školy v oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků. Zde se může jednat o důsledek obecně menších možností pražských škol oproti mimopražským školám ve financování vybavení a školení pracovníků škol z fondů EU v programovém období 2007 – 2013.

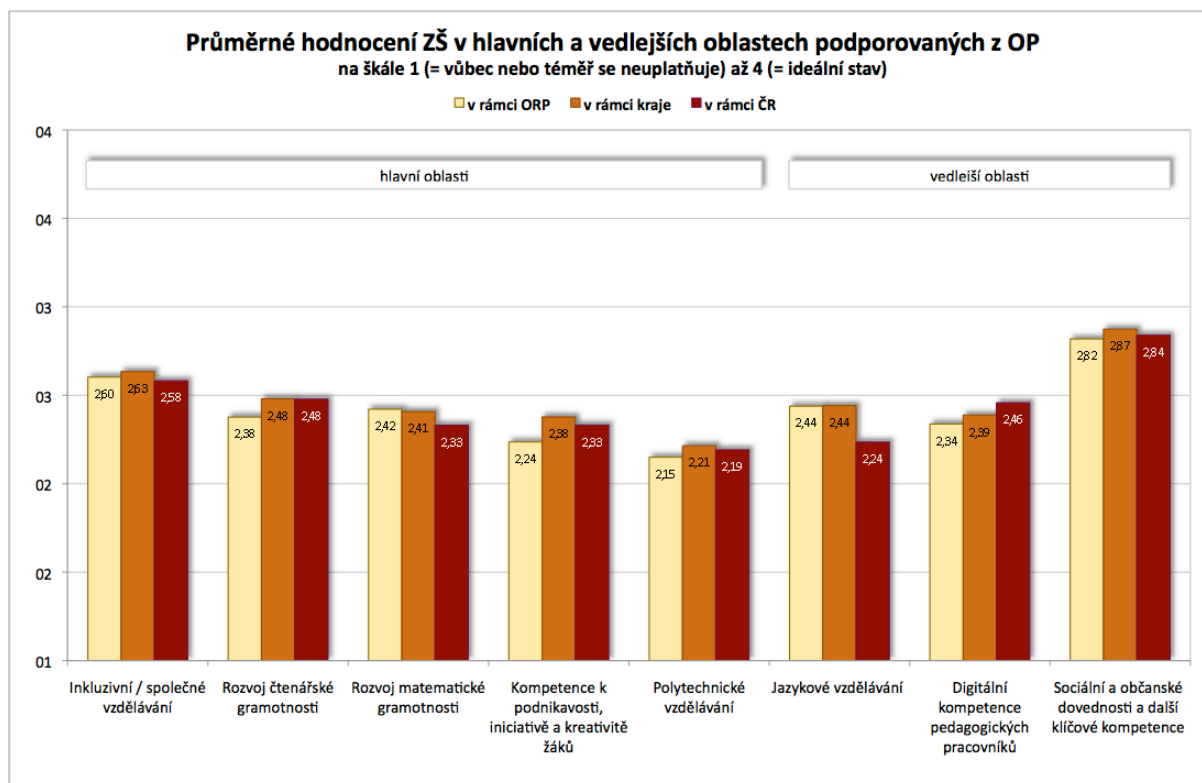
² Jedná se o škálu: 1 – vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah); 2 – rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace); 3 – realizovaná oblast (tzn. funkční části systému, je prostor pro zlepšení); 4 – ideální stav (tzn. funkční systém)

Tabulka 3: Hodnocení aktuálního stavu základních škol

Oblasti podpory	Průměrné hodnocení aktuálního stavu		
	v rámci SO Praha 12	v rámci HMP	v rámci ČR
Hlavní oblasti podporované z operačních programů			
Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2,60	2,63	2,58
Podpora čtenářské gramotnosti	2,38	2,48	2,48
Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,42	2,41	2,33
Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků	2,24	2,38	2,33
Podpora polytechnického vzdělávání	2,15	2,21	2,19
Další oblasti podporované z operačních programů			
Jazykové vzdělávání	2,44	2,44	2,24
ICT vč. potřeb infrastruktury	2,34	2,39	2,46
Sociální a obč. dovednosti a další klíčové kompetence	2,82	2,87	2,84

Zdroj: dotazníkové šetření MŠMT, vlastní zpracování

Pozn.: Zde analyzované oblasti odpovídají struktuře dotazníku. Tematickým zaměřením se v podstatě shodují s tématy MAP definovanými v Postupech zpracování MAP, jejich členění na hlavní / další podporované oblasti však nikoli. Jsou proto uvedeny pouze v této části, dále jsou analyzována samostatná témata.

Graf 3: Průměrné hodnocení ZŠ v oblastech podporovaných z OP

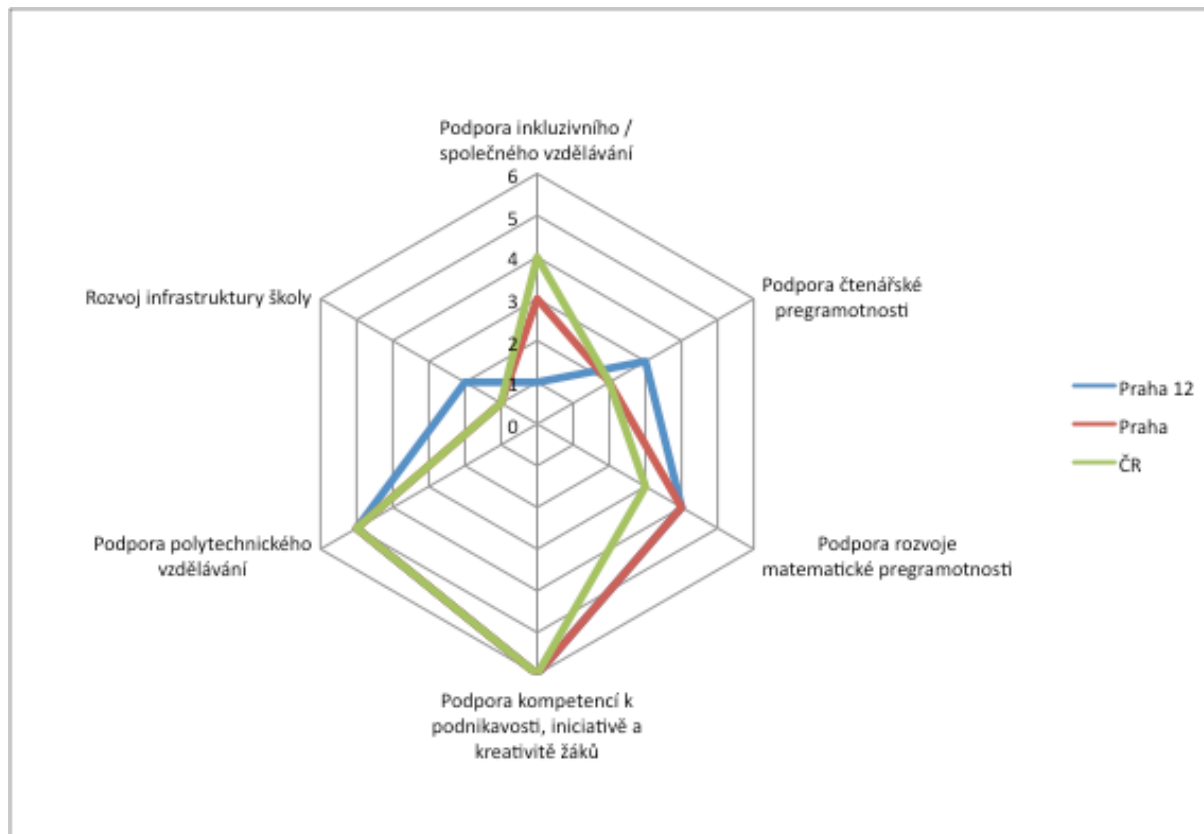
Zdroj: dotazníkové šetření MŠMT

Z hlediska potřeb základních škol v zájmovém území v podporovaných oblastech patří mezi nejpotřebnější:

- Podpora inkluzivního / společenského vzdělávání – místními školami je tato oblast hodnocena jako vůbec nejpotřebnější a výrazně se tím odlišují jak od pražského, tak od celorepublikového průměru
- Rozvoj infrastruktury školy – tato oblast je hodnocena jako jedna z nejvíce potřebných i v Praze a ČR.

A opačném konci, mezi nejméně potřebné oblasti patří:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě – místními školami je tato oblast jako nejméně potřebná a plně se shodují s pražským i celorepublikovým průměrem
- Podpora polytechnického vzdělávání – také tato oblast je stejně hodnocena i v Praze a ČR.

Graf 4: Potřeby ZŠ v oblastech podporovaných z OP

Pozn.: škála 1 až 6, kde 1 = nejvíce potřebné, 6 = nejméně potřebné

Zdroj: dotazníkové šetření MŠMT, vlastní zpracování

Vzájemné vyhodnocení mateřských a základních škol

Při vzájemném vyhodnocení výsledků mateřských a základních škol v řešeném území platí, že shodně nebo téměř shodně se všechny školy hodnotí v následujících oblastech podpory:

- Inkluzivní / společné vzdělávání
- Rozvoj matematické gramotnosti
- Polytechnické vzdělávání, zde je potřeba zdůraznit, že tato oblast je mateřskými a základními školami shodně hodnocena nejhůře
- Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Druhou skupinou jsou oblasti podpory, kde se mateřské školy hodnotí výrazně lépe než školy základní. Jedná se o:

- Rozvoj čtenářské pregramotnosti/gramotnosti
- Kompetence k iniciativě a kreativě dětí, resp. kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků
- Digitální kompetence pedagogických pracovníků

Současně je potřeba upozornit na to, že v žádné oblasti podpory se základní školy nehodnotí lépe než školy mateřské.

Podrobnější vyhodnocení dotazníku MŠMT včetně potřeb a plánovaných aktivit škol je uvedeno v kapitole 4.2 Specifická část analýzy.

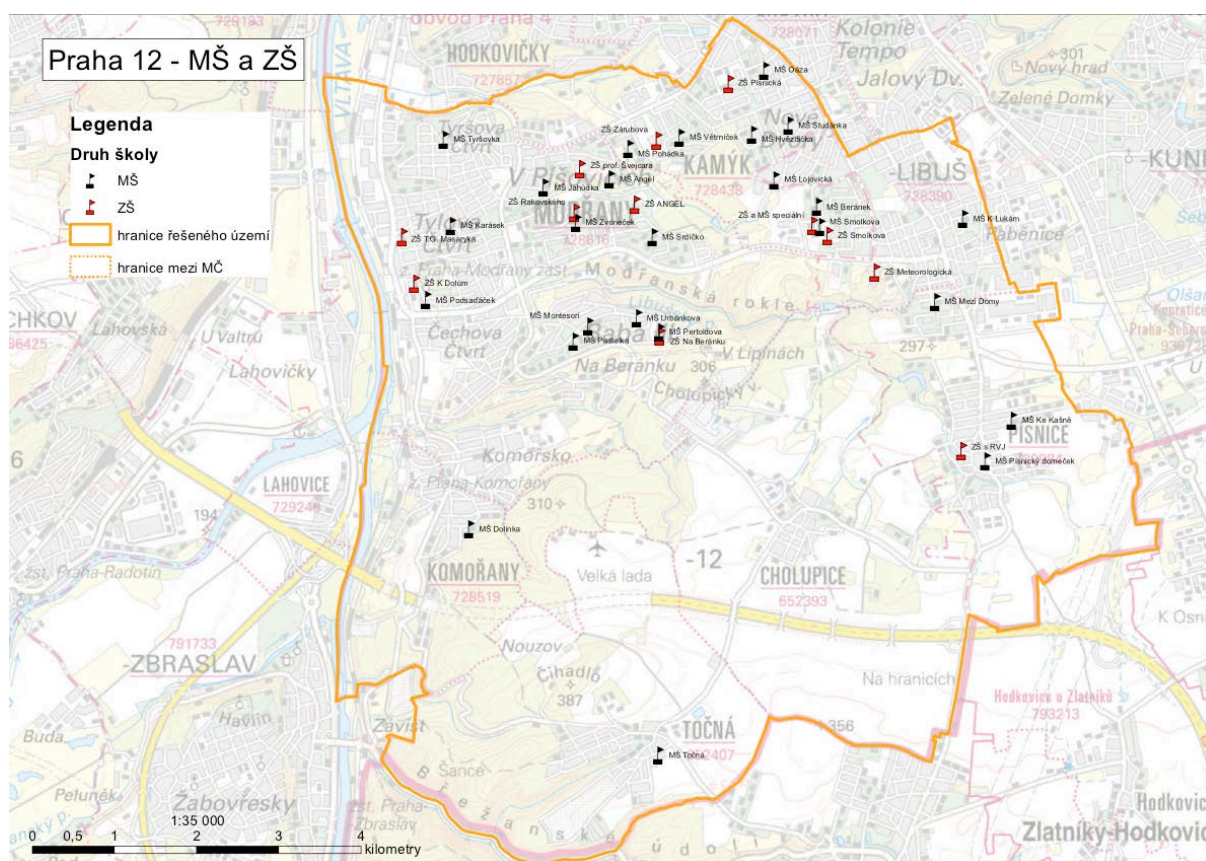
3.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

Ve správním obvodu městské části Praha 12 působí jak veřejná, tak soukromá vzdělávací zařízení. V řešené oblasti předškolního a základního vzdělávání se jedná především o veřejné školy. V Mateřských škol vedených v Rejstříku škol a školských zařízení je celkem 26, z toho je 22 veřejných mateřských škol a 4 školy jiných zřizovatelů. Základních škol je v SO Praha 12 celkem 13, z toho je 11 veřejných základních škol a 2 školy jiných zřizovatelů. Kromě nich jsou zde také 3 základní umělecké školy.

V oblasti středoškolského vzdělávání to jsou naopak především soukromé střední školy. Z celkové počtu 8 středních škol v SO Praha 12 je 6 soukromých a pouze 2 veřejné/zřízené hlavním městem Prahou. Nově byl v říjnu 2015 zahájen provoz Rakouského gymnázia v Praze v nové budově v ulici Na Cikorce. Jediným zástupcem vysokoškolského vzdělávání je Policejní akademie České republiky v Praze.

Rozmístění základních a mateřských škol v řešeném území je zobrazeno v následující mapě.

Mapa 2: Umístění základních a mateřských škol v řešeném území

Vytvořeno v ESRI ArcMap 10.4, podklad: ČÚŽK

3.1.4.1 Předškolní vzdělávání

Vývoj počtu MŠ v řešeném území

Ve školním roce 2015/2016 se na řešeném území nacházelo 26 mateřských škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení. Z nich bylo celkem 24 zapojeno do projektu MAP Praha 12.

Jejich celkový přehled včetně počtu tříd a členění dle různých kritérií – podle zřizovatele, podle charakteru – je uveden v následující tabulce.

Tabulka 4: Mateřské školy podle zřizovatele a tříd zapojených do projektu MAP

2015/2016	Celkem	MŠ dle zřizovatele		
		MČ Praha 12	MČ Praha -Libuš	Ostatní
Počet MŠ	24	18	4	2
Počet tříd	86	69	12	5
z toho běžné	86	69	12	5
Speciální	0	0	0	0

Zdroj: mateřské školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Vývoj počtu dětí v MŠ

Celková kapacita mateřských škol v zájmovém území dosahuje 2354 míst. Ve školním roce 2015/2016 byla kapacita všech mateřských škol plně vyčerpána. Jednotlivá volná místa představují rezervu pro umístování zejména nově přistěhovaných předškolních dětí v průběhu školního roku³. Naprostá většina škol má navíc kapacity tříd výjimkou rozšířeny na maximální počet dětí (28 míst).

V MČ Praha 12 jsou mateřské školy plně obsazeny a pro školní rok 2015/2016 bylo odmítnuto 54 dětí s trvalým pobytem v městské části a starší 3 let.

V MČ Praha-Libuš jsou mateřské školy také plně obsazeny, nicméně se podařilo umístit všechny zájemce s trvalým pobytem v městské části a starší 3 let.

Problém by mohl nastat v následujících letech, a to v souvislosti s:

- předpokládaným nárůstem počtu obyvatel řešeného území,
- rozšířením nároku na mateřskou školu i pro 2leté děti,

kdy již stávající kapacita mateřských škol nebude dostačovat zvýšenému počtu dětí v předškolním věku.

Tabulka 5: Počet dětí v mateřských školách ve školním roce 2015/2016

2015/2016	Celkem dětí v MŠ / kapacita dle rejstříku škol	z toho v třídách		Počet dětí na třídu	Obsazenost MŠ
		běžných	speciálních		
MŠ Hasova	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Palmetová	105 / 112	105	0	26,3	93,8 %
MŠ Hvězdička	84 / 84	84	0	28,0	100 %
MŠ Jahůdka	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Karásek	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Montessori	84 / 84	84	0	28,0	100 %
MŠ Oáza	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Pastelka	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Pertoldova	56 / 56	56	0	28,0	100 %
MŠ Podsadáček	126 / 126	126	0	25,2	100 %
MŠ Pohádka	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Smolkova	161 / 168	161	0	26,8	95,8 %

³ Jedinou výjimku představuje „volnější“ kapacita MŠ Větrníček s 21 volnými místy, pro využití této kapacity je však třeba rekonstruovat sociální zařízení.

MAP PRAHA 12

MŠ Srdíčko	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ K Výboru	24 / 25	24	0	24,0	96 %
MŠ Tyršovka	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Urbánkova	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Větrníček	140 / 161	140	0	28,0	87,0 %
MŠ Zvoneček	112 / 112	112	0	28,0	100 %
MŠ Ke Kašně	56 / 56	56	0	28,0	100 %
MŠ K Lukám	56 / 56	56	0	28,0	100 %
MŠ Lojovická	84 / 84	84	0	28,0	100 %
MŠ Mezi domy	137 / 137	137	0	27,4	100 %
MŠ Písnický domeček	15 / 15	15	0	15,0	100 %
MŠ Studánka	70 / 70	70	0	17,5	100 %
Celkem	2318 / 2354	2318	0	27,0	98,5 %

Zdroj: mateřské školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Pozn.: Menší třída MŠ Větrníček slouží jako tělocvična a ke společným aktivitám. K využití pro výuku je třeba provést mj. rekonstrukci kuchyně a sociálního zařízení.

MŠ Karásek je odloučené pracoviště MŠ Tyršovka.

Vývoj počtu dětí v mateřských školách od školního roku 2000/2001 je uveden v následující tabulce. Z tabulky vyplývá, že v posledních 15 letech probíhá v celém řešeném území průběžně a systematické zvyšování kapacit mateřských škol. Většina mateřských škol zvýšila svoji kapacitu (13 z 21 MŠ) a tři nové mateřské školy vznikly (MŠ Karásek, MŠ Pertoldova a MŠ Písnický domeček).

Tabulka 6 Vývoj počtu tříd a dětí v mateřských školách od školního roku 2000/2001

Mateřská škola		2000/2001		2005/2006		2010/2011		2014/2015		2015/2016	
		tříd	dětí	tříd	dětí	tříd	dětí	tříd	dětí	tříd	Dětí
MČ Praha 12	MŠ Hasova	4	91	4	87	4	110	4	112	4	112
	MŠ Palmetová	1,5	30	2	50	4	109	4	111	4	105
	MŠ Hvězdička	2	54	2	56	3	84	3	84	3	84
	MŠ Jahůdka	4	80	4	110	4	112	4	112	4	112
	MŠ Karásek	0	0	0	0	0	0	4	112	4	112
	MŠ Montessori	2	56	3	80	3	84	3	84	3	84
	MŠ Oáza	2	50	2	52	2	53	4	112	4	112
	MŠ Pastelka	4	83	4	97	4	112	4	112	4	112
	MŠ Pertoldova	0	0	0	0	0	0	2	56	2	56
	MŠ Podsaďáček	4	104	4	94	5	126	5	126	5	126
	MŠ Pohádka	4	98	4	110	4	109	4	112	4	112
	MŠ Smolkova	4	98	4	110	4	112	4	112	6	161
	MŠ Srdíčko	3	82	4	108	4	112	4	112	4	112
	MŠ K Výboru	1	25	1	25	1	25	1	25	1	24

	MŠ Tyršovka	3	84	3	82	4	112	4	112	4	112
	MŠ Urbánkova	3	60	3	63	4	102	4	112	4	112
	MŠ Větrníček	4	108	4	108	5	140	5	140	5	140
	MŠ Zvoneček	3	77	3	81	4	112	4	112	4	112
MČ Praha - Libuš	MŠ Ke Kašně	2	51	2	50	2	56	2	56	2	56
	MŠ K Lukám	-	-	2	56	2	56	2	56	2	56
	MŠ Lojovická	-	-	3	78	3	84	3	84	3	84
	MŠ Mezi domy	3	81	4	108	4	108	5	137	5	137
Ostatní	MŠ Písnický domeček	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15
	MŠ Studánka	1	28	1	28	2	38	4	70	4	70
Celkem		54,5	1340	63	1633	72	1956	83	2261	86	2318

Zdroj: mateřské školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Předpokládaný vývoj počtu dětí v předškolním věku v řešeném území vychází z aktuálních demografických studií, které si obě městské části nechaly zpracovat na konci roku 2015.

Veškeré následující informace se týkají střední varianty předpokládaného vývoje.

Na území městské části Praha 12 lze do roku 2030 předpokládat:

- Nárůst celkového počtu obyvatel na úroveň kolem 62 tis. do roku 2025 a v následujících letech stagnace na této úrovni.
- Počet dětí ve věku 3 – 5 let, tj. potenciálních žáků mateřských škol, se bude do roku 2021 zvyšovat na 2 – 2,3 tis. dětí. Poté lze očekávat mírný pokles až na úroveň 1,7 tis. dětí.
- Pro děti ve věku 0 – 2 roky platí nárůst na úroveň 2 tis. dětí do roku 2020 a poté by mělo dojít k poklesu přibližně na 1,5 tis. dětí.

Na území MČ Praha 12 lze tedy očekávat setrvalou poptávku po službách pro rodiny s malými dětmi (mateřské školy, související sociální služby apod.).

Na území městské části Praha-Libuš lze do roku 2030 předpokládat:

- Průběžný, postupný nárůst celkového počtu obyvatel na 12 – 14 tis.
- Počet dětí ve věku 3 – 5 let se bude do roku 2022 pohybovat na současné úrovni. Po roku 2022 lze očekávat nárůst z cca 400 dětí až na 500.
- Pro děti ve věku 0 – 2 roky platí udržení současné úrovně do roku 2020 a poté by mohlo dojít k nárůstu na úroveň 400 dětí.

Na území MČ Praha-Libuš lze tedy očekávat setrvalou, případně mírně rostoucí, poptávku po službách pro rodiny s malými dětmi (mateřské školy, související sociální služby apod.).

S nárůstem počtu dětí roste také počet pracovníků v MŠ.

Tabulka 7: Vývoj počtu pracovníků v MŠ Praha 12 a MŠ Praha-Libuš

Rok	2011	2012	2013	2014
MŠ zřizované MČ Praha 12	134	140	143	145
MŠ zřizované MČ Praha-Libuš	44	45	46	50
Celkem	178	185	189	195

Pozn.: data se vztahují k 31.12. příslušného roku

Zdroj: Zprávy o činnosti ZŠ a MŠ

Hospodaření a investice MŠ

Vývoj příjmů a vývoj výdajů (s rozdělením na provoz a investice) mateřských škol od roku 2011 je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 8: Hospodaření mateřských škol

Roky	MŠ zřizované MČ Praha 12			MŠ zřizované MČ Praha-Libuš			MŠ ostatní		
	Příjmy	Výdaje (celkem)		Příjmy	Výdaje (celkem)		Příjmy	Výdaje (celkem)	
		Provozní	Investiční		Provozní	Investiční		Provozní	Investiční
2011	32 966 300	32 184 000		6 887 760	7 306 131		2 565 301	2 837 128	
		30 894 100	1 289 900		7 050 831	255 300		2 193 732	643 396
2012	32 536 300	53 324 562		6 975 288	11 358 990		2 530 367	2 565 072	
		30 842 200	22 482 362		7 329 388	4 029 602		2 565 072	0
2013	37 318 100	36 558 341		7 030 483	7 498 636		3 627 245	4 199 347	
		35 996 900	561 441		7 307 236	191 400		2 882 169	1 317 178
2014	40 158 900	53 899 353		7 944 943	19 989 159		4 285 124	4 084 789	
		38 177 700	15 721 653		8 066 859	11 922 300		4 084 789	0
2015	40 459 200	60 012 984		8 860 806	13 888 602		5 664 770	5 791 743	
		38 077 000	21 935 984		8 927 647	4 960 955		5 397 597	394 146

Zdroj: mateřské školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Stručný přehled hlavních investičních akcí realizovaných v mateřských školách v posledních 5ti letech:
stičných akcí realizovaných v mateřských školách v posledních 5ti letech:

2011

- vybavení zahrady MŠ Studánka
- rozšíření MŠ Oáza, čímž došlo k navýšení kapacit o 56 míst,

2012

- revitalizace zahrady MŠ Urbánkova
- výstavba školní kuchyně MŠ Karásek a stavební úpravy a opravy objektu, díky kterým došlo k navýšení kapacit o 32 míst
- přestavba části objektu ZŠ Na Beránku na MŠ Na Pertoldova, čímž došlo k navýšení kapacit o 56 míst,
- rekonstrukce kuchyně MŠ Oáza,
- instalace herních prvků na zahradě MŠ Ke Kašně

2013

- rozšíření MŠ Studánka
- objemová studie – vestavba nových odd. MŠ do objektu ZŠ Smolkova
- oprava střechy MŠ Lojovická

2014

- rekonstrukce střechy MŠ Tyršovka na objektu Karasova
- započetí revitalizace objektu MŠ Oáza – zateplení budovy
- započetí vestavby nových odd. MŠ do objektu ZŠ a MŠ Smolkova v Praze 12, navýšení kapacit v MŠ o 56 míst
- rekonstrukce výměníku v objektu MŠ Hvězdička
- oprava topení MŠ Mezi Domy
- opravy oken v MŠ Ke Kašně
- zatepelní MŠ Lojovická

2015

- dokončení revitalizace objektu MŠ Oáza – zateplení budovy
- dokončení vestavby nových odd. MŠ do objektu ZŠ a MŠ Smolkova v Praze 12, navýšení kapacit v MŠ o 56 míst a započetí revitalizace zahrady
- rekonstrukce střechy MŠ Palmetová
- výstavba jídelního výtahu MŠ Studánka
- oplocení areálu a oprava střechy MŠ Mezi Domy
- opravy a rekonstrukce v bytě MŠ Lojovická
- rekonstrukce střechy MŠ K Lukám
- instalace herních prvků na zahradě MŠ Ke Kašně
- instalace zabezpečovacího systému MŠ K Lukám

Dle dotazníkové šetření MŠMT plánují mateřské školy do roku 2018 tyto investice do objektů a vybavení MŠ (vzhledem k tomu, že školy plánují prakticky všechny druhy investic, jsou zde uvedeny pouze ty, které plánuje více než 40 % MŠ):

- vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor pro rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod. (57 %),
- vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků (57 %),
- stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. (52 %),
- nové didaktické pomůcky (52 %),
- didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP (48 %).

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb MŠ

Stravování je zajištěno ve všech mateřských školách zřizovaných městskými částmi, ale pouze u některých mateřských škol jiných zřizovatelů.

Podobně jako v případě obsazenosti kapacit mateřských škol i využití kapacity školních jídelen je u významné části škol plně vyčerpáno. Nad limitem své kapacity je školní jídelna v MŠ Mezi Domy. Naopak vyšší kapacitu jídelny než je kapacita míst v mateřské škole má MŠ Urbánkova, která ale vaří i pro MŠ Pertoldova, a MŠ K Lukám, která má téměř dvojnásobnou kapacitu jídelny, než je počet míst.

Tabulka 9: Stav školních jídelen v mateřských školách ve školním roce 2015/2016

	Mateřská škola	ano/ne	kapacita	počet stravovaných žáků	využití kapacity
MČ Praha 12	MŠ Hasova	Výdejna	112	112	100 %
	MŠ Palmetová	Ano	112	105	93,8 %
	MŠ Hvězdička	ano	84	84	100 %
	MŠ Jahůdka	ano	112	112	100 %
	MŠ Karásek	ano	112	112	100 %
	MŠ Montessori	ano	84	84	100 %
	MŠ Oáza	ano	156	111	71,2 %
	MŠ Pastelka	ano	112	112	100 %
	MŠ Pertoldova	výdejna	vaří v MŠ Urbánkova	54	NR
	MŠ Podsaďáček	ano	126	126	100 %
	MŠ Pohádka	ano	112	112	100 %
	MŠ Smolkova	ano	161	158	98,1 %
	MŠ Srdíčko	ano	112	112	100 %
	MŠ K Výboru	ano	25	25	100 %
	MŠ Tyršovka	ano	112	111	99,1 %
	MŠ Urbánkova	ano	168	112	66,7 %, resp. 98,8 % vč. MŠ Pertoldova
MŠ Větrníček	ano	161	140	87,0 %	
MŠ Zvoneček	ano	112	112	100 %	
MČ Praha - Líbuš	MŠ Ke Kašně	ano	60	56	93,3 %
	MŠ K Lukám	ano	100	56	56,0 %
	MŠ Lojovická	ano	90	84	93,3 %
	MŠ Mezi domy	ano	120	137	114,2 %
Ostatní	MŠ Písnický domeček	ne	-	15	NR
	MŠ Studánka	ne	-	-	NR

Zdroj: mateřské školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Vybavenost mateřských škol zařízeními pro pohybovou aktivitu je u všech škol zajištěno školní zahradou. Tělocvična nebo hřiště se vyskytují pouze výjimečně.

Tabulka 10: Stav zařízení pro pohybovou aktivitu v mateřských školách ve školním roce 2015/2016

	Mateřská škola	tělocvična	hřiště	jiné
MČ Praha 12	MŠ Hasova	ne	ne	zahrada
	MŠ Palmetová	ne	ne	zahrada
	MŠ Hvězdička	ne	ne	zahrada
	MŠ Jahůdka	ne	ne	zahrada

	MŠ Karásek	ne	ne	zahrada
	MŠ Montessori	ne	ne	zahrada
	MŠ Oáza	ne	ne	zahrada
	MŠ Pastelka	ne	ne	zahrada
	MŠ Pertoldova	ne	ne	zahrada
	MŠ Podsaďáček	ne	ne	zahrada
	MŠ Pohádka	ne	ne	zahrada
	MŠ Smolkova	ne	ne	zahrada
	MŠ Srdíčko	ne	ne	zahrada
	MŠ K Výboru	ne	ne	zahrada
	MŠ Tyršovka	ne	ne	zahrada
	MŠ Urbánkova	ne	ne	zahrada
	MŠ Větrníček	ne	ne	zahrada
	MŠ Zvoneček	ne	ne	zahrada
MČ Praha-Libuš	MŠ Ke Kašně	ne	ano	zahrada
	MŠ K Lukám	ano	ne	zahrada
	MŠ Lojovická	ne	ne	zahrada
	MŠ Mezi domy	ne	ne	zahrada
Ostatní	MŠ Písnický domeček	ne	ano	-
	MŠ Studánka	ne	ne	zahrada

Zdroj: mateřské školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Charakteristika situace předškolního vzdělávání z hlediska zastoupení cizinců⁴

V období let 2011 až 2016 vzrostl počet dětí – cizinců v mateřských školách MČ Praha 12 o více než polovinu, z 81 dětí ve školním roce 2011 – 2012 na 127 ve školním roce 2014 – 2015. Jejich podíl na celkovém počtu dětí nestoupl díky nárůstu celkového počtu všech dětí tak výrazně.

Při mírném nárůstu počtu poklesl z více než 50 % na přibližně 40 % podíl Vietnamců. K výraznému nárůstu počtu i podílu naopak došlo u Ukrajinců. Významně poklesl počet i podíl Rusů. Na počtech a podílech dětí obou národů má nejspíše vliv politická i ekonomická situace České republiky a jejich domovských zemí. Ve stabilních počtech navštěvují MŠ Prahy 12 děti čínské národnosti.

V období let 2007 až 2016 vzrostl počet dětí – cizinců v mateřských školách MČ Praha-Libuš téměř na dvojnásobek, z 23 na 42 dětí. Podíl dětí – cizinců na celkovém počtu dětí nejprve prudce rostl, ale v posledních letech mírně klesá. V MČ Praha-Libuš je ale výrazným specifickým koncentrací dětí-cizinců a dětí s OMJ na dvou ze čtyř MŠ, kde dosahuje až 30 % celkového počtu dětí.

Z hlediska národnostního složení se jedná v naprosté většině o Vietnamce (32 dětí).

⁴ Informace v grafech byly anonymizovány a z důvodu zachování anonymity byla i interpretace velmi zobecněna.

Tabulka 11 Zastoupení dětí-cizinců a příslušníků národnostních menšin na předškolním vzdělávání – MČ Praha 12

Státní občanství/národnost	Období											
	2011 - 2012			2012 - 2013			2013 - 2014			2014 - 2015		
	Počet dětí	Podíl		Počet dětí	Podíl		Počet dětí	Podíl		Počet dětí	Podíl	
		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců
Slovensko	2	0,11 %	2,47 %	8	0,43 %	7,77 %	7	0,38 %	6,54 %	10	0,54 %	7,87 %
Ostatní EU	3	0,17 %	3,70 %	3	0,16 %	2,91 %	5	0,27 %	4,67 %	4	0,22 %	3,15 %
Vietnam	44	2,51 %	54,32 %	53	2,87 %	51,46 %	52	2,80 %	48,60 %	52	2,80 %	40,94 %
Ukrajina	15	0,86 %	18,52 %	23	1,25 %	22,33 %	28	1,51 %	26,17 %	42	2,26 %	33,07 %
Čína	5	0,29 %	6,17 %	4	0,22 %	3,88 %	5	0,27 %	4,67 %	5	0,27 %	3,94 %
Moldavsko	0	0,00 %	0,00 %	1	0,05 %	0,97 %	1	0,05 %	0,93 %	4	0,22 %	3,15 %
Rusko	10	0,57 %	12,35 %	2	0,11 %	1,94 %	2	0,11 %	1,87 %	3	0,16 %	2,36 %
Ostatní	2	0,11 %	2,47 %	9	0,49 %	8,74 %	7	0,38 %	6,54 %	7	0,38 %	5,51 %
Celkem dětí-cizinců	81	4,62 %	100,00 %	103	5,59 %	100,00 %	107	5,77 %	100,00 %	127	6,84 %	100,00 %
Celkový počet dětí	1 752			1 844			1 856			1 858		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 12 Zastoupení dětí-cizinců na předškolním vzdělávání – MČ Praha-Libuš

Název školy	Průměr let 2007 až 2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ
MŠ 1	12	11 %	27	24 %	32	29 %	29	21 %	25	18 %
MŠ 2	5	9 %	14	25 %	16	29 %	17	30 %	17	30 %
MŠ 3	3	5 %	3	5 %	5	9 %	0	0	0	0
MŠ 4	3	4 %	3	4 %	3	4 %	0	0	0	0
Celkem	23	7,5 %	47	15,3 %	56	18,2 %	46	13,8 %	42	12,6 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.4.2 Potřeby investic MŠ v území

Současné investiční potřeby, které vycházejí ze zjištění analýzy i z konkrétních investičních záměrů zaslaných řediteli MŠ v SO Praha 12, lze rozdělit do následujících kategorií.

- Navyšování kapacit mateřských škol – jedná se o jeden z kroků pro zajištění dostatečné kapacity předškolních zařízení v návaznosti na předpokládaný demografický vývoj a vyplývající poptávku po předškolním vzdělávání.
- Zajištění bezbariérovosti budov mateřských škol – realizace stavebních úprav vedoucích k zajištění bezbariérové přístupnosti MŠ u těch škol, kde to je technicky možné.

- Přizpůsobení mateřských škol pro přijímání 2letých dětí – v návaznosti na legislativní požadavky je potřeba realizovat taková opatření, která umožní mateřským školám přijímat 2leté děti do předškolního vzdělávání.
- Postupná modernizace vnitřního vybavení a pořízení učebních pomůcek mateřských škol – potřeba postupné modernizace zastaralého vnitřního vybavení MŠ zahrnující např. výměnu nevyhovujícího nábytku, nákup učebních a didaktických pomůcek a materiálů, zřízení stálých či mobilních dílen, vybudování nových prostor pro výuku.
- Postupná modernizace venkovního vybavení a pořízení učebních pomůcek – potřeba postupné modernizace zastaralého venkovního vybavení MŠ zahrnující např. vybudování zahradní/přírodní učebny, dopravního hřiště, rekonstrukce venkovních teras, rekonstrukce zahrad včetně doplňkového vybavení (hřiště, altán, mlhoviště apod.), obnova oplocení škol.
- Zateplení budov mateřských škol – dlouhodobá potřeba investic do rekonstrukcí pláště budov vč. výměny oken, dveří a případné instalace OZE, rekuperace, klimatizací apod.
- Postupná modernizace školních kuchyní – dlouhodobý záměr reagující na potřebu modernizace školních kuchyní a jejich adaptace na moderní trendy stravování.
- Modernizace zastaralého technického zázemí a vybavení školských objektů – dlouhodobá potřeba reagující na aktuální technický stav objektů školských zařízení. Zahrnuje veškeré modernizace a zásadnější opravy (sociální zařízení, chodby, rozvody vody, kanalizace, topení, elektrické energie, modernizace vzduchotechniky, modernizace a budování nových kotelen apod.). Součástí jsou také investice do rozvoje vnitřní konektivity škol.
- Aktivity zaměřené na otevření areálů škol veřejnosti – dlouhodobá potřeba reagující na potřebu většího propojení škol a komunity a využití školních areálů v mimoškolním čase. Zahrnuje vybudování zázemí pro nízkoprahové sportovní kluby, otevření dopravních hřišť i pro veřejnost apod.

Naprostá většina daných projektových záměrů je na počátku přípravné fáze (existuje pouze jako prvotní námět nebo je definován záměr). Podrobnější informace o stavu připravenosti, předpokládaném termínu realizace a odhad jejich finančních nákladů jsou uvedeny v přehledu projektových záměrů ve Strategickém rámci MAP.

3.1.4.3 Základní vzdělávání

Počet ZŠ v řešeném území

Ve školním roce 2015/2016 se na řešeném území nacházelo 13 základních škol. Z nich bylo celkem 11 zapojeno do projektu MAP Praha 12.

Jejich celkový přehled včetně počtu tříd a členění dle různých kritérií – podle zřizovatele, podle charakteru – je uveden v následující tabulce. V mapě jsou pak vymezeny spádové obvody základních škol.

Tabulka 13: Základní školy podle zřizovatele zapojené do projektu MAP

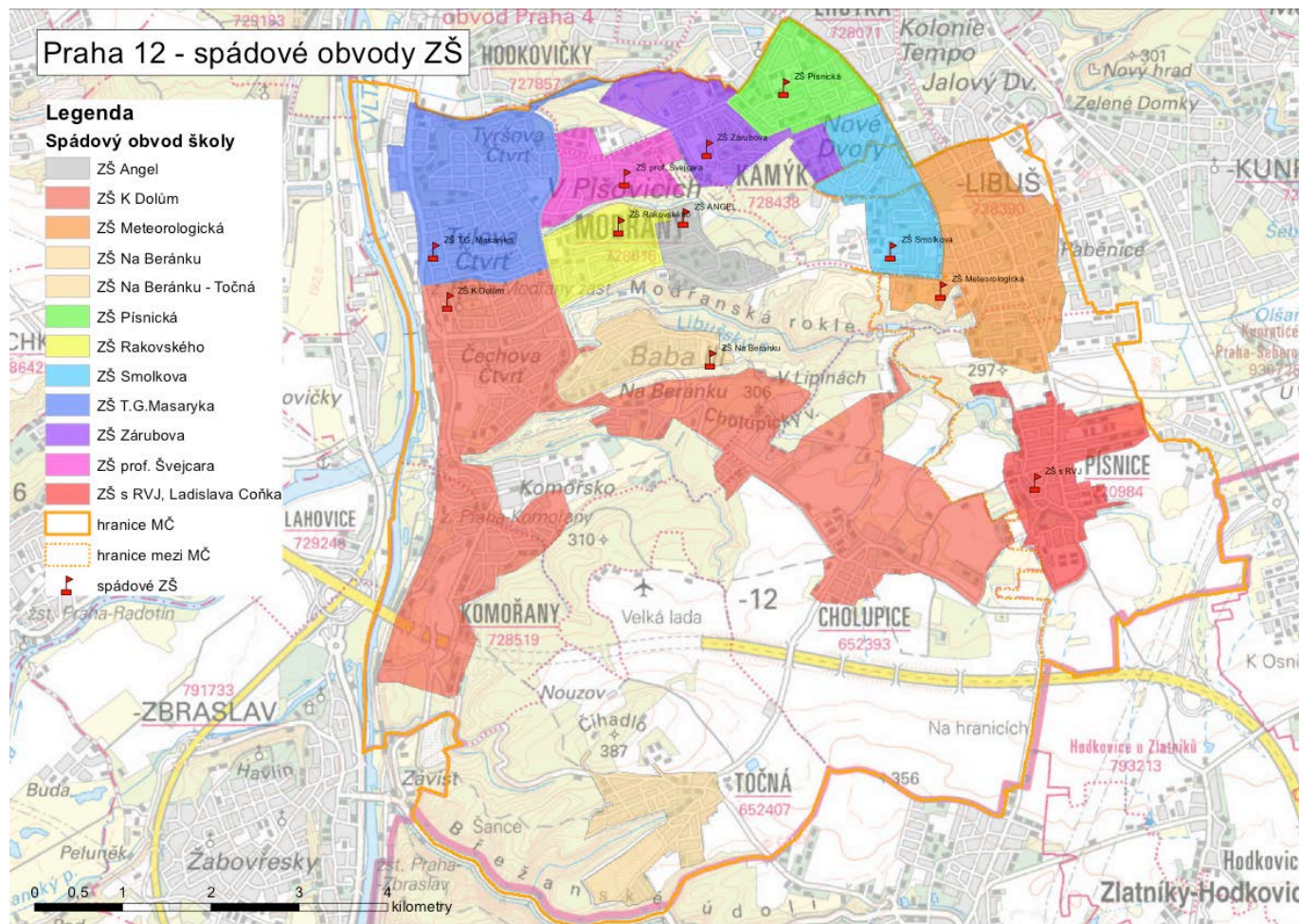
2015/2016	Celkem	ZŠ dle zřizovatele	
		MČ Praha 12	MČ Praha-Libuš
Počet ZŠ	11	9	2
Počet tříd	216	190	26
z toho běžné	211	185	26
Speciální	1	1	0
Přípravné	4	4	0

Pozn.: jedna ZŠ zřízená MČ Praha-Libuš má pouze 1. stupeň (1. až 5. třídu)

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Mapa 3: Řešené území MAP Praha 12

Pozn.: spádové obvody škol jsou vymezeny dle změn, které vzejdou v platnost od 1.1.2017, Vytvořeno v ESRI ArcMap 10.4, podklad: ČÚZK

Vývoj počtu žáků v ZŠ

Ve školním roce 2015/2016 dosahuje kapacita základních škol v SO Praha 12 zhruba 7,3 tis. míst. I přes významný nárůst počtu žáků za posledních 10 let obsazenost základních škol dosahuje pouze 2/3. Jedná se částečně o důsledek používané maximální kapacity škol, která vychází zpravidla z hodnot určených v devadesátých letech. Od té doby se pedagogika i školství proměnilo, zejména důraz na individualizaci vzdělávacího procesu a zvyšování kvality výuky vyžaduje pozměněné parametry školního prostředí. Kapacity škol tak dnes nejsou vždy relevantní. V některých školách je nemožné docílit max. kapacity při zachování současných podmínek (odborné učebny, dělení tříd, knihovna atp.).

I přes to jsou mezi jednotlivými školami významné rozdíly. Na jedné straně jsou zde školy, které jsou plně obsazeny (ZŠ ANGEL, ZŠ Písnická a ZŠ s RVJ), ale na druhé straně se objevují i školy s obsazeností dokonce pod 40 % (ZŠ K Dolům a ZŠ Zárubova). S ohledem na předpokládaný nárůst počtu žáků v ZŠ, lze přebytek považovat za strategicky výhodný. Z územního hlediska by mělo dojít k výraznému nárůstu počtu obyvatel a dětí v místní části Komořany, kde v současné době není žádná základní škola. Městská část Praha 12 proto uvažuje o výstavbě nové ZŠ v této lokalitě a je to uvedeno i v návrhu Metropolitního plánu.

Tabulka 14: Počet dětí v základních školách ve školním roce 2015/2016

Počet dětí	Celkem žáků v ZŠ / kapacita dle rejstříku škol	z toho v třídách				Obsazenost ZŠ*
		běžných	speciálních	přípravných	jiné	
ZŠ ANGEL	945 / 1054	851	0	15	79	89,7 %
ZŠ K Dolům	199 / 510	195	0	0	4	39,0 %
ZŠ Na Beránku	721 / 1156	717	0	0	4	62,4 %
ZŠ Písnická	472 / 510	468	0	0	4	92,5 %
ZŠ prof. Švejcara	587 / 714	560	11	14	2	82,2 %
ZŠ Rakovského	392 / 884	375	0	14	3	44,3 %
ZŠ Smolkova	314 / 544	296	0	15	3	57,7 %
ZŠ T.G.Masaryka	313 / 480	311	0	0	2	65,2 %
ZŠ Zárubova	245 / 714	230	0	11	4	34,3 %
ZŠ s RVJ	141 / 160	137	0	0	4	88,1 %
ZŠ Meteorologická	473 / 600	465	0	0	8	78,8 %
Celkem	4802	4605	11	69	117	65,5 %

Pozn.: kategorie „jiné“ představuje vzdělávání dle §38,41,42 školského zákona

* obsazenost ZŠ – dle informací odboru školství, kultury a vzdělávání ÚMČ Praha 12 je skutečná kapacita ZŠ přibližně 90 % tabulkové kapacity dle rejstříku škol, tj. z praktického hlediska mají školy cca o 10 % vyšší obsazenost

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Tabulka 15: Vývoj počtu tříd a dětí v základních školách od školního roku 2000/2001

Základní škola		2000/2001		2005/2006		2010/2011		2014/2015		2015/2016	
		tříd	dětí	tříd	dětí	tříd	dětí	tříd	dětí	tříd	dětí
MČ Praha 12	ZŠ ANGEL	41	900	37	787	34	734	37	890	40	945
	ZŠ K Dolům	19	444	12	233	9	138	10	153	12	199
	ZŠ Na Beránku	36	806	20	425	21	420	30	638	32	721
	ZŠ Písnická	20	445	17	398	18	394	20	471	20	472
	ZŠ prof. Švejcara	24	517	22	471	22	465	24	570	25	587
	ZŠ Rakovského	24	529	18	332	17	283	18	371	20	392
	ZŠ Smolkova	12	260	15	271	12	272	15	275	15	314
	ZŠ T.G.Masaryka	16	340	15	322	12	268	14	303	14	313
	ZŠ Zárubova	29	609	24	439	13	218	12	221	13	245
	ZŠ K Lesu	18	366	0	0	0	0	0	0	0	0
MČ Praha-Libuš	ZŠ s RVJ	-	-	5	83	6	111	6	118	6	141
	ZŠ Meteorologická	-	-	19	398	14	299	20	467	20	473
Celkem		239	5216	204	4159	178	3602	206	4477	217	4802

Pozn.: údaje za školní rok 2000/2001ne jsou za ZŠ městské části Praha-Libuš k dispozici.

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Předpokládaný vývoj počtu dětí ve školním věku v řešeném území vychází z aktuálních demografických studií městských částí.

Veškeré následující informace se týkají střední varianty předpokládaného vývoje.

Na území městské části Praha 12 lze do roku 2030 předpokládat:

- Nárůst celkového počtu obyvatel na úroveň kolem 62 tis. do roku 2025 a v následujících letech stagnace na této úrovni.
- Počet dětí ve věku 6 – 10 let, tj. žáků prvního stupně základních škol, se bude do roku 2025 intenzivně zvyšovat ze stávajících cca 2,5 tis. na 3,5 – 4 tis. dětí. Poté lze očekávat mírný pokles na úroveň 3,4 tis. dětí.
- Počet dětí ve věku 11 – 14 let, tj. žáků druhého stupně základních škol, se do roku 2030 zdvojnásobí. Ze stávajících cca 1,5 tis. jich bude v roce 2030 přibližně 2,9 – 3,4 tis. Po roce 2030 lze očekávat mírný pokles.

Na území MČ Praha 12 lze tedy očekávat setrvalý nárůst poptávky po službách pro rodiny s dětmi (základní školy, související mimoškolní aktivity a sociální služby apod.).

Na území městské části Praha-Libuš lze do roku 2030 předpokládat:

- Průběžný, postupný nárůst celkového počtu obyvatel na 12 – 14 tis.
- Počet dětí ve věku 6 – 10 let poroste víceméně po celé sledované období. Dojde tak nárůstu počtu dětí z cca 450 (2014) na více než 800 (2030).
- Počet dětí ve věku 11 – 14 let intenzivně poroste po roce 2018. Dojde tak nárůstu počtu dětí z cca 330 (2014) na více než 550 (2030).

Na území MČ Praha-Libuš lze tedy očekávat setrvalý nárůst poptávky po službách pro rodiny s dětmi (základní školy, související mimoškolní aktivity a sociální služby apod.).

S nárůstem počtu dětí rostl také počet pracovníků v ZŠ.

Tabulka 16: Vývoj počtu pedagogických pracovníků v MŠ

Rok	2011	2012	2013	2014
ZŠ zřizované MČ Praha 12	295	301	313	343
ZŠ zřizované MČ Praha-Libuš	59	64	71	73
Celkem	354	365	384	416

Pozn.: data se vztahují k 31.12. příslušného roku

Zdroj: Zprávy o činnosti ZŠ a MŠ

Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

Ve školním roce 2014/2015 ukončilo v řešeném území povinnou školní docházku téměř 300 žáků. Na nižší stupně gymnázií přešlo v tomto školním roce téměř 70 žáků. Nejvíce jich odešlo (více než 10 žáků) ze ZŠ Angel, ZŠ T.G.Masaryka a ZŠ Meteorologická a z hloubkových rozhovorů vyplynulo, že to souvisí s otevřením Rakouského gymnázia.

Tabulka 17: Dokončení základního vzdělání a přechod žáků na nižší stupně gymnázií

Základní škola		Ukončení povinné školní docházky		Přechod na nižší stupně gymnázií		Předčasné ukončení docházky
		8. ročník	9. ročník	5. ročník	7. ročník	
MČ Praha 12	ZŠ ANGEL	0	72	11	9	0
	ZŠ K Dolům	0	22	0	0	0
	ZŠ Na Beránku	0	30	5	1	0
	ZŠ Písnická	1	42	5	3	0
	ZŠ prof. Švejcara	2	45	7	0	0
	ZŠ Rakovského	0	0	0	0	0
	ZŠ Smolkova	0	0	0	0	0
	ZŠ T.G.Masaryka	0	24	11	1	0
	ZŠ Zárubova	1	25	0	1	0
MČ Praha-Libuš	ZŠ s RVJ	NR	NR	2	NR	0
	ZŠ Meteorologická	1	27	11	0	0
Celkem 2014/2015		5	287	52	15	0

Pozn.: ZŠ s RVJ má pouze 1. stupeň (1. až 5. třídu)

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12, školní rok 2014/2015

Hospodaření ZŠ

Vývoj příjmů a vývoj výdajů (s rozdělením na provoz a investice) základních škol od roku 2011 je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 18: Hospodaření základních škol

Roky	ZŠ zřizované MČ Praha 12			ZŠ zřizované MČ Praha-Libuš		
	Příjmy	Výdaje (celkem)		Příjmy	Výdaje (celkem)	
		Provozní	Investiční		Provozní	Investiční
2011	113 227 600	109 986 200		23 379 443	27 244 302	
		103 627 200	6 359 000		26 789 802	454 500
2012	117 946 100	126 921 683		25 874 190	29 806 040	
		113 415 600	13 506 083		25 572 340	4 233 700
2013	120 182 200	126 414 907		27 821 091	30 535 178	
		114 279 600	12 135 307		28 337 878	2 197 300
2014	121 373 800	132 149 333		30 904 528	33 174 837	
		116 256 200	15 893 133		31 161 737	3 013 100
2015	126 815 800	198 596 448		34 244 983	37 275 262	
		121 644 900	76 951 548		34 408 362	2 866 900

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Stručný přehled hlavních investičních akcí realizovaných v základních školách v jednotlivých letech:

2012

- rekonstrukce kuchyně v ZŠ a MŠ Na Beránku
- rekonstrukce kotelny ZŠ T. G. Masaryka
- rekonstrukce víceúčelového hřiště ZŠ K Dolům
- rekonstrukce víceúčelového hřiště ZŠ a MŠ ANGEL

2013

- Rekonstrukce rozvodů ZTI a ÚT v ZŠ Smolkova,
- rekonstrukce rozvodů ÚT v ZŠ Zárubova,
- rekonstrukce části soc. zařízení v ZŠ Písnická,
- zateplení objektu Mladenovova součást ZŠ ANGEL
- zahájení revitalizace hřiště školní družiny ZŠ Písnická
- havarijní oprava střechy ZŠ s RVJ

2014

- započetí revitalizace objektu ZŠ prof. Švejcara – zateplení budovy
- započetí revitalizace objektu ZŠ Na Beránku – zateplení budovy
- započetí revitalizace objektu ZŠ Rakovského – zateplení budovy
- rekonstrukce kuchyně ZŠ Smolkova
- dokončení revitalizace hřiště školní družiny ZŠ Písnická

2015

- dokončení revitalizace objektu ZŠ prof. Švejcara – zateplení budovy

- dokončení revitalizace objektu ZŠ Na Beránku – zateplení budovy
- dokončení revitalizace objektu ZŠ Rakovského – zateplení budovy
- výměna potrubí hlavního přívodu vody od vodoměru do objektu ZŠ Písnická
- započítí stavebních úprav v ZŠ Rakovského pro nové třídy ZŠ ANGEL
- výměna kotle v kotelně a úpravy osvětlení ZŠ Meteorologická
- zateplení objektu ZŠ s RVJ

Dle dotazníkové šetření MŠMT plánují základní školy do roku 2018 tyto investice do objektů a vybavení ZŠ (vzhledem k tomu, že školy plánují prakticky všechny druhy investic, jsou zde uvedeny pouze ty, které plánuje více než 50 % ZŠ):

- Vybavení polytechnických učeben (73 %)
- Software pro ICT techniku (64 %)
- Nové didaktické pomůcky (64 %)
- Kompenzační/speciální pomůcky pro žáky se SVP (64 %)
- Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (55 %)
- Vybavení jazykové učebny (55 %)
- Interaktivní tabule (55 %)
- Audiovizuální technika (55 %)
- Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí škol např. čtenářské koutky, prostor pro sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod. (55 %)

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ

Stravování je zajištěno ve všech základních školách.

Tabulka 19: Stav školních jídelen v základních školách ve školním roce 2015/2016

Základní škola		ano/ne	kapacita	počet stravovaných žáků	využití kapacity
MČ Praha 12	ZŠ ANGEL	Ano	1053	945	89,8 %
	ZŠ K Dolům	Ne	-	105	NR
	ZŠ Na Beránku	Ano	1337	680	50,9 %
	ZŠ Písnická	Ano	850	715	84,1 %
	ZŠ prof. Švejcara	Ano	650	547	84,2 %
	ZŠ Rakovského	Ano	900	354	39,3 %
	ZŠ Smolkova	Ano	520	317	61,0 %
	ZŠ T.G.Masaryka	Ano	944	413	43,8 %
	ZŠ Zárubova	Ano	720	212	29,5 %
MČ Praha – Libuš	ZŠ s RVJ	Ano	200	130	65,0 %
	ZŠ Meteorologická	Ano	800	502	62,8 %
Celkem			7 974	4 920	61,7 %

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12

Vybavenost základních škol zařízením pro pohybovou aktivitu je v naprosté většině zajištěno školní tělocvičnou a hřištěm. Tělocvičnu nemá pouze ZŠ s RVJ v MČ Praha-Libuš. Škola dříve využívala tělocvičnu ZŠ Meteorologická, ale v současné době to již není z kapacitních důvodů možné. Jako náhradní řešení budou využívat prostory Klubu junior. Kapacitní možnosti tělocvičen i jiných škol jsou ovšem také na hraně. Vlastní hřiště nemají ZŠ Rakovského a ZŠ prof. Švejcara, ale venkovní prostor pro pohybovou aktivitu je zde zajištěn prostřednictvím blízkých rekreačních a sportovních areálů provozovaných městskou částí.

Všechny školy mají vlastní školní družinu. Jejich obsazenost se významně liší. Zatímco školy Na Beránku nebo Písnická mají téměř vyčerpané kapacity školních družin, u ZŠ K Dolům je obsazenost pouze lehce nad 40 %. Podle hloubkových rozhovorů je na většině škol školní družina k dispozici pouze dětem z 1.-3. třídy.

Organizace na bázi školního klubu mají dvě školy. Záměrem je dále zřizovat školní kluby i na dalších školách. Jejich výhodou oproti školním družinám je nízkoprahovost a větší variabilita. Odpolední aktivity pro děti formou různých kroužků zajišťují všechny školy a právě školní kluby by mohly plnit i doplňkový program pro děti, které v danou chvíli kroužek nemají.

Tabulka 20: Stav vybavenosti základních škol ve školním roce 2014/2015

Základní škola		Zařízení pro pohybovou aktivitu			Školní družina			Organizace na bázi školního klubu
		tělocvična	hřiště	Jiné	kapacita	obsazená místa	obsazeno st	
MČ Praha 12	ZŠ ANGEL	ano 2x	ano		480	-	-	ano
	ZŠ K Dolům	ano 2x	ano		150	62	41,3 %	ano
	ZŠ Na Beránku	ano 3x	ano		330	300	90,9 %	ne
	ZŠ Písnická	ano 2x	ano		210	181	86,2 %	ne
	ZŠ prof. Švejcara	ano 2x	ne	využívá areál VOSA	300	217	72,3 %	ne
	ZŠ Rakovského	ano 2x	ne	využívá areál RAK	245	-	-	ne
	ZŠ Smolkova	ano 2x	ano		150	108	72,0 %	ne
	ZŠ T.G.Masaryka	ano 3x	ano		135	106	78,5 %	ne
	ZŠ Zárubova	ano 2x	ano		180	100	55,6 %	ne
MČ Praha-Libuš	ZŠ s RVJ	ne	ano		160	-	-	ne
	ZŠ Meteorologická	ano	ano		270	210	77,8 %	ne

Zdroj: základní školy zapojené do projektu MAP Praha 12

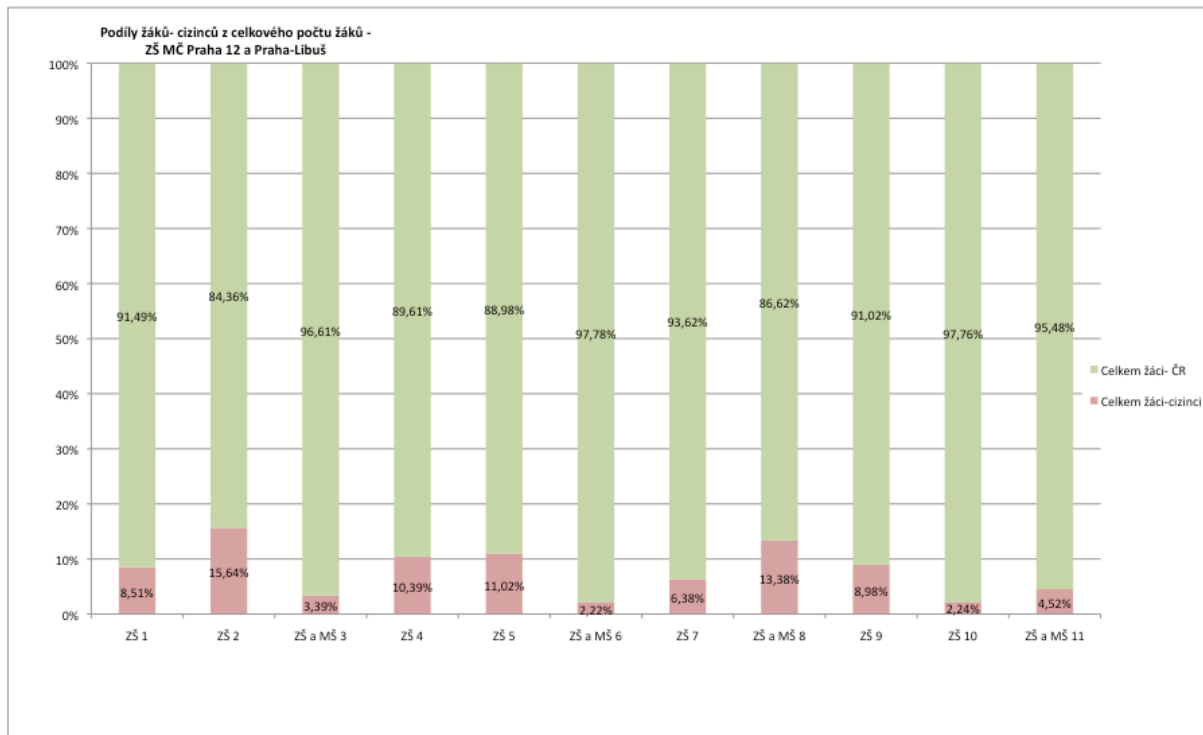
Charakteristika situace základního vzdělávání z hlediska zastoupení cizinců⁵

Zastoupení dětí – cizinců na jednotlivých základních školách MČ Praha 12 vykazuje značné rozdíly. Na třech školách přesahuje jejich podíl 10 %, na jedné škole dokonce přesahuje 13 %. Naopak pod 5 % se pohybuje na 4 školách.

⁵ Informace v grafech byly anonymizovány a z důvodu zachování anonymity byla i interpretace velmi zobecněna.

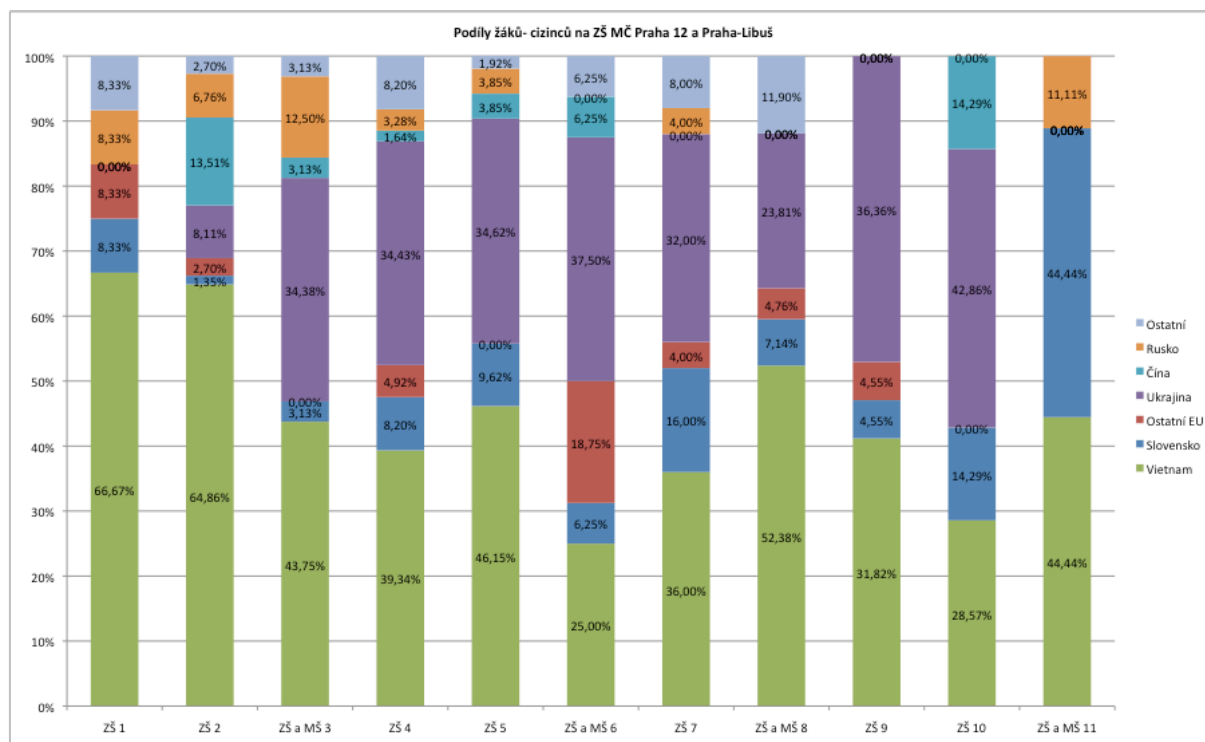
Nejvyššího podílu v zastoupení mezi dětmi – cizinci dosahují Vietnamci spolu s Ukrajinci. Podíl Vietnamců není na žádné škole menší než 25 % všech cizinců. Významněji jsou na větším počtu škol zastoupeni také Slováci. Na menším počtu škol dosahují výraznějšího podílu také Číňané.

Graf 5 Podíl žáků – cizinců na celkovém počtu žáků ZŠ MČ Praha 12 a Praha-Libuš (2015-2016)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MČ Praha 12

Graf 6 Podíly žáků – cizinců na ZŠ MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MČ Praha 12

V období let 2011 až 2016 docházelo k nárůstu absolutního počtu dětí – cizinců na základních školách MČ Prahy 12 z 237 ve školním roce 2011 – 2012 na 352 ve školním roce 2015 – 2016. Stoupal také celkový počet všech žáků, a proto podíl žáků – cizinců na celkovém počtu žáků nevzrostl tak výrazně.

Mezi žáky – cizinci jsou takřka z poloviny zastoupeni Vietnamci. Jejich podíl i při nárůstu absolutního počtu zůstával ve sledovaném období přibližně stejný. Nárůst počtu i podílu zaznamenali Ukrajinci, což souvisí zejména s ekonomickým oživením. Na klesající počet i podíl Rusů má nejspíše vliv politická i ekonomická situace České republiky a Ruska.

V MČ Praha-Libuš došlo v období let 2007 až 2016 k nárůstu absolutního počtu dětí – cizinců v základních školách MČ Praha-Libuš téměř na dvojnásobek, z 69 na 123 dětí. Protože ale stoupal také celkový počet všech žáků (z 481 na 602 žáků), podíl žáků – cizinců na celkovém počtu žáků nevzrostl tak výrazně.

Stejně jako v případě MČ Praha 12 jsou i v MČ Praha-Libuš na celkovém počtu cizinců téměř z poloviny zastoupeni Vietnamci.

Tabulka 21 Zastoupení žáků-cizinců a příslušníků národnostních menšin na základním vzdělávání – MČ Praha 12

Státní občanství/ národnost	Období														
	2011 - 2012			2012 - 2013			2013 - 2014			2014 - 2015			2015 - 2016		
	Počet žáků	Podíl		Počet žáků	Podíl		Počet žáků	Podíl		Počet žáků	Podíl		Počet žáků	Podíl	
		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců		z celk. počtu	z cizinců
Slovensko	23	0,72 %	9,70 %	19	0,56 %	8,88 %	23	0,64 %	8,68 %	16	0,41 %	6,84 %	27	0,64 %	7,67 %
Ostatní EU	6	0,06 %	0,84 %	7	0,09 %	1,40 %	9	0,17 %	2,26 %	8	0,13 %	2,14 %	13	0,26 %	2,84 %
Vietnam	106	3,30 %	44,73 %	98	2,90 %	45,79 %	130	3,62 %	49,06 %	102	2,62 %	43,59 %	166	4,27 %	47,16 %
Ukrajina	64	1,99 %	27,00 %	55	1,63 %	25,70 %	53	1,48 %	20,00 %	71	1,82 %	30,34 %	91	2,34 %	25,85 %
Čína	5	0,16 %	2,11 %	6	0,18 %	2,80 %	8	0,22 %	3,02 %	6	0,15 %	2,56 %	16	0,41 %	4,55 %
Moldavsko	4	0,12 %	1,69 %	5	0,15 %	2,34 %	3	0,08 %	1,13 %	5	0,13 %	2,14 %	6	0,15 %	1,70 %
Rusko	20	0,62 %	8,44 %	14	0,41 %	6,54 %	27	0,75 %	10,19 %	12	0,31 %	5,13 %	16	0,41 %	4,55 %
Ostatní	9	0,28 %	3,80 %	10	0,30 %	4,67 %	12	0,33 %	4,53 %	14	0,36 %	5,98 %	17	0,44 %	4,83 %
Celkem žáků-cizinců	237	7,37 %	100,00 %	214	6,33 %	100,00 %	265	7,38 %	100,00 %	234	6,01 %	100,00 %	352	9,04 %	100,00 %
Celkový počet žáků	3 216			3 380			3 589		7,38%	3 892			4 188		

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MČ Praha 12

Tabulka 22 Zastoupení dětí-cizinců na předškolním vzdělávání – MČ Praha-Libuš

Název školy	Průměr let 2007 až 2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ	Počet dětí s OMJ	Podíl dětí s OMJ
ZŠ 1	54	15 %	64	16 %	80	17 %	90	21 %	100	22 %
ZŠ 2	15	12 %	18	15 %	19	16 %	14	12 %	23	17 %
Celkem	69	15 %	82	16 %	99	17 %	104	19 %	123	21 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.4.4 Potřeby investic ZŠ v území

Současné investiční potřeby základních škol v SO praha 12 lze rozdělit do následujících kategorií:

- Navyšování kapacit základních škol – jedná se o jeden z kroků pro zajištění dostatečné kapacity školních zařízení v návaznosti na předpokládaný demografický vývoj a vyplývající poptávku po základním vzdělávání.
- Zajištění bezbariérovosti budov základních škol – realizace stavebních úprav vedoucích k zajištění bezbariérové přístupnosti ZŠ u těch škol, kde to je technicky možné.
- Budování nových a modernizace stávajících odborných učeben – potřeba zajištění odpovídajících odborných učeben na základních školách. Jedná se především o učebny pro polytechniku, matematiku, cizí jazyky, finanční gramotnost, přírodní vědy, fyziku, výtvarnou výchovu, cvičné kuchyňky, multimediální učebny, keramické dílny nebo tělocvičny. Může se jednat i o venkovní odborné učebny (polytechnická učebna, EVVO, dopravní hřiště apod.), a to i formou pořízení nafukovací haly pro umožnění venkovní výuky za špatného počasí.
- Revitalizace venkovních areálů základních škol – potřeba revitalizovat venkovní prostory tak, aby odpovídaly potřebám škol, zahrnuje například revitalizaci zahrad, hřišť, sportovišť,

oplocení. Jedním z projektových záměrů je vybudování víceúčelové sportovní haly s tribunou pro diváky.

- Zateplení budov základních škol – dlouhodobá potřeba investic do rekonstrukcí pláště budov vč. výměny oken, dveří a případné instalace OZE, rekuperace, klimatizací apod.
- Postupná modernizace technického zázemí škol – dlouhodobý záměr reagující na potřebu zkvalitnění prostředí základních škol včetně případného vybudování tam, kde chybí. Jedná se například o rekonstrukce toalet, chodeb, šaten, modernizaci školních kuchyní a jídelen, rekonstrukci školních družin, klubů, kabinetů, knihoven nebo opatření pro zvyšování bezpečnosti žáků.
- Modernizace zastaralého technického vybavení školských objektů – dlouhodobá potřeba reagující na aktuální technický stav objektů školských zařízení. Zahrnuje veškeré modernizace a zásadnější opravy (rozvody vody, kanalizace, topení, elektrické energie, modernizace vzduchotechniky, modernizace a budování nových kotelen apod.). Součástí jsou také investice do rozvoje vnitřní konektivity škol a IT zázemí.
- Aktivity zaměřené na otevření areálů škol veřejnosti – dlouhodobá potřeba reagující na potřebu většího propojení škol a komunity a využití školních areálů v mimoškolním čase. Zahrnuje vybudování zázemí pro nízkoprahové sportovní kluby, otevření tělocvičen, školních hřišť a dopravních hřišť i pro veřejnost apod.

Velká většina daných projektových záměrů je na počátku přípravné fáze (existuje pouze jako prvotní námět nebo je definován záměr), menší část má již připravenou projektovou dokumentaci nebo je před zahájením vlastní realizace. Podrobnější informace o stavu připravenosti, předpokládaném termínu realizace a odhad jejich finančních nákladů jsou uvedeny v přehledu projektových záměrů ve Strategickém rámci MAP.

3.1.4.5 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Na území správního obvodu Praha 12 se nachází tři základní umělecké školy. Jedná se o:

- Základní uměleckou školu Adolfa Voborského

Škola byla založena již v roce 1945. V současné době škola nabízí vzdělání ve 4 oborech (hudební, výtvarný, literárně-dramatický a taneční). Hlavní budova školy je v ulici Botevova, kde také probíhá výuka tanečního, výtvarného a literárně-dramatického oboru a části hudebního oboru. Hudební obor je vyučován také na dvou pobočkách a jednom detašovaném pracovišti školy, které se nachází na území městské části Praha 4. Zřizovatelem školy je hlavní město Praha.

Počet zaměstnanců ZUŠ zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 23: Počet zaměstnanců ZUŠ A. Voborského ve školním roce 2013–14

Název ZUŠ	Počet pedagogických zaměstnanců	z toho kvalifikovaných	z toho nekvalifikovaných	Počet nepedagogických zaměstnanců
ZUŠ A. Voborského	61	59	2	5

Zdroj: Výroční zpráva ZUŠ A. Voborského 2013/2014

- Základní uměleckou školu Music Art

Škola vyučuje obory hudební, výtvarný, literárně-dramatický a taneční. Hlavní budova školy je v Platónově ulici a v městské části Praha 12 se nachází ještě pobočka v Pískové ulici. Další tři pobočky školy jsou v MČ Praha 5, MČ Praha 11 a MČ Praha – Dubeč. Zřizovatelem školy je soukromý subjekt a škola má od roku 2008 statut Fakultní školy Univerzity Karlovy v Praze.

- Základní uměleckou školu PRO ARTE VIVA

Škola vyučuje obory hudební, výtvarný, literárně-dramatický a taneční. Hlavní budova školy je v ulici Vzdušná na Praze 4 a v městské části Praha 12 má v budově MŠ Studánka v ulici Ke Kamýku svoji pobočku. Další tři pobočky školy jsou v MČ Praha 5, MČ Praha 11 a MČ Praha – Dubeč. Zřizovatelem školy je soukromý subjekt a škola má od roku 2008 statut Fakultní školy Univerzity Karlovy v Praze.

3.1.4.6 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

V oblasti neformálního a zájmového vzdělávání pro děti a mládež je v území správního obvodu Praha 12 nabídka relativně široká. Zahrnuje několik desítek volnočasových organizací. Ty pokrývají nejen různorodé oblasti zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit (sportovní, kulturní, umělecké, přírodovědné apod.), ale v jednotlivých oblastech nabízí široké spektrum kroužků, od různých druhů sportů a sebeobran, turistických skupin, jezdeckých oddílů, ochránců přírody, chovatelů zvířat, výtvarných a hudebních souborů, modeláře, keramickou dílnu po sbory dobrovolných hasičů.

Na území MČ Praha 12 je jedním z nejvýznamnějších mimoškolních středisek volného času dětí a mládeže Dům dětí a mládeže Praha 12 – Monet, jehož zřizovatelem je hlavní město Praha. Nabízí široké spektrum aktivit a kroužků sportovního, pohybového, turistického, pěveckého, jazykového, přírodovědného nebo počítačového zaměření, a to od jednorázových (turnaje, soutěže, přehlídky apod.), přes krátkodobé (letní tábory, lyžařské výcviky apod.) po dlouhodobé/celoroční.

Na území MČ Praha-Libuš je nejvýznamnějším mimoškolním volnočasovým střediskem pro děti a mládež Klub junior, jehož zřizovatelem je MČ Praha-Libuš. Nabízí více než dvacet kroužků pro děti a mládež různého věku a zájmů. Pokrývá aktivity sportovního, hudebního, výtvarného a pohybového zaměření. Zábavnou formou se věnuje i vzdělávacím aktivitám (příprava na školu nebo čtení a psaní).

Dalšími organizacemi poskytujícími široké spektrum volnočasových aktivit jsou Proxima Sociale, Rodinné centrum Komůrka, SASVA, Rodinné centrum Kuřátka, Mateřské centrum Balónek nebo Y-Open. Vedle volnočasových poskytují tyto organizace mnohdy také mimoškolní vzdělávání, zprostředkovávají služby a nabídku v oblasti celoživotního vzdělávání dospělých a navazující či propojují své služby s preventivními a se sociálními službami dané lokality či území zejména pro cílovou skupinu rodičů s malými dětmi.

Významnou skupinou organizací, které zásadním způsobem ovlivňují nabídku formálního a neformálního vzdělávání v lokalitě, jsou neziskové organizace profilující se svojí činností zcela nebo alespoň z části na oblast vzdělávání, podpory a rozvoje služeb pro pedagogickou, odbornou i laickou veřejnost. Jmenujme zde organizaci Montessori ČR nebo Montessori cesta, která spolupracuje se ZŠ Na Beránku.

Mezi ostatní organizace zaměřené na jednu skupinu aktivit patří:

- Sportovní – FOX- Praha, Jezdecký klub Epona Praha, Jezdecký klub Cholupice, Judo Club Bulldogs, Jukl Karate Team, PSK Olymp Praha, Shinzato Dojo Praha, SK Cobra Dojang Prague, SK Kesl Ryu Shotokan, SK LTC Modřany 2005, TJ Orion Praha, TJ Pedagog Modřany, TJ Slavoj Praha, TJ Spartak Modřany, TJ Tempo Praha, TJ Sokol Libuš, TJ Sokol Písnice, Juniorská škola aerobiku, KK-aerobik,
- Umělecké – Ateliér kresby a malby, Keramický ateliér Hany Šimkové, Dětský lidový soubor Modřenec, Soubor zobcových fléten Vivat Flauto,
- Chovatelské a modelářské – Český svaz chovatelů, Křížem – krážem,
- Ochrana přírody – Asociace místních potravinových iniciativ, Ekocentrum Koniklec, PRO-BIO LIGA, Tereza – vzdělávací centrum,
- Kulturní – Husova knihovna v Modřanech, Kulturní centrum „12“,
- Turistické – Dětská turistická skupina Modřanská trojka, Turistický oddíl Řemdiň aneb putování s husity.

Specifickou skupinou jsou Skauti z Modřan a sbory dobrovolných hasičů (Cholupice, Libuš, Písnice).

Městská část Praha 12 pro občany každoročně pořádá Veletrh volnočasových aktivit.

V oblasti volnočasových aktivit dětí a mládeže hrají významnou roli také základní školy. Ty pořádají pro své žáky často i desítky kroužků a představují tak jedny z největších poskytovatelů neformálního a zájmového vzdělávání v území.

Oblast školních a mimoškolních aktivit se prolíná v působení školních družin a organizacemi na bázi školního klubu. Zatímco školní družiny působí při všech základních školách, ačkoli z kapacitních důvodů jsou obvykle k dispozici dětem do třetí třídy, organizace na bázi školního klubu se objevují prozatím pouze při dvou základních školách (viz tabulka 20). Institut školních klubů by bylo vhodné rozšířit nejen jako příležitost pro trávení volného času, ale také jako prostor pro školní přípravu, kde mohou žáci využít zkušenosti starších spolužáků (např. na bázi dobrovolnické pomoci – viz dále) a přítomného dozoru.

3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Ačkoli řešené území je vymezeno pouze dvěma městskými částmi, celková rozloha činí více než 28 km². Je proto nezbytné zajistit, aby jednotlivé školy byly přiměřeně dostupné MHD nebo v pěší vzdálenosti do 15 nebo 30 minut.

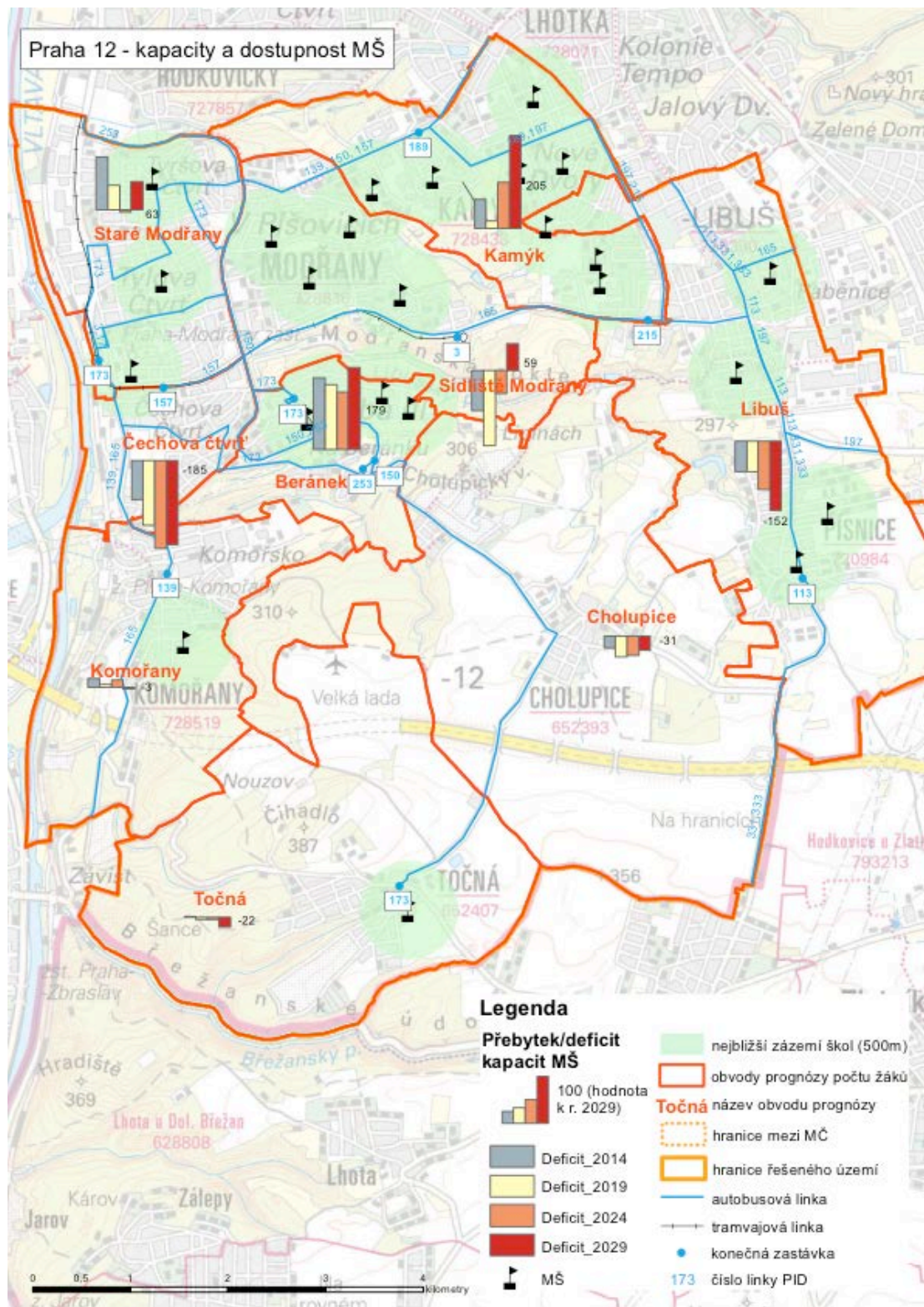
MŠ na MČ Praha-Libuš jsou rozprostřeny rovnoměrně, navíc se jedná o poměrně malou městskou část (5,23 km²).

MŠ na Praze 12 nabízejí největší kapacity v oblastech Kamýk, Sídliště Modřany, Na Beránku a ve Starých Modřanech. Naopak Čechova čtvrť a Cholupice⁶ žádnou školku nemají, navíc na Sídlišti Modřany převyšuje již stávající počet dětí (resp. počet dětí k roku 2014) disponibilní kapacitu místní MŠ (deficit cca 170 míst k r. 2019). Potenciálně řešitelné např. prostřednictvím modulové školky, která se po opadnutí populační vlny může přesunout jinam (např. do Cholupic či Točné). Tento převis bude v těchto oblastech postupně růst a gradovat by měl v roce 2019, resp. 2024 v případě Čechovy čtvrti⁷. V Čechově čtvrti je možné očekávat velkou poptávku (do cca 200 míst) a bylo by zde tedy vhodné vybudovat novou školku. V Cholupicích je očekávána poptávka do cca 50 míst, kterou je možné řešit buď výstavbou nové školky, či umístěním modulové školky. V Točné budou výhledově také nedostačující kapacity (deficit cca 30 míst k r. 2029). Možné řešit např. přesunem modulové školky ze Sídliště Modřany.

⁶ Jedná se o obvody, které byly vymezeny pro potřeby studie Demografický vývoj uvnitř MČ.

⁷ MČ Praha 12 (2015): Demografický vývoj uvnitř MČ, poskytnuto odborem školství ÚMČ Praha 12.

Mapa 4: Stávající a budoucí kapacita mateřských škol v MČ Praha 12

Zdroj: analýza Demografický vývoj uvnitř MČ, vlastní úprava

První stupeň ZŠ je na MČ Praha-Libuš rozložen dle katastrálních území, ZŠ je na Libuši i na Písnici. Druhý stupeň ZŠ se však nachází pouze na ZŠ Meteorologická, podle místního šetření děti však ze ZŠ s RVJ v Písnici často pokračují v základním vzdělávání jinde. Z Demografické studie⁸ vyplývá, že

⁸ MČ Praha-Libuš (2015): Demografická studie MČ Praha-Libuš, http://www.praha-libus.cz/art_file/Demograficka%20studie%20Praha%20Libus%202015.pdf.

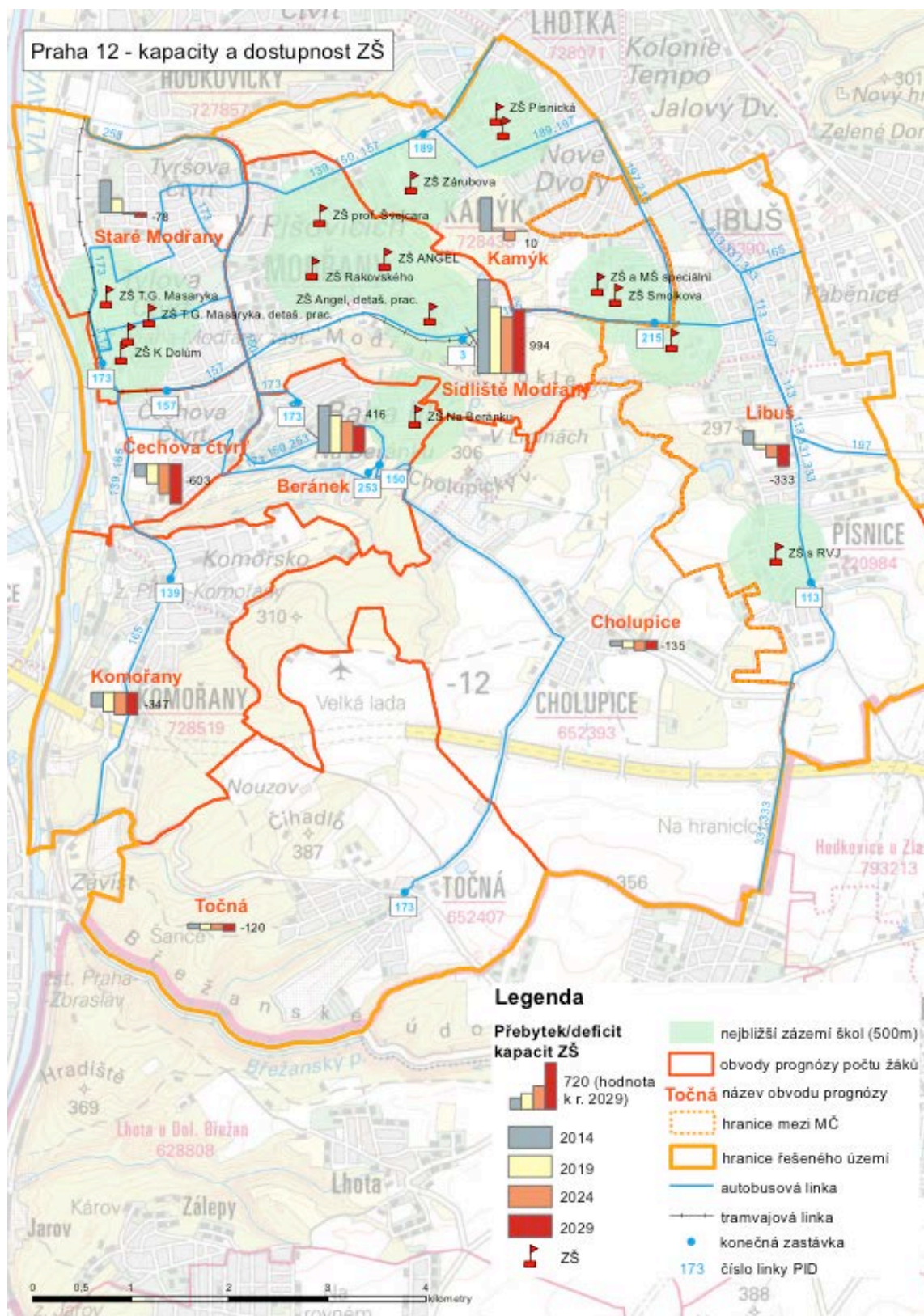
druhý stupeň ZŠ navštěvuje pouze 41 % místních dětí (obvykle dochází na druhý stupeň 70-75 % dětí žijících v dané MŠ). Lze předpokládat, že často právě na sousední Prahu 12, případně Prahu 4.

ZŠ na MČ Praha 12 pokrývají v podstatě rovnoměrně severní část MČ, z Čechovy čtvrtě, Komořan, Točné a Cholupic však musí žáci do ZŠ již v současnosti dojíždět. V těchto oblastech a později také na Kamýku bude třeba hledat nové kapacity pro stále rostoucí počet dětí v těchto oblastech díky očekávané intenzivní výstavbě.

Okrsky Točná a Cholupice mohou využívat volných kapacit ZŠ Na Beránku. Do ZŠ je možné dojíždět autobusovou linkou 173, která však neobsahuje zájmové území vzhledem k potřebě zajištění přepravy dětí do ZŠ ideálně (zastávka je na SV okraji Točné, daleko od JZ okraje sídla; potřeba přidání zastávky u nové zástavby v ul. Hornocholupická; bylo by vhodné zajistit zajištění vybraných autobusových spojů přímo k ZŠ Na Beránku – nejbližší zastávka – Pavelkova je cca 400 m daleko).

V okrcích, kde jsou ZŠ je horší pěší dostupnost ZŠ v severní části okrsku Staré Modřany (Tyršova čtvrt, pěší vzdálenost centra čtvrti od ZŠ cca 900 m; ovšem dostupnost zajištěna autobusovou linkou 173) a západní část okrsku Beránek (pěší vzdálenost cca 1 km, možnost přiblížení autobusem, který má však zastávku 400 m od školy).

Mapa 5: Stávající a budoucí kapacita základních škol v MČ Praha 12

Zdroj: analýza Demografický vývoj uvnitř MČ, vlastní úprava

Významným aspektem dostupnosti je také zajištění bezbariérového přístupu na školách. MČ Praha 12 nebude usilovat o zpřístupnění všech místních základních škol. V první fázi byly pro bezbariérové zpřístupnění vytipovány tři školy, které vzhledem ke své poloze zajišťují co nevhodnější průměrnou vzdálenost pro všechny obyvatele MČ. Jedná se o školy:

- ZŠ prof. Švejcara v Praze 12,
- ZŠ a MŠ Na Beránku v Praze 12,
- ZŠ a MŠ K Dolům v Praze 12.

U prvních dvou objektů ZŠ prof. Švejcara, ZŠ a MŠ Na Beránku bylo v roce 2015 dokončeno zateplení spolufinancované z OP Životní prostředí. Městská část má nyní 5 letou povinnost zajistit udržitelnost výstupů tohoto projektu, což znemožňuje stavební zásahy do realizovaného zateplení včetně bezbariérového zpřístupnění. Proto je ještě zvažovaná varianta bezbariérového zpřístupnění školy ZŠ Písnická v Praze 12.

Určitým vodítkem je v tomto ohledu i dokument Mapování bezbariérovosti základních škol MČ Praha 12, který si nechala MČ Praha 12 zpracovat v roce 2016.

3.1.6 Rizikové chování a sociální služby pro děti a mládež

Dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR zpracované MPSV se na území SO Praha 12 nevyskytuje žádná sociálně vyloučená lokalita.

Řešené území se však potýká s některými projevy rizikového chování. Jedná se o:

- Závislost rodičů na alkoholu, příp. drogách – tento problém se netýká dětí a mládeže, ale jejich rodičů. Jedná se o důsledek 90.let, kdy se někteří mladí lidé stali závislími na alkoholu a/nebo drogách a jejich děti dnes jsou dnes sami rodiči a řeší obdobné problémy.
- Šikana – jedná se o jev vyskytující se plošně na celém zájmovém území, který souvisí s celospolečenským klimatem. Kromě klasické fyzické šikany je současným problémem kybernetická šikana (na internetu, facebooku apod.). Předstupněm pro šikany je jev, který se nevyskytuje úplně zřídka, a to špatné sociální klima třídy. Školy jsou zapojeny do dlouhodobého Programu primární selektivní prevence, kde se pracuje se třídami, které mají špatné sociální klima. V roce 2015 byla poskytnuta intervence ve 14 třídách ZŠ Praha 12. Souvislost je třeba hledat i v integraci a přijetí cizinců ve školách, což je na řešeném území častý jev. MČ Praha 12 se podílela na vzniku tohoto programu, byla první městskou částí do něho zapojenou a jeho realizace začíná přinášet pozitivní výsledky.
- Sexuální chování /předčasný sex – jedná se o problém, který se v území také vyskytuje. Je ho potřeba řešit primárně prevencí u dětí a sekundárně vzdělávacím pedagogů. Vzdělávání pedagogů na II. stupni je zajištěno, ale k prevenci dětí chybí vhodný program.
- Požívání alkoholu, příp. drog u dětí a mládeže – požívání alkoholu a drog u dětí a mládeže je celospolečenský problém. Jedná se o problém, který je spojený s obtěžováním okolí neurvalými projevy pod vlivem alkoholu v odpoledních a především v nočních hodinách, poškozováním, odcizováním a znečišťováním majetku na veřejných prostranstvích (sochy, oplocení, cvičící zařízení a herní prvky, zastávky MHD) a kriminalitou a drobnými krádeži.
- Bezdomovectví a drogově závislí – na vybraných místech zájmového území dochází k výskytu osob bez domova a/nebo osob závislých na drogách. S tímto problémem souvisí kriminalita, drobné krádeže, ničení veřejného majetku, obtěžování občanů na veřejných prostranstvích a neoprávněná obsazování prázdných domů a jejich obydlování.
- Chudoba - v řešených cílových skupinách – děti, žáci, mládež, rodiny s dětmi – jsou sociálním vyloučením ohroženy rozvedené rodiny, matky samoživitelky a nízkopříjmové rodiny. Rizikem je zde především chudoba vyplývající z vysokých životních nákladů v Praze. Tlak konzumní společnosti, neočekávaný větší výdaj nebo výpadek příjmů je pak může rychle strhnout do dluhové pastí.

Specifickou skupinou ohroženou sociálním vyloučením jsou děti a mládež cizinců nebo menšin. Zde je rizikem jejich sociální vyloučení z důvodu OMJ, resp. neznalosti / nedostatečné znalosti českého

jazyka. V MČ Praha-Libuš jsou pro skupinu žáků s OMJ zajišťovány od roku 2012 dle potřeb ZŠ a MŠ nad rámec ŠVP lekce češtiny, logopedická cvičení pro žáky s OMJ, vzdělávání pedagogů a zajištění asistentů pedagoga. Pro celé rodiny z řad menšin i pro širokou majoritní veřejnost jsou pořádány veřejné interkulturní akce a informační workshopy. MČ Praha 12 jsou také pořádány ve spolupráci se školami dlouhodobě akce, které propojují majoritu a OMJ, obdobně výuka čj, vzdělávání pedagogů, atp.

Cíle a potřeby řešeného území v oblasti sociálních služeb pro děti, mládež a rodiče jsou definovány v Komunitním plánu rozvoje sociálních služeb na území městské části Praha 12 v letech 2015 – 2020. MČ Praha-Libuš aktuálně zjišťuje potřeby obyvatel v oblasti sociálních a návazných služeb.

Obecně jsou poskytované sociální služby v SO Praha 12 v principu dostačující, rezervy se objevují spíše v případě dalších služeb. Naprostá většina služeb je zajišťována MČ Praha 12 pro celé území správního obvodu. Současný stav zajištění potřebných sociálních a dalších služeb pro děti, mládež a rodinu v řešeném území je následující:

Sociální služby

- Odborné sociální poradenství – služby jsou zajišťovány v dostatečné kapacitě a kvalitě, a to i pro cizince. Intenzivněji se zaměřují na prevenci před zadlužením pro rodiny.
- Dostupné azylové bydlení – zajištěno dvěma poskytovateli v požadované kvalitě. V případě potřeby lze využít síť služeb mimo území Prahy 12.
- Ambulantní i pobytová krizová pomoc – pobytová krizová pomoc je zajišťována jedním poskytovatelem v požadované kvalitě. Ambulantní krizová pomoc byla ukončena z důvodů jejího nevyužívání.
- Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – zajištěno jedním poskytovatelem pro cílovou skupinu ve věku 12 – 19 let v požadované kvalitě a od roku 2015 s rozšířenou otevírací dobou. Není zajištěno pro mladší cílovou skupinu.
- Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi – zajištěno prostřednictvím sítě poskytovatelů v požadované kvalitě. Úspěšně funguje i multidisciplinární spolupráce subjektů. Poskytována i tzv. „sanace rodiny“, kdy odbor sociálních služeb ÚMČ Praha 12 pomáhá rodinám při zajištění základních úkonů (vypravení dětí do školy, nalezení kroužků pro děti, řešení dluhových pastí, řešení bydlení apod.).
- Terénní programy pro děti a mládež – dostatečně zajištěno jedním poskytovatelem včetně propojení s činností nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Nedaří se ale pokrýt celé území Prahy 12, bylo by vhodné rozšíření o jeden úvazek terénního pracovníka.
- Náhradní rodinná péče – služba je zajišťována v požadovaném rozsahu a kvalitě včetně multidisciplinární sítě poskytovatelů.
- Terapeutická práce s rodinami – služba zajištěna prostřednictvím sítě poskytovatelů psychologických služeb. Bylo by vhodné rozšíření kapacity rodinného terapeuta, pro zachycení rodin, které tuto službu nevyužívají.

Další služby

- Dětský psychiatr – služba není zajištěna z důvodu přetrvávajícího nedostatku specialistů (v gesci MHMP).
- Preventivní programy v ZŠ a MŠ – programy jsou zajištěny, fungují na ZŠ a od roku 2015 i na MŠ.
- Mateřská a rodinná centra, zařízení pro děti mladšího věku – dlouhodobě existuje funkční síť mateřských center na území MČ Praha 12 i MČ Praha-Libuš, např. Rodinné centrum Kuřátko, Mateřské centrum Balónek.

- Doléčovací a adiktologické služby pro matky – jedná se o službu na pomezí sociálních a zdravotních služeb, která v území chybí (v gesci MHMP).

Rodiče mají zájem o projekty prevence kriminality a prevence a řešení závislosti na internetu a facebooku.

Městská část Praha 12 pro občany se každoročně pořádá Veletrh sociálních služeb na Praze 12. Od roku 2016 se k němu připojila i městská část Praha-Libuš. Výstupem tohoto veletrhu je mimo jiné aktualizovaný Katalog poskytovatelů sociálních a následných služeb.

V souvislosti s předpokládaným nárůstem počtu obyvatel řešeného území by nemělo dojít k zásadnímu nárůstu potřeb cílových skupin v uvedených sociálních a dalších službách. Nárůst počtu obyvatel bude totiž zajištěn stěhováním obyvatel do nově stavěných bytů a domů. Patrně se bude jednat spíše o vyšší příjmové skupiny obyvatel, u kterých se nepředpokládá významnější využívání většiny těchto služeb.

3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)

Na území SO Praha 12 se nachází 8 středních škol. Jedná se o:

- 3 gymnázia – Gymnázium Písnická, Klasické gymnázium Modřany s.r.o. a Rakouské gymnázium v Praze
- střední školu Prague British School,
- obchodní akademii – EKONOMA-soukromá obchodní akademie s.r.o.,
- střední školu grafického designu a podnikání – G.A.P. education, střední škola s.r.o.,
- Střední odborné učiliště potravinářské,
- Odborné učiliště pro žáky s více vadami s.r.o., obor zahradnické práce.

Nicméně žáci SO MAP Praha 12 mohou díky systému pražské MHD a tedy bezproblémové dostupnosti veřejnou dopravou využívat komplexní nabídku středních škol na území celého hlavního města Prahy.

Stejná situace platí i pro nabídku vysokých škol a uplatnění na trhu práce.

3.2 Specifická část analýzy

3.2.1 Témata MAP v řešeném území

Specifická část analýzy si klade za cíl promítnout témata MAP definovaná v Postupech zpracování MAP do kontextu situace v řešeném území zasazené do širšího tematického rámce (regionální, resp. národní úroveň). Cílem této sekce je syntéza hlavních problémů a opora pro výběr těch témat MAP, která budou ve strategické části rozpracovány.

Pro každé z témat je zpracován „tematický list“, který shrnuje následující informace:

- I) kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha,
- II) situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš.

Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha se opírá především o cíle nebo opatření relevantní pro danou oblast specifikované v hlavních strategických dokumentech, případně zohledňuje kontext či hlavní trendy na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha. **Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš** vychází především ze závěrů dotazníkového šetření MŠMT realizovaném na všech školách ČR (obecně k metodice a rámcovým závěrům viz kapitola 4.1.3) a hloubkových rozhovorů. Hloubkové rozhovory byly v srpnu 2016 realizovány s těmito aktéry (v abecedním pořadí):

- Mgr. Zbyněk Boublík, zástupce starosty a radní pro oblast sociálních věcí, zdravotnictví, školství, sportu, kultury,
- Mgr. Lenka Bukovská, předsedkyně Výboru pro výchovu a vzdělávání ZMČ Praha 12,
- Jaroslava Hlávková, vedoucí odboru školství MČ Praha-Libuš,
- Ing Jiří Koubek, starosta MČ Praha-Libuš,
- Ing Lenka Koudelková, zástupce starosty a radní pro oblast vzdělávání, školství, tělovýchova s sociální oblast,
- Bc. Ladislav Marek, DiS., vedoucí odboru sociálních věcí MČ Praha 12,
- Mgr. Iveta Němečková, vedoucí odboru školství MČ Praha 12
- Marie Vašáková, protidrogový koordinátor MČ Praha 12.

3.2.1.1 Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území

A Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze - kvalita

I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha

Téma předškolního vzdělávání a péče je velmi široké. Zcela stěžejní jsou cíle Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2020, dále rozšířené v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015 – 2020 a Akčním plánem inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018. Tyto cíle jsou uvedeny v následující přehledové tabulce, spolu s komentářem, jak významné pro MAP Praha 12 jsou:

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12 ⁹	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Zavést poslední rok předškolního vzdělávání jako povinný	SRVP ČR	Střední	Schválena legislativní úprava a aplikováno od roku 2017. Místní MŠ s tím nicméně pracují a očekává se, že většina předškoláků do MŠ již chodí.
Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady školní docházky (na bázi spolupráce mezi rodiči, předškolními pedagogy a poradenskými institucemi, zdravotníky a orgány sociálněprávní ochrany dětí, případně poskytovateli služeb sociální prevence)	SRVP ČR	Střední	Aktivita MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni
Systematickým posilováním sítě mateřských škol a jejich kapacit vytvářet podmínky pro to, aby každé dítě, jehož zákonní zástupci o to požádají, mohlo být přijato do předškolního vzdělávání	SRVP ČR	Vysoká	Dlouhodobý záměr pro tento cíl zdůrazňuje zvýšení zodpovědnosti a zainteresovanosti obcí při zvyšování kapacity MŠ (tam, kde je to relevantní). Cíl je uveden i v Dlouhodobém záměru vzdělávání MHP se zdůrazněním otevírání nových tříd ve stávajících objektech MŠ a povoláním naplnění tříd na max. počet dětí. Plánovaná povinnost zajistit místo v MŠ pro čtyřleté a později pro dvouleté děti bude mít dopad na kapacitu.
Posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím	SRVP ČR	Vysoká	Aktivita MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni
Cíleně zvyšovat účast na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením	SRVP ČR	Střední	MAP není zaměřen přímo na tuto oblast, některé jeho aktivity se zaměřují obecně na inkluzi dětí, tj. i dětí ze skupin ohrožených sociálním vyloučením. Na území MČ se neobjevují lokality ohrožené sociálním vyloučením.
Zahájit diskuzi o obsahu vzdělávání učitelů MŠ a možném požadavku na jejich vyšší kvalifikaci	SRVP ČR	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být primárně řešen na národní úrovni.
Ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými resorty navrhnout systémové řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let. Posilovat	SRVP ČR	Vysoká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni, lze však odvodit snahu posilovat vzdělávání a nerodičovskou péči o děti do 3 let. Nárok na místo

⁹ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

výchovnou a vzdělávací funkci předškolní nerodičovské péče o děti, alternativní formy péče o děti ve věku do zahájení povinné školní docházky, které nemají silné výchovné a vzdělávací poslání (např. dětská skupina), podporovat jen jako dočasnou alternativu do doby dostatečného navýšení kapacit mateřských škol, popř. jiných vzdělávacích institucí			v mateřské škole budou mít postupně i čtyřleté i dvouleté děti, zůstane-li v platnosti, bude to znamenat zvýšené nároky na kapacitu MŠ.
Navrhnout a zavést funkční místní systém podpory rodiny s dětmi se SVP za účelem rozvoje schopností a dovedností dítěte	APIV	Vysoká	Odpovědnost za realizaci tohoto cíle je na místní úrovni. Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle.
Podporovat dlouhodobé a systematické vzdělávání žáků s OMJ	APIV	Vysoká	Realizace cíle bude systémově podporována z národní úrovně, ale hlavní odpovědnost za jeho realizaci je na místní úrovni.
Podpora integrace dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ)	DZVHMP	Vysoká	Hlavní odpovědnost za realizaci je na místní úrovni.
...			

Pozn.: SRVP ČR - Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2020; APIV – Akční plán inkluzivního vzdělávání; DZVHMP – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2016 - 2020

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Kapacita MŠ na obou MČ je dlouhodobě naplněna ze 100 %. Na MČ Praha-Libuš jsou obvykle umístěny všechny tříleté děti a dvouleté děti, které dovrší věku tří let v prvních měsících daného školního roku (do MŠ začínají chodit až po dovršení věku 3 let), s trvalým bydlištěm na MČ Praha-Libuš. MČ Praha 12 obvykle řeší oprávněný převis (tj. tříleté a starší děti s trvalým bydlištěm na MČ Praha 12) několika desítkami dětí.

Obě MČ v průběhu posledních let průběžně navyšovaly kapacity MŠ. Přesto na MČ Praha 12 s ohledem na plánovanou i již probíhající výstavbu nebudou stávající počty míst v MŠ podle demografické prognózy dostačovat, a to zejména v některých lokalitách – sídliště Modřany, Čechova čtvrť, Točná¹⁰. MČ Praha 12 proto uvažuje o rozšíření některých MŠ či zřízení dětské skupiny. Oproti tomu na MČ Praha-Libuš by měla stávající kapacita být v nejbližších letech v principu vyhovující¹¹. Do těchto prognóz však nebyla zahrnuta připravovaná povinnost přijmout do MŠ čtyřleté, resp. dvouleté děti, navíc se pracuje s maximálním počtem dětí ve třídách navýšených výjimkou udělovanou zřizovatelem na v současnosti obvyklý počet 28 dětí ve třídě.

MČ Praha 12 zřizuje jesle pro děti od 12 měsíců do tří let věku, jejichž kapacita je také naplněna, MČ Praha-Libuš o zřízení jeslí ani dětské skupiny neuvažuje.

¹⁰ MČ Praha 12 (2015): Demografický vývoj uvnitř MČ, 12 stran.

¹¹ MČ Praha-Libuš (2015): Demografická studie MČ Praha-Libuš, 52 stran, http://www.praha-libus.cz/art_file/Demograficka%20studie%20Praha%20Libus%202015.pdf (staženo 1.8. 2016), MČ Praha 12 (2016): Demografická studie MČ Praha 12, 51 stran, <http://www.praha12.cz/demograficka-studie-mc-praha-12/d-45976> (staženo 1.8. 2016).

Na kapacitu MŠ má vliv i v současnosti výrazná tendence odkladů školní docházky. Strategie rozvoje vzdělávací politiky má jedno z opatření zaměřené na eliminaci odkladů školní docházky (např. prostřednictvím včasné diagnostiky). Jedním z doporučených přístupů je podpora přípravných tříd.

Inkluzivní vzdělávání je místními mateřskými školami hodnoceno shodně jako v celé ČR, tj. na pomezí rozvíjející se a již realizované oblasti. Nejhuře byly mateřskými školami hodnoceny následující oblasti inkluze (případně se jejich hodnocení výrazněji odchylovalo od průměru ČR či hl. m. Praha)¹²:

- (2) bezbariérovost škol, a to vnitřní i vnější (ačkoli pouze 30 % MŠ plánuje do roku 2018 v této oblasti zlepšení),
- (13) účast dětí se SVP nad rámec aktivit školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte (téměř 70 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (8) pedagogové umí využívat kompenzační pomůcky (65 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018)
- (15) poskytování výuky českého jazyka pro cizince (téměř 48 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

Za hlavní překážky větší inkluze označují místní MŠ především následující aspekty:

- velký počet dětí ve třídách,
- nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí,
- technické překážky bezbariérových úprav škol.

S ohledem na demografický vývoj a současně i ekonomickou udržitelnost provozu MŠ (založeno na systému financování podle počtu žáků) ani jedna MŠ neplánuje v současnosti snižovat počty dětí ve třídách, pro inkluzi bude proto třeba hledat jiné cesty, jako např. intenzivnější aplikace metod práce s heterogenní skupinou. Téměř polovina místních MŠ plánuje nakoupit didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP.

Kvalita vzdělávání v MŠ je průřezovou oblastí, která jde napříč většinou ostatních témat MAP a právě u jednotlivých témat je průběžně řešena (viz například čtenářská pregramotnost, matematická pregramotnost, polytechnická výchova). Z hlediska rozvoje infrastruktury plánují MŠ do roku 2018 investovat zejména do venkovního prostředí (52 %), zateplování (35 %), případně rekonstrukce tříd (17 %). V plánech na pořízení vybavení převládají výpočetní technika pro potřeby pedagogických pracovníků (téměř 57 %), podnětné vnitřní prostředí, např. koutky pro rozvoj jednotlivých gramotností (téměř 57 %), didaktické pomůcky (52 %).

¹² Číslo v závorce u jednotlivých výroků odkazuje na číslo výroku v dotazníkovém šetření MŠMT.

B Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání**I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha**

Téma čtenářské a matematické gramotnosti je ve strategických dokumentech na národní úrovni řešeno především v Záměru rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání. Jeho cíle jsou uvedeny v následující přehledové tabulce, spolu s komentářem, jak významné jsou:

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12¹³	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Specificky zlepšovat kvalitu vzdělávání na druhém stupni ZŠ	SRVP ČR	Vysoká	Dlouhodobý záměr pro tento cíl uvádí akcent na čtenářskou a matematickou gramotnost
Iniciovat diskusi o gramotnostech vedoucí k zpřesnění cílů základního vzdělávání	ZRG	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni
Vytvoření systému sběru a využití informací o současné míře gramotností absolventů stupňů vzdělávání	ZRG	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni
Podpora škol, učitelů a žáků při dosahování cílů	ZRG	Střední	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni, zřizovatelé mohou školy také podpořit
Realizace a sledování efektů Záměru rozvoje gramotností	ZRG	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni
Podpora polytechnické výchovy, matematické a přírodovědné gramotnosti na základních školách	DZVHMP	Vysoká	Realizace cíle bude systémově podporována z národní úrovně, ale hlavní odpovědnost za jeho realizaci je na místní úrovni.
Pravidelná aktualizace školních vzdělávacích programů, zahrnuje také zkvalitňování výuky matematiky a čtenářské gramotnosti	DZVHMP	Vysoká	Hlavní odpovědnost za jeho realizaci je na místní úrovni, konkrétně na samotných školách.

Pozn. : ZRG – Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání; DZVHMP – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2016 – 2020

¹³ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Téma čtenářské a matematické gramotnosti je zaměřeno dle zadání MŠMT na základní školství. Z informací v dotazníkovém šetření MŠMT, stejně jako z hloubkových rozhovorů však vyplynula potřeba rozšířit záběr této problematiky i na vzdělávání na mateřských školách v podobě čtenářské a matematické pregramotnosti.

Mateřské školy

Čtenářská a matematická pregramotnost je místními mateřskými školami hodnocena shodně jako v celé ČR, tj. na pomezí rozvíjející se a již realizované oblasti. Nejhůře byly mateřskými školami hodnoceny následující **oblasti čtenářské a matematické pregramotnosti** (případně se jejich hodnocení výrazněji odchylovalo od průměru ČR či hl. m. Praha)¹⁴:

Čtenářská pregramotnost:

- (3) učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol (téměř 83 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (9) ve školách jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti (61 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (6) školy informují a spolupracují v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (téměř 70 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

Matematická pregramotnost:

- (8) ve školách jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti (téměř 74 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (6) školy informují a spolupracují v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči (78 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (3) učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol (téměř 70 % MŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

V obou gramotnostech byly místními školami označeny stejné **hlavní překážky rozvoje**. U čtenářské i matematické gramotnosti se jednalo především **o nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti a nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem**. V případě čtenářské pregramotnosti se jednalo i o **nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků** v oblasti příslušné pregramotnosti.

Z hlediska rozvoje infrastruktury v rámci rozvoje pregramotností plánují MŠ do roku 2018 investovat do vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí škol např. čtenářské koutky, na rozvoj jednotlivých gramotností (57 %).

Základní školy

Čtenářská a matematická gramotnost je místními základními školami hodnocena shodně jako v celé ČR, tj. na pomezí rozvíjející se a již realizované oblasti. Nejhůře byly základními školami hodnoceny následující oblasti čtenářské a matematické gramotnosti (případně se jejich hodnocení výrazněji odchylovalo od průměru ČR či hl. m. Praha)¹⁵:

Čtenářská gramotnost:

¹⁴ Číslo v závorce u jednotlivých výroků odkazuje na číslo výroku v dotazníkovém šetření MŠMT.

¹⁵ Číslo v závorce u jednotlivých výroků odkazuje na číslo výroku v dotazníkovém šetření MŠMT.

- (8) realizace čtenářských kroužků a jiných mimoškolních aktivit na podporu čtenářské gramotnosti (ačkoli pouze 55 % ZŠ plánuje do roku 2018 v této oblasti zlepšení),
- (10) školy spolupracují v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (téměř 64 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (11) ve školách existuje čtenářsky podnětné prostředí (55 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (3) učitelé využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi mezi sebou (pouze 46 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (12) školy disponují dostatečným zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti (téměř 73 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

Matematická gramotnost:

- (6) ve školách existují pravidelné kroužky a mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (téměř 73 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (7) ve školách jsou realizovány mimovýukové akce na podporu matematické gramotnosti (téměř 73 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (8) školy spolupracují v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (téměř 73 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (3) učitelé využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi mezi sebou (téměř 64 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

V obou gramotnostech byly místními školami označeny stejné **hlavní překážky rozvoje**. U čtenářské i matematické gramotnosti se jednalo především o **nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti**. Mezi další překážky patří **nízká časová dotace na rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku, nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti, nedostatečný rozvoj mentoringu na škole a nezájem ze strany žáků a rodičů**.

V hloubkových rozhovorech byla akcentována potřeba integrovat prvky podporující čtenářskou a matematickou gramotnost do všech činností (např. označit místo obrázkem i textem) a začít s tím již na mateřských školách.

Z hlediska rozvoje infrastruktury v rámci rozvoje gramotností plánují ZŠ do roku 2018 investovat do vybavení knihovny (46 %) a vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí škol např. čtenářské koutky, na rozvoj jednotlivých gramotností (55 %).

C Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha

Téma inkluzivního vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem je velmi široké. Zcela stěžejní jsou cíle Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2020, dále rozšířené v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015 – 2020 a Akčním plánem inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018. Víze a cíle Akčního plánu inkluzivního vzdělávání byly stanoveny v návaznosti na novelu zák. č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) účinnou od 1.5.2015 (tzv. novela školského zákona §16). Tyto cíle jsou uvedeny v následující přehledové tabulce, spolu s komentářem, jak významné pro MAP jsou:

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12 ¹⁶	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Provést komplexní revizi mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest, jakými jsou zejména diagnostické nástroje s cílem eliminovat nedůvodně vysokou míru vyčleňování dětí mimo hlavní vzdělávací proud	SRVP ČR	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni Dlouhodobý záměr pro tento cíl zdůrazňuje nenavýšovat podíl žáků na nižším stupni víceletých gymnázií
Přesněji vymezit typy a stupně znevýhodnění a nadání dětí a žáků a jim odpovídající podpůrná opatření	SRVP ČR	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni
Podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání	SRVP ČR	Střední	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni, ačkoli implementace spadne na místní úroveň
Zavést systém diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb pro děti žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí	SRVP ČR	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni
Systémová dlouhodobá podpora partnerské spolupráce a realizace školských inkluzivních koncepcí krajů	APIV	Nízká	Cíl systémového charakteru, který musí být řešen na národní úrovni a v návaznosti na úrovni kraje/HMP
Podpora inkluzivního vzdělávání v místě a ve školách	APIV	Vysoká	Odpovědnost za realizaci tohoto cíle je na místní úrovni. Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle.
Podpora škol při zavádění	APIV	?	Odpovědnost za

¹⁶ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

změn a rozvoji inkluzivního vzdělávání formou projektů se zjednodušeným finančním vykazováním (šablony)			realizaci tohoto cíle je na místní úrovni. Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle.
Podpora žáků ze strany asistentů pedagoga a dalších	APIV	?	Realizace cíle bude zajišťována z národní úrovně, ale je vhodná aktivita i na místní úrovni.
Podporovat dlouhodobé a systematické vzdělávání žáků s OMJ	APIV	Vysoká	Realizace cíle bude systémově podporována z národní úrovně, ale hlavní odpovědnost za jeho realizaci je na místní úrovni.
Podpora integrace a inkluze dětí a žáků	DZVHMP	?	Realizace cíle bude systémově podporována z národní úrovně, ale hlavní odpovědnost za jeho realizaci je na místní úrovni.
Podpora zavádění konkrétních opatření v souvislosti s legislativními změnami ve školské legislativě do praxe, týká se vzdělávání žáků s SVP	DZVHMP	Vysoká	Realizace cíle musí být systémově podpořena z národní úrovně, ale hlavní odpovědnost za jeho realizaci je na místní úrovni.
Podpora integrace dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ)	DZVHMP	Vysoká	Hlavní odpovědnost je na místní úrovni.

Pozn. : SRVP ČR - Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2020; APIV – Akční plán inkluzivního vzdělávání; DZVHMP – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2016 - 2020

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Podpora inkluzivního vzdělávání je hodnocena shodně jako v celé ČR, tj. na pomezí rozvíjející se a již realizované oblasti. **Nejhůře byly** základními školami **hodnoceny následující oblasti** inkluzivního vzdělávání (případně se jejich hodnocení výrazněji odchylovalo od průměru ČR či hl. m. Praha)¹⁷:

- (2) školy jsou bezbariérové, jedná se jak o vnější, tak o vnitřní bezbariérovost (ale žádná ZŠ neplánuje zlepšení do roku 2018),
- (4) školy umožňují pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (téměř 64 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (13) školy zajišťují žákům s SVP účast na aktivitách nad rámec školní práce (46 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (6) školy upravují organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků s SVP (téměř 91 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

Za nejvýznamnější překážku v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání označují místní ZŠ **nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků.**

¹⁷ Číslo v závorce u jednotlivých výroků odkazuje na číslo výroku v dotazníkovém šetření MŠMT.

Mezi další významné překážky patří **technická nemožnost bezbariérových úprav školy, a přetrvávající pocit, že na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému a problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání.** Podle některých respondentů je třeba podpořit i **vzdělávání pedagogů** tak, aby byli schopni pracovat s heterogenní skupinou s cílem přizpůsobit vzdělávání individuálním potřebám žáků. Velmi přínosné by bylo i navazování partnerství, výměna dobré praxe, sdílení zkušeností, ale případně i výpůjčky kompenzačních pomůcek.

Z hlediska rozvoje infrastruktury v rámci inkluzivního vzdělávání plánují ZŠ do roku 2018 bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce (9 %) a vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP (27 %). Městská část Praha 12 bude usilovat o úpravu tří škol tak, aby byly plně bezbariérové.

Žáci ohrožení školním neúspěchem jsou často ve skutečnosti ohroženi nebo již přímo zasaženi hlubšími projevy rizikového chování a jejich úspěch nebo neúspěch ve škole může být často vnímán jako určitý indikátor těchto jevů. Mezi rizikové chování, které se na Praze 12 ve větší míře vyskytují a které velmi negativně ovlivňují děti a mládež, patří alkoholismus rodičů, užívání drog, výskyt skupin ohrožených sociálním vyloučením (skupiny obyvatel, které se začínají propadat do chudoby až po latentní bezdomovectví), na děti (a na jejich školní úspěch) však negativně působí už jen rozvod rodičů a jeho důsledky, např. střídavá péče. Specifickým problémem může být odlišný mateřský jazyk, resp. neznalost českého jazyka, která děti vylučuje z kolektivu.

Ve školách byly zjištěny případy šikany (mj. i na sociálních sítích) i její předstupně označované jako velmi špatné klima třídy. MČ Praha 12 řeší tyto problémy např. v rámci programu Selektivní prevence a v rámci tohoto programu hrazeného z rozpočtu MČ bylo intervenováno v roce 2015 ve 14 třídách ZŠ Prahy 12.

Ve všech těchto případech je prvořadým cílem včasná diagnostika těchto jevů u dětí a mládeže, resp. u rodin, které potřebují pomoci (sanace rodiny), což spočívá mnohdy na bedrech pedagogů, neboť s nimi je dítě v denním kontaktu. Odbor sociálních věcí proto v této souvislosti poukazuje na **potřebu vzdělávání pedagogů**, aby byli schopni rizikové chování identifikovat a správně je řešit. V této záležitosti je nutná úzká spolupráce mezi oblastmi školství a sociální služby.

Pokud nabídka sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu je v principu dostatečná, některé další služby ale mají své limity, ačkoli mnohé oblasti spadají do gesce MHMP. Chybí dětská psychiatrie, doléčovací adiktologické služby (např. pro rodiče – vyléčené alkoholičky), poradna pro rodiče dětí ohrožených závislostí (mnoho rodičů se potýká u svých dětí se závislostí na internetu nebo FB), terapeutické služby nízkoprahového charakteru. S ohledem na specifickou demografickou strukturu MČ by bylo vhodné vytvořit i síť okamžitě dostupných tlumočnicků alespoň na telefonu, kteří by mohli pomoci řešit některé vyhrocené situace (dobře funguje síť tlumočnicků dostupných v horizontu několika dní). Současná praxe na MČ Praha-Libuš, kdy je financování tlumočnicků navázáno na dílčí projekt, brání tomu, aby mohli být využíváni dle potřeby po celý rok, bez vazby na rozpočet projektu omezený jen na část roku. MČ by také využila ještě jedno nízkoprahové centrum pro děti a mládež zaměřené na mladší děti (stávající se orientuje na mládež ve věku 12-19 let).

V neposlední řadě by některým skupinám dětí velmi pomohlo, kdyby se mohly účastnit zdarma některých volnočasových aktivit – zejména pravidelných kroužků.

S ohledem na výskyt rizikového chování v lokalitě by bylo vhodné navýšit úvazky některých pozic na ÚMČ – např. terénní pracovník, rodinný terapeut (jen za rok 2015 bylo přijato 444 nových rodin) a ve školách – speciální pedagog, školní psycholog atd.

D Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha

Téma podnikavost a iniciativa dětí a žáků je nejsilněji uchopeno v Koncepci podpory mládeže 2014-2020 a to spolu s dalšími příbuznými oblastmi, jako zaměstnanost a podnikání mladých lidí, kultura a tvořivost, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví či environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Největší relevanci mají následující opatření koncepce:

- zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže,
- podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života.

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12 ¹⁸	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže (SC6)	KPM 2014-2020	Nízká	MAP je zaměřen na děti a žáky, ale podpora podnikavosti a iniciativy může v budoucnu vést k jejich lepšímu pracovnímu uplatnění
Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života (SC8)	KPM 2014-2020	Vysoká	Podpora zapojování dětí a mládeže do rozhodovacích procesů, do veřejného prostoru, informovat děti a mládež o možnostech participace – možná inspirace pro MAP
Podpora polytechnické výchovy, matematické a přírodovědné gramotnosti na základních školách (II.5)	DZVRVS Praha (2016-20)	Vysoká	Pro toto téma MAP je relevantní zejména podpora spolupráce s firmami a podpora soutěží zručnosti

Pozn.: KPM 2014-2020 – Koncepce podpory mládeže 2014-2020, DZVRVS Praha - Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 - 2020

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Mateřské školy

Výchova k podnikavosti a iniciativě je mezi místními mateřskými školami hodnocena poměrně pozitivně (téměř hodnota 3, tj. realizovaná oblast - funkční částí systému, byť s prostorem pro zlepšení), toto hodnocení se také blíží průměrným hodnotám získaným za školy hl. m. Praha i za ČR, nicméně **takřka ve všech ukazatelích vykazují místní MŠ horší výsledky**. Také ve všech sledovaných aspektech plánují MŠ ve velké většině zlepšení již do roku 2018. Jedná se např. o podporu klíčových kompetencí k rozvoji kreativity podle RVP PV, rozvoj znalostí učitelů, využití poznatků praxe, možnosti seberealizace dětí, pomůcky pro rozvoj kreativity atd.

¹⁸ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

Za hlavní překážky v rozvoji této oblasti MŠ označily především **nedostatek příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity, nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity** (v tomto případě je tato bariéra méně významná pro místní MŠ než pro průměr MŠ Prahy a ČR), **nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity** (na tuto překážku naopak místní poukazují častěji než krajské nebo národní).

Základní školy

Na základních školách vyznívá hodnocení této oblasti o poznání hůře, za funkční část systému není označen žádný z posuzovaných aspektů, některé z nich - podíl na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), a/nebo aktivní podíl na přípravě a realizaci projektů školy nebo organizování konzultací, debat a exkurzí na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele, prostor pro pravidelné sdílení nápadů – se dokonce uplatňuje jen v minimu případů. Také **mnoho aspektů je pod průměrným hodnocením pražských a českých škol**. Školy budou do roku 2018 usilovat o zlepšení především těchto oblastí:

- (1) podpora klíčových kompetencí k rozvoji kreativity podle RVP ZV,
- (2) rozvoj znalostí učitelů v oblasti podpory kreativity a jejich využití ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.),
- (3) využívání poznatků učitelů v praxi a sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol,
- (4) systematická výuka prvků iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů, které podporuje fantazii a iniciativu dětí (90 % škol),
- (5) podpora kritického myšlení, nahlížení na problémy z různých úhů pohledu ve svém okolí a nacházení inovativních řešení, schopnost nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.),
- (8) rozvoj finanční gramotnosti žáků (hodnota peněz, práce s úsporami, znalost rizik).

Základní školy označily tři **hlavní bariéry rozvoje této oblasti**, a to **malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami, nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity a nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku** (100 % základních škol). Respondenti hloubkových rozhovorů se vesměs shodovali na tom, že kreativitu a iniciativu dětí a mládeže je třeba podporovat napříč předměty a je tudíž podstatné modifikovat za tímto účelem metody výuky. A především je nutné podporovat kreativitu a iniciativu samotných pedagogů a dalších zaměstnanců škol.

E Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání**I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha**

Polytechnické vzdělávání / polytechnická výchova jsou v současnosti chápány velmi široce a jejich definice není jednoznačná (Honzíková (2016))¹⁹. Podle NUIV (2016)²⁰ propojuje polytechnické vzdělávání oblast přírodních věd včetně matematiky, oblast techniky a technologií a oblast přírody a životního prostředí, poskytuje vědomosti o vědeckých principech a odvětvích výroby, znalosti z technických oborů a všeobecně technické dovednosti.

Polytechnické vzdělávání se objevuje jak na úrovni evropských dokumentů (např. v Dohodě o partnerství je zmíněna nabídka polytechnických aktivit na MŠ i ZŠ), tak na národní a regionální úrovni. V případě Dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy jak ČR (2015-20), tak hl. m. Prahy (2016-20) jsou explicitně uvedena opatření, která by měla rozvíjet kompetence dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání. Pražský dokument navíc předpokládá, že se na jednotlivých aktivitách budou podílet jednotliví zřizovatelé škol.

Cíl / opatření	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12²¹	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
A.6.4 Podpořit manuální zručnost a prvky polytechnické výchovy ve vzdělávání v mateřských školách (např. technické hračky a stavebnice, metodické doporučení vč. příkladů dobré praxe)	DZVRVS (15-20)	Vysoká	Zcela jednoznačný národní trend podpory polytechnického vzdělávání. MŠMT v roce 2015 vyhlásilo samostatný dotační titul na podporu tohoto tématu.
B.6.1 Provést obsahové úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) tak, aby mj. podpořily matematické, jazykové, polytechnické (včetně manuální zručnosti), občanské a ICT vzdělávání (patrně v roce 2017).	DZVRVS (15-20)	Vysoká	Toto opatření se týká v první řadě rámcového vzdělávacího programu, je třeba předjímat dopady do ŠVP
I.24 Podpora polytechnické výchovy a vzdělávání v mateřských školách za pomoci aktuálních a doporučených metodik	DZVRVS Praha (2016-20)	Vysoká	Zcela jednoznačný regionální trend podpory polytechnického vzdělávání, možnost inspirovat se těmito opatřeními i v případě MAP. Tento dokument navíc explicitně
II.2.3 Podpora zavádění polytechnické výchovy do školních vzdělávacích programů	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	

¹⁹ Honzíková, J. (2016): Determinants of Polytechnic Education in Pre-Schools, <http://www.jtie.upol.cz/corproof.php?tartkey=jti-000000-0030&back=%2Fsearch.php%3Fquery%3Dhonz%25EDkov%25E1%2Bin%253Aauth%2Bname%2Bkey%2Babstr%26sfrom%3D0%26spage%3D30> (staženo 5.8. 2016).

²⁰ NUIV (2016): Analýzy potřeb na školách v hl. m. Praha, 127 stran.

²¹ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

II.5.1 Podpora spolupráce základních škol se středními školami poskytujícími technické vzdělávání	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	předpokládá, že rozpočty zřizovatelů se budou podílet na realizaci těchto opatření.
II.5.2 Podpora vzdělávání pedagogů a jejich osvěta v oblasti polytechnické výchovy	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	
II.5.3 Podpora soutěží zručnosti.	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	
II.5.4 Podpora spolupráce s firmami.	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	
II.5.5 Podpora matematické a přírodovědné gramotnosti na základních školách prostřednictvím metodických doporučení, projektů a dalších vhodných aktivit.	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	

Pozn.: DZVRVS (15-20) Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, DZVRVS Praha - Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 - 2020

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Mateřské školy

MŠ sledovaného území se většinou nachází na počátku realizace, jak k danému tématu přistupovat. Souvisí to s tím, že v naprosté většině případů MŠ nedisponují pedagogem, který by byl za tuto oblast odpovědný a mohl poradit ostatním vyučujícím, učitelé také jen omezeně rozvíjejí své kompetence v oblasti polytechnického vzdělávání a ještě méně sdílejí své zkušenosti s pedagogy své nebo i jiné školy. Mateřské školy také jen minimálně podporují děti se zájmem o tuto oblast, což patrně souvisí i s materiálním vybavením – vesměs disponují nedostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností a také nevyužívají informačních a komunikačních technologií v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání. **Takřka ve všech těchto ukazatelích hodnotí místní mateřské školy svoji pozici hůře než MŠ kraje nebo ČR.**

Mateřské školy uvádějí jako **překážky** většího rozvoje polytechnického vzdělávání **malý zájem pedagogů o podporu polytechnického vzdělávání nebo strach o bezpečnost dětí, absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání, nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání a nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky.**

Základní školy

Základní školy na území SO Praha 12 reflektují RVP v této oblasti, a to především v případě environmentálního a přírodovědného vzdělávání (v případě polytechnického vzdělávání je současná situace školami hodnocena hůře školami v Praze i v ČR). Spíše na počátku realizace v rozvoji polytechnického vzdělávání jsou základní školy v tom smyslu, že příslušní učitelé prozatím spíše omezeně rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce, že učitelé 1. i 2. stupně využívají poměrně málo poznatky v praxi a nesdílejí příliš dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol. Školy také mají zatím spíše omezeně zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány a ještě méně podporují zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí. I v těchto případech bylo toto **hodnocení pod průměrem**

škol ČR i Prahy. To souvisí i s omezenými materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru, kde plánují školy v nejbližších letech nejvýznamnější zlepšení, spolu s intenzivnějším zapojením laboratorních cvičení, pokusů a projektů podporujících praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků. Zcela na počátku je také spolupráce škol v oblasti polytechnického vzdělávání spolu s MŠ, místními podnikateli, spíše slabé je i zaměření volnočasových aktivit tímto směrem. Školy si patrně spojují polytechnické vzdělávání především s ICT, neboť plných 90 % škol sledovaného území plánuje do roku 2018 zlepšit jejich využívání.

Příčin tohoto neuspokojivého stavu je celá řada, mezi **nejvýznamnější** patří následující **překážky**:

- **personální a kompetenční bariéry** (nevyužívání metody CLIL ve výuce, absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky, pedagogičtí pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti),
- **bariéry z hlediska vybavení** (nedostatečné/neodpovídající prostory, nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.),
- **finanční bariéry** (nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků),
- ostatní (**malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů**).

Pro rozvoj polytechnického vzdělávání je klíčové umožnit dětem a žákům přístup do praxe, možnost vyzkoušet si, zažít praktické zkušenosti. Specifické vybavení pro samotnou výuku tedy je určitě třeba a MČ Praha 12 uvažuje o vybudování 1-2 multifunkčních dílen/laboratoří, které by byly využívány sdíleným způsobem místními základními školami a staršími dětmi mateřských škol.

Současně je však třeba hledat i jiné cesty pro rozvoj polytechnického vzdělávání a respondenti hloubkových rozhovorů spatřují velký problém v této oblasti (s přesahem do kariérového poradenství) v podcenění spolupráce, a to v nejširším slova smyslu. Velmi by prospěla podpora spolupráce s:

- rodiči dětí / žáků (rodiče často mají velký zájem jakkoli podpořit vzdělávání svých dětí a toto nadšení je třeba podpořit a nasměrovat žádoucím směrem. Užitečné by proto bylo poskytnout rodičům příklady aktivit, které by škola uvítala a prodiskutovat například možnost exkurze na pracoviště rodičů nebo návštěvu rodičů ve výuce konkrétního předmětu, kde velmi stručně např. v hodině matematiky vysvětlí, k čemu v praxi používají výpočet objemu, povrchu apod.),
- místními podnikateli,
- blízkými středními školami, odbornými učiteli, vysokými školami,
- vědeckými institucemi (Mikrobiologický ústav, ČHMÚ).

F Kariérové poradenství v základních školách

I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha

Podle Strategie rozvoje vzdělávání 2015-2020 představuje poradenství jednu ze slabin českého školství. Dokument poukazuje na nulovou koordinaci a řízení, i další systémové nedostatky (např. alokace finančních zdrojů nikoli na žáka se SVP, ale na zařízení), včetně nedostatečných zdrojů finančních i lidských. Strategie proto navrhuje celou řadu opatření, které dále rozpracovává Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR. Nejvíce relevantní cíle shrnuje následující tabulka.

Cíl / opatření	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12 ²²	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Provázat kariérové poradenství s potřebami trhu práce (např. zajištění vzdělávání kariérových poradců 2. stupně ZŠ a SŠ ke znalostem reálného pracovního prostředí)	DZVRVS (15-20)	Vysoká	Zcela jednoznačný národní trend podpory kariérového poradenství a systematizace jeho role.
Propojit a posilovat spolupráci a koordinaci poskytovatelů kariérového poradenství z různých sektorů a oblastí kariérového poradenství.	DZVRVS (15-20)	Vysoká	MAP je založen na intenzivní spolupráci a komunikaci, propojování mnoha aktérů, kteří mohou přispět ke vzdělávání. Představuje tedy ideální platformu pro takové propojování, a to i neformálního charakteru.
II. 8.1 Podpora školních poradenských pracovišť pro kariérové a jiné poradenství. Zajišťování jejich dlouhodobé činnosti zejména v lokalitách, kde je zvýšená poptávka po těchto službách nebo činnost takového pracoviště výrazně posílí nedostatečné informační zázemí pro žáky ZŠ.	DZVRVS Praha (16-20)	Vysoká	Zcela zřejmě se promítá národní trend i na krajské úrovni. Počítá se mimo jiné i se zapojení rozpočtů zřizovatelů.

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Explicitně je uvedena možnost kariérového poradenství v ZŠ Angel, kde je přímo zřízena pozice výchovného poradce pro kariérové poradenství. Lze však předpokládat, že tyto služby poskytují výchovní poradci na jednotlivých ZŠ. Například v případě ZŠ Meteorologická uvádí inspekční zpráva z roku 2013, že škola poskytuje dostatečnou úroveň poradenských služeb, a to i v oblasti kariérového poradenství. Zajišťuje to dílem výchovná poradkyně (skupinová šetření k volbě povolání, odborná pomoc pro žáky a rodiče), dílem potřebné informace poskytují vyučující v jednotlivých předmětech.

²² Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

Někteří respondenti však spatřují v této oblasti značné rezervy a zdůrazňují, že děti a žáci nutně potřebují získat více praktických zkušeností a konkrétních informací. Pro tuto oblast by proto byly obdobně důležité všechny **aspekty spolupráce** tak, jak byly popsány výše. Současně by ale bylo vhodné podpořit samotné kariérové poradce, a to v několika směrech:

- vytipovat **koordinátora**, který by měl vytvořenou **síť kariérových poradců** na jednotlivých školách. Ten by předával základní informace o možnostech výběru dalších škol ve vazbě na budoucí povolání tak, aby si nemuseli vše dohledávat sami,
- umožnit kariérovým poradcům, aby této oblasti mohli věnovat část svých úvazků,
- umožnit dětem a žákům kontakt s konkrétními profesemi – buď návštěvy rodičů, exkurze na pracoviště, na úřady – vazba na polytechnické vzdělávání,
- kariéroví poradci by sledovali portfolio jednotlivých žáků tak, aby bylo zřejmé, se kterými profesemi se žák v průběhu vzdělávání setkal.

G Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků**I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha**

Téma rozvoje digitálních kompetencí dětí a žáků jsou stěžejní cíle Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 a Dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2012 - 2016, které jsou uvedeny v následující přehledové tabulce, spolu s komentářem, jak významné jsou:

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12²³	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a inforatického myšlení žáků	SDV	Střední	Definuje aktivity k naplnění cíle, které musí být řešeny primárně na národní úrovni. Naplnění tohoto cíle může být podpořeno na lokální úrovni.
Podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a inforatického myšlení učitelů	SDV	Střední	Definuje aktivity k naplnění cíle, které musí být řešeny primárně na národní úrovni. Naplnění tohoto cíle může být podpořeno na lokální úrovni.
Budování a obnova digitální vzdělávací infrastruktury	SDV	Střední	Definuje aktivity k naplnění cíle, které musí být řešeny primárně na národní úrovni. Naplnění tohoto cíle může být podpořeno na lokální úrovni.
Pravidelná aktualizace školních vzdělávacích programů zahrnuje aktivitu zkvalitňování informační gramotnosti	DZVRVSP	Vysoká	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni
Zkvalitňování vybavenosti a modernizace informačních technologií ve vzdělávání	DZVRVSP	Vysoká	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni
Zlepšování vybavenosti škol zahrnuje také aktivitu vybavování specializovaných učeben včetně počítačových	DZVRVSP	Vysoká	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni

Pozn.: SDV – Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020; DZVRVS – Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 - 2020

²³ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Podpora digitálních kompetencí byla v rámci dotazníku MŠMT zjišťována na úrovni pedagogických pracovníků. Takto je hodnocena shodně jako v celé ČR, tj. na pomezí rozvíjející se a již realizované oblasti. Nejhuře byly mateřskými a základními školami hodnoceny následující oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků (případně se jejich hodnocení výrazněji odchylovalo od průměru ČR či hl. m. Praha)²⁴:

Mateřské školy:

- (1) pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí.

Za nejvýznamnější **překážky** v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků označují místní MŠ **nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení a nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pracovníků v oblasti digitálních kompetencí**.

Z hlediska rozvoje infrastruktury v rámci rozvoje digitálních kompetencí plánují MŠ do roku 2018 vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků (57 %), software pro ICT techniku (39 %), připojení k internetu v hernách, ve škole (26 %) a audiovizuální technika (26 %).

Základní školy:

- (3) pedagogové využívají možnost BYOD pro konkrétní projekty žáků, tj. umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení (ale téměř 46 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (2) pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (téměř 91 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (4) pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, projektové výuce apod. (téměř 82 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

Za nejvýznamnější **překážku** v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků označují místní ZŠ **nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení**. Další významnou překážkou jsou nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu. Tyto znalosti by bylo nejužitečnější napřít směrem k využití těchto technologií v různých předmětech napříč výukou. **Využití ICT by mělo být nikoli cílem, ale nástrojem ve výuce**. A měla by s tím být vždy i spojena prevence závislosti na využívání těchto technologií a na internetu.

Z hlediska rozvoje infrastruktury v rámci rozvoje digitálních kompetencí plánují ZŠ do roku 2018 stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky (36 %), software pro ICT techniku (64 %), vybavení mobilní počítačové učebny (46 %), vybavení počítačové učebny (27 %) a připojení k internetu ve třídách, na škole a ve školských zařízeních (18 %).

²⁴ Číslo v závorce u jednotlivých výroků odkazuje na číslo výroku v dotazníkovém šetření MŠMT.

H Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka**I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha**

Téma rozvoje kompetencí dětí a žáků pro aktivní využívání cizího jazyka jsou stěžejní cíle Národní plán výuky cizích jazyků a Dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 - 2020, které jsou uvedeny v následující přehledové tabulce, spolu s komentářem, jak významné jsou:

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12²⁵	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Jako povinnou výuku prvního cizího jazyka preferovat anglický jazyk v návaznosti na rané vyučování	NPVCJ	Nízká	Definuje aktivity k naplnění cíle, která musí být řešena na národní úrovni
Vyhlásit dotační program „Program podpory výuky málo vyučovaných cizích jazyků“	NPVCJ	Nízká	Definuje aktivitu k naplnění cíle, která musí být řešena na národní úrovni
Navýšit hodinovou dotaci výuky cizího jazyka v základních školách	NPVCJ	Střední	Definuje aktivitu k naplnění cíle, která musí být řešena primárně na národní úrovni. Naplnění tohoto cíle může být podpořeno na lokální úrovni.
Podporovat zahraniční výměny, mobility skupin, tříd a pedagogů rozšířením informovanosti o možnostech výměnných pobytů a podporovat jejich využívání	NPVCJ	Střední	Definuje aktivitu k naplnění cíle, která musí být řešena primárně na národní úrovni. Naplnění tohoto cíle může být podpořeno na lokální úrovni.
Zavedení Evropského jazykového portfolia do škol	NPVCJ	Střední	Definuje aktivitu k naplnění cíle, která musí být řešena primárně na národní úrovni. Naplnění tohoto cíle může být podpořeno na lokální úrovni.
Podpora výuky cizích jazyků	DZVRVS	Střední	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni
Zkvalitnění výuky cizích jazyků ve všech stupních a typech škol	DZVRVS	Střední	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni
Podpora výuky jazyků a rozvoj polytechnické výchovy	DZVRVSP	Vysoká	Odpovědnost na lokální úrovni. Místní školy by

²⁵ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

v předškolním vzdělávání zahrnuje i dotaci výuky cizího jazyka pro předškoláky			mohly využít této podpory.

Pozn.: NPVCJ – Národní plán výuky cizích jazyků; DZVRVS – Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 – 2020.

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Oblast rozvoje kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka je hodnocena shodně jako v celé ČR, tj. na pomezí rozvíjející se a již realizované oblasti. Nejhuře byly základními školami hodnoceny následující oblasti kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (případně se jejich hodnocení výrazněji odchylovalo od průměru ČR či hl. m. Praha)²⁶:

- (17) školy spolupracují s rodilým mluvčím (ale téměř 73 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (11) ve školách jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (téměř 55 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (4) rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (téměř 64 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (7) školy vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (téměř 55 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018),
- (8) ve školách se využívá knihovna obsahující cizojazyčnou literaturu a je přístupná podle potřeb žáků (pouze 36 % ZŠ plánuje zlepšení do roku 2018).

Za nejdůležitější **překážku** v rozvoji kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka označují místní ZŠ **nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj gramotnosti (100 % škol)**. Další významné překážky jsou **nízká časová dotace pro rozvoj gramotnosti, nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům, nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům, nepravidelnost aktivit v rozvoji gramotnosti, nedostatek možností pro sdílení dobré praxe a nezájem ze strany žáků a rodičů**. Podpořit jazykovou gramotnost by mohla i příprava dětí v mateřských školách, přičemž by mohlo být na úrovni MČ stanoveny cíle, co by děti měly umět / či s čím se setkat při odchodu z MŠ i v této oblasti. Jako zcela klíčová se jeví možnost kontaktu dětí s rodilým mluvčím.

Z hlediska rozvoje infrastruktury v rámci rozvoje kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka plánují ZŠ do roku 2018 stavební úpravy a rekonstrukce učebny cizích jazyků (36 %) a vybavení jazykové učebny (55 %).

²⁶ Číslo v závorce u jednotlivých výroků odkazuje na číslo výroku v dotazníkovém šetření MŠMT.

I Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků a J Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha

Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků je nejsilněji uchopeno v Koncepti podpory mládeže 2014-2020, a to spolu s dalšími příbuznými oblastmi, jako zaměstnanost a podnikání mladých lidí, kultura a tvořivost, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví či environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím.

V této souvislosti je významný čtvrtý horizontální pilíř: Zapojení mladých lidí do spolurozhodování a spoluúčasti, tj. jejich zapojení, v rámci kterého by měli být mladí lidé důsledně zapojováni do rozhodovacích procesů, ale také by mělo být podporováno jejich dobrovolnictví. Tato opatření rozhodně mají relevanci pro území MAP, stejně jako hlavní část Konceptce 2020, již určuje 13 strategických cílů (viz příloha 1), z nichž největší relevanci mají následující:

- usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům,
- usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím,
- podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost,
- podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života,
- vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností,
- motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost,
- nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím.

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12 ²⁷	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům (SC1)	KPM 2014-2020	Vysoká	Například motivovat děti a mládež k aktivnímu prosazování jejich práv
Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost (SC7)	KPM 29014-2020	Střední	Pro MAP mohou být relevantní opatření zaměřená na zodpovědné chování, zdravý životní styl, mezikulturní komunikaci apod.
Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života (SC8)	KPM 2014-2020	Vysoká	Podpora zapojování dětí a mládeže do rozhodovacích procesů, do veřejného prostoru, informovat děti a

²⁷ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

			mládež o možnostech participace – možná inspirace pro MAP
Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností (SC9)	KPM 2014-2020	Vysoká	Bezprostřední souvislost s tématy MAP

Pozn.: KPM 2014-2020 – Koncepce podpory mládeže 2014-2020, DZVRVS Praha - Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 – 2020.

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

Pokud jde o rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, místní MŠ se opět hodnotí hůře, než činí průměr kraje, resp. ČR, na druhou stranu téměř všechny posuzované aspekty byly označeny jako funkční součásti systému, byť zde je prostor ke zlepšení. Potřebu zlepšit přístup k rozvoji sociální a občanských kompetencí již do roku 2018 vyjádřila velká většina škol (ve většině případů více než 70 % plánuje zlepšení), a to především v následujících aspektech:

- (1) pěstování kulturního povědomí kultury komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)
- (3) vzájemná spolupráce učitele, rodičů a dětí,
- (4) budování povědomí o etických hodnotách,
- (5) rozvoj reflexe a sebereflexe,
- (6) rozvoj schopnosti říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc,
- (7) rozvoj vztahu k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií,
- (8) rozvoj schopnosti dětí učit se,
- (9) příprava na výuku v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích

Na místní ZŠ je poměrně dobře hodnocena komunikace uvnitř škol, vzájemná spolupráce školy, rodičů a dětí a budování povědomí o etických hodnotách (funkční součásti systému, byť zde je prostor ke zlepšení). Na druhou stranu je zde mnoho oblastí, které jsou jednak hodnoceny hůře (na pomezí rozvíjející se a funkční oblasti) a současně jsou hodnoceny hůře, než činí průměrné hodnocení pražských, resp. českých škol. Konkrétně se jedná o tyto aspekty:

- (6) rozvoj schopnosti sebereflexe a sebehodnocení,
- (7) motivace žáků k celoživotnímu učení,
- (8) rozvoj schopnosti říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc,
- (9) rozvoj schopnosti používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie,
- (10) rozvoj schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.),
- (11) podpora zapojení žáků do společenského a pracovního života.

Poslední jmenovanou oblast plánuje do roku 2018 zlepšit 90 % škol a i u ostatních témat se plány na zlepšení objevují u 60-80 % škol.

Při hloubkových rozhovorech někteří respondenti poukazovali na některé nápady, jak přispět k rozvoji této oblasti, přičemž se objevují i některé společné prvky s dalšími tématy MAP:

- posílit mezigenerační soudržnost – zprostředkovat dětem a žákům kontakt se seniory,
- posílit soudržnost ve školách napříč ročníky – podpořit na školách dobrovolnickou praxi spolupráce starších a mladších žáků, kdy starší může mladšího žáka doučovat, mladší žák získá (kromě chybějících znalostí) i mentora / staršího kamaráda, tato praxe by tedy mohla být vnímána i jako určitá prevence proti šikaně, starší získá praxi s dobrovolnickou praxí, lze to vnímat i jako výchovu k rodičovství, týmové práci,
- dále podporovat činnost žakovského parlamentu, což lze považovat za aktivní občanskou kompetenci,
- zprostředkovat dětem a žákům praktickou zkušenost s činností úřadů, hasičů, policie, ale i kontakt s některými poskytovanými sociálními službami (návštěva azylového domu, noclehárny).

K Investice do rozvoje kapacit základních škol

I) Kontext tématu na národní úrovni a na úrovni hl. města Praha

Téma investice do rozvoje kapacit základních škol je uvedeno v cílech Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a Dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 - 2020, které jsou uvedeny v následující přehledové tabulce:

Cíl	Zdroj	Relevance cíle pro MAP Praha 12 ²⁸	Poznámka, zdůvodnění posouzení relevance
V návaznosti na demografické trendy vytvářet podmínky pro průběžné posilování kapacit	SRVP ČR	Vysoká	Dlouhodobý záměr pro tento cíl zdůrazňuje navyšování kapacit ZŠ v místech potřeby. Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni.
Navyšování kapacit ZŠ a základního vzdělávání v místech aktuální potřeby	DZVRVSP	Vysoká	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni.
Zlepšování vybavenosti škol zahrnující modernizaci a vybavování odborných i běžných učeben, tělocvična hřišť	DZVRVSP	Vysoká	Aktivity MAP mohou podpořit implementaci tohoto cíle na lokální úrovni.

Pozn.: SRVP ČR - Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2020; DZVRVSP – Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016-2020.

II) Situace v dané oblasti na MČ Praha 12 a Praha-Libuš

V rámci dotazníku MŠMT byly zjišťovány pouze potřeby škol v oblasti investic do rozvoje kapacit.

V letech 2010 – 2015 investovalo z EU do infrastruktury školy téměř 55 % místních ZŠ, což odpovídá průměru v rámci ČR, ale je vysoce nadprůměrné v rámci hl. m. Prahy. Ve stejné době investovalo z EU do vnitřního vybavení škol 18 % místních ZŠ, což je výrazně pod průměrem v rámci ČR, ale mírně nadprůměrné v rámci hl. m. Prahy.

Vzhledem k rozdílným možnostem financování projektů z fondů EU mezi hl. m. Prahou a ostatními kraji ČR je u tohoto kritéria důležitější srovnání místních ZŠ s průměrem Prahy. Lze tedy konstatovat, že ZŠ v ORP Praha 12 jsou aktivnější a úspěšnější při získávání dotací z fondů EU než je průměr v rámci Prahy.

V oblasti rozvoje infrastruktury ZŠ v posledních 5 letech investovalo z EU do:

- ostatních rekonstrukcí, udržovacích prací a modernizace pláště budov; zateplení budov (46 %),
- stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (18 %),
- stavebních úprav a rekonstrukcí kmenových tříd (9 %),
- stavebních úprav a rekonstrukcí školních jídelen, družin, klubů apod. (9 %),

²⁸ Pro indikativní posouzení relevance cíle pro MAP Praha 12 byly vytvořeny tři kategorie: vysoká relevance – dané opatření má vysokou relevanci, tj. má přímý dopad na některé z témat řešených v rámci MAP, střední relevance – MAP se přímo nezaměřuje na toto téma, ale jeho aktivity mohou dílčím způsobem podpořit jeho implementaci, nízká relevance – opatření nemůže MAP vůbec ovlivnit.

- vybavení kmenových tříd (9 %),
- vybavení školních jídelen, družin, klubů apod. (9 %),
- kompenzačních/speciálních pomůcek pro žáky s SVP (9 %).

Do roku 2018 plánují ZŠ tyto investice do rozvoje kapacit (vzhledem k tomu, že ZŠ plánují prakticky všechny druhy investic, jsou zde uvedeny pouze ty, které plánuje více než 50 % ZŠ):

- ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (55 %),
- vybavení polytechnických učeben (73 %),
- vybavení jazykové učebny (55 %),
- software pro ICT techniku (64 %),
- nové didaktické pomůcky (64 %),
- interaktivní tabule (55 %),
- audiovizuální technika (55 %),
- kompenzační/speciální pomůcky pro žáky se SVP (64 %),
- vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí škol (55 %).

MČ Praha 12 spatřuje v některých oblastech problém s kapacitou. Demografická prognóza poukazuje na potřebu řešit kapacitu ZŠ hlavně v Komořanech. Současně je připravována výstavba nového školského pavilonu ZŠ Na Beránku. Kapacitně zcela nedostačují školní družiny, na mnoha školách jsou určeny pouze pro děti 1. – 3. ročníků. Řešení by mohly přinést školní kluby.

Kapacitně rovněž nevyhovují některé školní jídelny – např. MŠ Větrníček, situace MŠ a ZŠ Angel je už rovněž hraniční. Modernizaci školní kuchyně potřebují ZŠ Rakovského a MŠ Větrníček, MŠ Tyršovka, MŠ Montessori, MŠ Pastelka, MŠ Urbánkova, MŠ K Výboru, MŠ Pohádka, MŠ Smolkova, MŠ Zvoneček, MŠ Hvězdička, MŠ Srdíčko a MŠ Podsaďáček.

Postupnou modernizací zastaralého technického vybavení prochází objekty ZŠ a MŠ a je potřeba u většiny školních sportovišť.

3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

3.2.2.1 Vymezení cílových skupin

Dle charakteru byly identifikovány následující cílové skupiny MAP:

Pedagogičtí pracovníci – jedná se o pracovníky mateřských a základních škol působících v území správního obvodu městské části Praha 12. Jedná se přibližně o 500 osob (zdroj: statistiky základních a mateřských škol v území).

Děti a žáci – jedná se o děti a žáky žijící na území správního obvodu městské části Praha 12 (MČ Praha 12 a MČ Praha-Libuš) a a děti a žáky, kteří zde navštěvují mateřské a základní školy. Vzhledem k specifickým řešeného území bude kladen důraz na řešení potřeb dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a odlišným mateřským jazykem. Celkem se jedná o přibližně 8 000 osob ve školním roce 2015/2016, z toho tvoří zhruba 10 % žáci se SVP a OMJ (zdroj: statistiky základních a mateřských škol v území).

Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení – jedná se o vedoucí pracovníky mateřských a základních škol v území správního obvodu městské části Praha 12 (MČ Praha 12 a MČ Praha-Libuš). Jedná se o několik desítek osob (zdroj: statistiky základních a mateřských škol v území).

Rodiče dětí a žáků – jedná se o rodiče cílové skupiny „Děti a žáci“. Jedná se o přibližně o 10 000 osob (zdroj: Český statistický úřad a odborný odhad žadatele).

Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice – jedná se o zaměstnance úřadů městských částí Praha 12 a Praha-Libuš působících ve vzdělávací politice (odbor školství, kultury a vzdělávání a odbor správní a školství) a dalších zřizovatelů škol v řešeném území. Jedná se o několik desítek osob (zdroj: statistiky MČ Praha 12, MČ Praha-Libuš a základních a mateřských škol v území).

Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže – jedná se o několik desítek osob působících v těchto organizacích v území správního obvodu městské části Praha 12 (MČ Praha 12 a MČ Praha-Libuš). Zdroj: informace z dotčených organizací.

Veřejnost – jedná se o obyvatele městské části Praha 12 a městské části Praha-Libuš. Za celý správní obvod Praha 12 to je 64 584 osob k 31.12.2014 (zdroj: Český statistický úřad).

3.2.2.2 Způsob spolupráce a zapojení cílových skupin do projektu

Popis způsobu získání a zapojení cílových skupin do projektu, forma propagace a zajištění informovanosti všech potenciálních účastníků projektu ukazuje následující matice způsobu zapojení jednotlivých CS MAP Praha 12.

Cílová skupina	Způsob zapojení			
	Zasílání informací, sdílení informací	Společná jednání	Konzultace	Přímé zapojení
Pedagogičtí pracovníci	- Ano	- Ano	-	- Ano
Děti a žáci	- Ano	- Ano	-	-
Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení	- Ano	- Ano	-	- Ano
Rodiče dětí a žáků	- Ano	- Ano	- Ano	-
Zaměstnanci VS a zřizovatelů škol	- Ano	- Ano	-	- Ano
Pracovníci a dobrovolníci organizací působících v oblasti vzdělávání	- Ano	- Ano	-	- Ano
Veřejnost	- Ano	- Ano	- Ano	-

Popis způsobů zapojení:

Realizačním týmem bylo vytvořeno několik nástrojů pro vnější i vnitřní komunikace. Členové týmu aktivně využívají informační technologie, které umožňují aktivnější zapojení cílové skupiny (veřejná skupina na platformě Facebook, využití technologií pro přihlašování se na vzdělávací setkání a s tím související hodnocení setkání).

Zasílání informací, aktivní sdílení informací

Cílová skupina je průběžně informována prostřednictvím těchto zdrojů:

a) webové stránky MČ Praha

Zde má projekt MAP Praha 12 na úvodní stránce přímý odkaz a umožňuje tak zájemcům bez dlouhého hledání ihned přejít na informace o projektu (<http://www.praha12.cz/map-praha-12/d-49094>). Stejný odkaz je pak umístěn na stránkách MČ Praha-Libuš. Na stránkách jsou zveřejňovány informace o jednáních Řídicího výboru, informace k pracovním skupinám a přehled akcí, které mohou zájemci v rámci projektu využít. Průběžně budou zveřejňovány postupy realizace projektu a jeho dílčí a finální výstupy.

Tato forma komunikace je určena především pro veřejnost a rodiče dětí a žáků, ale ze své podstaty bude volně k dispozici i všem ostatním cílovým skupinám projektu.

b) samostatný e-mail projektu

Pro potřeby propagace, informovanosti, ale také archivace byl vytvořen samostatný e-mail map.praha12@gmail.com, který mohou využívat členové realizačního týmu ke komunikaci s cílovou skupinou. Prostřednictvím e-mailu jsou zasílány všechny pozvánky na akce, informace o dění v projektu, zasílání evaluačních dotazníků a výzvy k přihlášení se na vzdělávací setkání. Všechny tyto aktivity jsou sledovány prostřednictvím informačních nástrojů a výsledky jsou pravidelně zaznamenávány a archivovány pro potřeby členů realizačního týmu.

Tato forma komunikace je nejvíce využívána při komunikaci s členy Řídicího výboru a členy pracovních skupin.

c) veřejná skupina Facebook – možnost sdílení

Na platformě Facebook byla založena veřejná skupina s názvem MAP Praha 12 (<https://www.facebook.com/groups/550261758468459/>). Prostřednictvím skupiny mohou aktivní členové sdílet informace o projektu (pozvánky na akci, připomínkování dokumentů, diskuze k vloženému tématu). Komunita příznivců skupiny se v průběhu projektu rozšiřuje, jsou sdíleny zajímavé odkazy pro pedagogickou praxi.

Veřejnou skupinu využívají především aktivní lidé z cílové skupiny (ředitelé škol a pracovníci NNO).

d) Propagace projektu v ostatních médiích

O projektu pravidelně informujeme také v ostatních médiích. Partnerem jsou pro nás měsíčníky obou městských částí - Noviny MČ Prahy 12 a U Nás (periodika MČ Praha-Libuš). Čtenáři jsou prostřednictvím těchto novin informováni o dění v projektu.

Společná jednání

Představuje vyšší úroveň komunikace a propagace MAP Praha 12, v rámci které probíhá aktivní informování vybraných cílových skupin o realizaci projektu, jeho aktivitách a výstupech. K realizaci této formy komunikace budou využity stávající, aktivní způsoby komunikace. Jedná se o jednání Výboru a Komise, porady ředitelů ZŠ a MŠ s vedením odboru školství, jednání školských rad a žákovských parlamentů nebo každoroční Fórum občanů. Nově je pak pro aktivní zájemce připravena nabídka vzdělávacích aktivit (období srpen 2016 až prosinec 2016 formou tzv. Educoffee). Všichni zájemci pak mají po dohodě s vedením projektu možnost se účastnit pravidelných porad Realizačního týmu projektu a vyjádřit tak svůj názor k připravovaným aktivitám projektu.

Prostřednictvím širokého spektra výše uvedených platforem jednání budou zapojeny všechny cílové skupiny projektu, prostřednictvím nominovaných zástupců výše uvedených platforem. Tyto lokální instituce budou předávat informace širšímu okruhu dané veřejnosti.

Přímé zapojení

Jedná se o nejvyšší formu komunikace a propagace MAP Praha 12, prostřednictvím níž budou vybrané cílové skupiny přímo zapojeny do přípravy a zpracování místního akčního plánu, a to prostřednictvím svého zástupce v Řídicím výboru nebo pracovní skupině.

Tento nástroj je určen pro cílové skupiny: pedagogičtí pracovníci, vedoucí pracovníci škol a školských zařízení, zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol a pracovníci a dobrovolníci organizací působících v oblasti vzdělávání.

3.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Analýza rizik obsahuje přehled klíčových rizik v oblasti vzdělávání v území MAP Praha 12, jejich hodnocení a návrhy opatření k eliminaci těchto rizik.

Rizika jsou hodnocena na základě vlivu a pravděpodobnosti výskytu.

Riziko s vysokým a kritickým faktorem vlivu je takové, které může způsobit ohrožení nebo narušení naplňování cílů MAP Praha 12, nicméně výběrem správného opatření a kvalitním řízením je možno dosáhnout požadovaných parametrů v plánovaných termínech. Riziko s nízkým faktorem vlivu může způsobit pouze nepodstatné narušení MAP Praha 12, operativním řízením lze obnovit plánovaný vývoj.

Riziko s vyšším hodnocením pravděpodobnosti indikuje častý výskyt rizika, trvalé nebo očekávatelné nebezpečí výskytu rizika a s nižším hodnocením pravděpodobnosti pak riziko nepravděpodobné, ale s možným výskytem, kdy nebezpečí hrozí výjimečně.

Vliv i pravděpodobnost rizika byly hodnoceny na škále 1 až 5, kdy stupeň 1 představuje nejmenší pravděpodobnost/vliv rizika a stupeň 5 nejvyšší pravděpodobnost/vliv rizika. Výsledný dopad rizika je součinem vlivu a pravděpodobnosti s tím, že výsledná škála je definována takto:

- 1-6 nízký dopad,
- 7-13 střední dopad,
- 14-19 vysoký dopad,
- 20-25 kritický dopad.

Pro rizika s vysokým a kritickým dopadem byla navržena opatření k eliminaci rizika.

Kompletní analýza rizik je prezentována v následující tabulce.

Tabulka 24: Přehled rizik a jejich hodnocení z hlediska vlivu a pravděpodobnosti výskytu

	Riziko	Popis	Vliv	Pravd.	Celkový dopad		Opatření
Organizační rizika							
1.	Nedostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků	Nedostatečné finanční ohodnocení, rostoucí administrativní zátěž a nezajištění stabilního financování pedagogických pracovníků.	4	3	12	<i>Střední</i>	NR
2.	Neochota ke spolupráci organizací působících v oblasti vzdělávání	Neochota ke sdílení zkušeností, informací, praxe nebo technického vybavení.	4	2	8	<i>Střední</i>	NR
3.	Nepříznivý demografický vývoj v území	Pokles počtu obyvatel, resp. dětí, vedoucí až k rušení vybraných škol.	3	1	3	<i>Nízký</i>	NR
4.	Špatná koordinace prací při realizaci MAP	Špatná koordinace prací při realizaci MAP může vést k zásadním problémům při jeho řízení i naplňování.	4	2	8	<i>Střední</i>	NR
Finanční rizika							
5.	Nedostatek finančních prostředků na zajištění provozu škol a školských zařízení	Jedná se o nedostatečný objem financí na zajištění provozu škol na současné úrovni.	5	2	10	<i>Střední</i>	NR

	Riziko	Popis	Vliv	Pravd.	Celkový dopad		Opatření
6.	Nedostatek finančních prostředků na investice do rozvoje škol a modernizaci jejich vybavení	Jedná se o nedostatečný objem financí na zajištění odpovídajících kapacit škol, modernizaci učeben a zázemí škol nebo technického stavu budov škol.	5	3	15	Vysoký	Využití dotačních možností z fondů EU (OP PPR, OP VVV) a snaha hledat zdroje pro zajištění kofinancování projektů v obou MČ
Legislativní rizika							
7.	Změny legislativy vedoucí k vynuceným investicím	Časté změny působí destabilizačně, neúměrně zatěžují školy a jejich zřizovatele a mohou způsobit nadměrnou finanční zátěž.	3	4	12	Střední	NR
Věcná rizika							
8.	Aktuálnost priorit a cílů MAP	Vývoj v území může vést k požadavkům na změnu nebo doplnění zaměření MAP.	5	4	20	Kritický	Metodika zpracování MAP přímo počítá s pravidelnou aktualizací
9.	Nízká podpora MAP ze strany cílových skupin	Nezájem cílových skupin o MAP a tak i problémy s jeho realizací nebo využíváním jeho výstupů.	5	3	15	Vysoký	Do přípravy a realizace MAP jsou aktivně zapojeni zástupci všech cílových skupin
10.	Nízký zájem místních firem, výzkumných ústavů, SŠ, SOU, VŠ a dalších subjektů třetích stran do aktivit MAP	Nezájem subjektů třetích stran o zapojení do realizace MAP a tak i problémy s realizací vybraných aktivit.	4	4	16	Vysoký	MČ a školy musí aktivně komunikovat s touto skupinou a přesvědčit je o výhodnosti zapojení do MAP
11.	Změny politické reprezentace MČ zapojených do MAP	Změny politické reprezentace MČ by mohly vést ke snížení zájmu o realizaci MAP.	4	2	8	Střední	NR
12.	Postoucí počet dětí s OMJ	Zvyšující se počet dětí s OMJ povede k rostoucím požadavkům na vzdělávání.	3	4	12	Střední	NR

	Riziko	Popis	Vliv	Pravd.	Celkový dopad		Opatření
13.	Rostoucí počet dětí ohrožených školním neúspěchem	Zvyšující se počet dětí ohrožených školním neúspěchem povede k nárůstu požadavků na škol, sociální služby a volnočasové aktivity.	3	3	9	<i>Střední</i>	NR
14.	Nezájem rodičů a dětí o vzdělávání	Klesající zájem rodičů o vzdělávání dětí a dětí o vzdělání a budoucí uplatnění na trhu práce	3	2	6	<i>Nízký</i>	NR
15.	Nedostatečné personální zajištění a podpora neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit	Rostoucí zájem o volnočasové aktivity společně s nezajištěním jejich financování může vést k jejich nedostatečnému personálnímu zajištění	4	3	12	<i>Střední</i>	NR

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn.: NR – není relevantní, jedná se o riziko s nízkým nebo středním dopadem

3.3 Východiska pro strategickou část

3.3.1 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Zpracovaná analýza diskutovala situaci v oblasti vzdělávání v MČ Praha 12 a MČ Praha-Libuš z mnoha úhlů pohledu. Ve specifické části analýzy byla vztažena témata MAP definovaná v Postupech zpracování MAP ke konkrétní situaci v území. Každé z těchto témat zahrnuje určité problémy, které je třeba řešit, hlavní body jsou shrnuty níže v příslušné SWOT analýze.

Z provedených analýz vyplynulo, že problémovými oblastmi, resp. oblastmi, u kterých je v území pociťována potřeba dále je rozvíjet, jsou:

- čtenářská gramotnost,
- matematická gramotnost,
- inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem,
- podnikavost a iniciativa dětí a mládeže,
- kompetence dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání,
- kariérové poradenství v základních školách,
- digitální kompetence dětí a žáků,
- aktivní používání cizího jazyka,
- sociální a občanské kompetence dětí a žáků a rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků,
- infrastruktura.

U všech těchto oblastí je vždy zohledněna situace mateřských i základních škol, proto bylo povinné téma MAP Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita diskutováno průřezově.

3.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Z analýzy i následných diskusí s klíčovými aktéry vyplynulo, že by pro oblast vzdělávání nebylo vhodné vypustit některé z témat / prioritních oblastí MAP předdefinovaných v Postupech zpracování MAP. Z tohoto důvodu jsou do MAP Praha 12 zahrnuta všechna témata. Prioritní oblasti se tak kryjí s výše popsanými problémovými oblastmi.

3.3.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

SWOT-3 analýzy byly zpracovány pro prioritní oblasti, které byly vymezeny na základě analytické části, a současně pro povinná opatření MAP tak, jak to ukládají Postupy. Kombinace obou přístupů byla nezbytná, neboť na povinná opatření bylo v některých oblastech nahlíženo mírně odlišně od zadání uvedeného v metodických podkladech MŠMT. Povinné opatření 1 Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita - tato oblast je v případě MAP Praha 12 obecně řešena průřezově v ostatních SWOT-3 analýzách, neboť souvisí i s jinými oblastmi, nicméně pro potřeby MŠMT byla zpracována i samostatná SWOT-3 analýza. Povinné opatření 2 Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání bylo pro potřeby MAP Praha 12 rozčleněno na oblast čtenářské a matematické gramotnosti a byla sem zahrnuta i pregramotnost v daném tématu pro MŠ.

Celkově byly tedy zpracovány následující SWOT-3 analýzy:

I. z požadavku příslušných metodik MŠMT pro oblasti:

- předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita,
- čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání,
- inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem,

II. pro potřeby MAP Praha 12:

- čtenářská gramotnost,
- matematická gramotnost,
- inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem,
- podnikavost a iniciativa dětí a mládeže,
- kompetence dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání,
- kariérové poradenství v základních školách,
- digitální kompetence dětí a žáků,
- aktivní používání cizího jazyka,
- sociální a občanské kompetence dětí a žáků a rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků,
- infrastruktura.

První draft SWOT-3 analýzy vycházel ze zjištění analytické části. Takto formulovaná SWOT byla v několika úrovních diskutována (Realizační tým, porady ředitelů, příslušné pracovní skupiny, příslušný odbor na ÚMČ). Výsledné SWOT-3 analýzy jsou uvedeny níže.

I. SWOT-3 analýzy z požadavku příslušných metodik MŠMT:

Tabulka 25 SWOT-3 analýza - předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

Silné stránky	Slabé stránky
Dlouhodobá a systematická spolupráce zřizovatelů a škol v území a několik projektů, díky nimž bylo u části škol vyřešeno zateplení a zlepšena estetická úroveň, MČ mají přehled o investičních potřebách MŠ v oblasti škoství a obě MČ mají aktuální demografickou studii	Nedostatečné kapacity části MŠ v návaznosti na budoucí výstavbu a na postupný nárůst poptávky, pokud se uskuteční varianta demografické prognózy zahrnující největší nárůst populace, nevyhovující stav u většiny MŠ, nevyhovující vybavenost či nízká estetická úroveň některých MŠ
úroveň vzdělávání v MŠ v území je kvalitní, existuje zde více vzdělávacích programů i know-how ve specifických oblastech vzdělávání (polytechnika, podnikavost, kreativita, jazykové vzdělávání atd.)	Rezervy v technickém i materiálním vybavení u některých škol na podporu vzdělávání, vč. využívání moderních technologií, stavebnic a jejich implementace do výuky
Dlouhodobá realizace projektů na podporu integrace žáků s OMJ na některých MŠ, v lokalitě existují příklady dobré praxe, jak integrovat děti a žáky s OMJ	Nedostatečné dlouhodobé personální zajištění vybraných pracovních pozic v MŠ
Příležitosti	Hrozby
Rozšířené dotační příležitosti v oblasti vzdělávání v programovém období 2014-2020 i v oblasti investic do škol	Celkově komplikovaná příprava žádostí o dotaci EU na investiční projekty při nejistotě získání dotace a velká finanční a personální náročnost administrace, obtížné zajistit kofinancování
Pozitivní vliv získaných dotací na stav rekonstruovaných budov MŠ	U několika škol technická nemožnost bezbariérových úprav, projektová nepřipravenost vhodných investičních záměrů
Intenzivnější Využití konceptu místě zakotveného učení a příležitosti vtáhnout děti do rozličných projektů / aktivit, které při škole vznikají, sdílení nápadů, specializovaného vybavení i materiálně-technického zabezpečení s ostatními MŠ a ZŠ, ÚMČ i ostatními aktéry na MČ	Odchody dobrých, ale nemotivovaných pedagogických i nepedagogických pracovníků, nedostatečný přehled o kvalitních příležitostech ke vzdělávání

Tabulka 26 SWOT-3 analýza - čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
Na území MČ se využívají různé přístupy, metody, techniky k výuce, a to i z jiných vzdělávacích programů (např. Montessori)	Rezervy ve využívání poznatků, interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti, převládající teoretická výuka matematiky a abstraktní práce s pojmy a s tím souvisí nízká motivace a slabá úspěšnost žáků při osvojování si matematických dovedností a v konečném důsledku i nízká atraktivita matematiky
Některé ZŠ jsou již částečně vybaveny pro podporu čtenářské gramotnosti (čtenářské koutky, knihovny)	Rezervy v technickém i materiálním vybavení škol na podporu matematické gramotnosti, vč. využívání moderních technologií, stavebnic a jejich implementace do výuky, nevyhovující vybavenost některých knihoven a čtenářských koutků, na některých MŠ, resp. ZŠ chybějící knihovny nebo čtenářské koutky, v některých případech chybějící prostory pro knihovny (mj. rezervy v dostatečném technickém i materiálním vybavení škol na podporu čtenářské gramotnosti, vč. pravidelného nákupu knih či využívání moderních technologií)
Zavedené akce na podporu čtenářské gramotnosti a pregramotnosti při některých MŠ, ZŠ (např. čtení členů rodin v MŠ, noc s Andersenem), zavedená spolupráce některých MŠ a ZŠ	Projevující se nedostatky čtenářské gramotnosti (nevyřešené logopedické problémy dětí při vstupu na ZŠ jako bariéra výuky čtení v první třídě ZŠ, neschopnost číst s porozuměním) i u starších dětí a v jiných předmětech, omezené fungování pravidelných kroužků a mimoškolních aktivit v oblasti matematické gramotnosti, rezervy ve využívání poznatků v praxi a sdílení dobré praxe v oblastech rozvoje matematické gramotnosti, v dostatečné míře nejsou využívány různorodé metod přízpusobené potřebám jednotlivých žáků
Příležitosti	Hrozby
Rozmanitost metod, technik, manipulativ a pomůcek pro výuku a jejich využitelnost dle individuálních potřeb žáků a možnost jejich sdílení pro přímou práci žáků na všech stupních a typech škol	Obtížná orientace ve vzdělávacích příležitostech (které jsou kvalitní a skutečně využitelné)
Integrace prvků ČG i MG do všech činností, velký prostor pro mezipředmětové vztahy	Slabá motivace některých pedagogů ke změně zaběhnutých postupů a výukových metod k výuce, obavy pedagogů z aplikace více metod v jedné třídě podle konkrétních potřeb dětí
Příležitosti pro další vzdělávání	Pokračující pokles zájmu o čtení, pokračující slabý zájem rodičů a dětí a motivace dětí k učení se matematiky, a to i formou volnočasových aktivit

Tabulka 27 SWOT-3 analýza - inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Silné stránky	Slabé stránky
Existující programy na předcházení / diagnostiku / řešení některých projevů rizikového chování, programy jsou dlouhodobě realizovány a mají své pevné místo v lokalitě	Nedostatečné dlouhodobé personální zajištění vybraných pracovních pozic v některých MŠ a ZŠ (školní psycholog, sociální pracovník, školní metodik apod.)
Několikaletá realizace projektů na podporu integrace žáků s OMJ na některých MŠ a ZŠ	Nevhodné a neustále se měnící legislativní prostředí v ČR včetně nevhodného a nesystematického způsobu financování pedagogických a nepedagogických pracovníků
V lokalitě existují příklady dobré praxe, jak integrovat děti a žáky s OMJ	Nedostatečné kapacity a ne zcela vyhovující způsob práce některých škol při výuce mimořádně nadaných žáků
Příležitosti	Hrozby
Vytvoření systémového kurzu češtiny pro cizince před nástupem do ZŠ i v průběhu vzdělávání	Technická nemožnost bezbariérových úprav některých škol
Využití národních i evropských dotačních titulů	Neplnění povinností pedagogicko-psychologických poraden daných zákonem vzhledem k jejich omezeným kapacitám
Rozvoj dalších aktivit zaměřených na integraci cizinců a žáků s OMJ	Rostoucí počet dětí s SVP, zvyšující tlak na školy při nedostatečné podpoře ze strany MŠMT

II. SWOT-3 analýzy pro potřeby MAP Praha 12:

1. Čtenářská gramotnost

Toto téma společně pro MŠ i ZŠ, součástí je i tedy i pregramotnost při MŠ.

Tabulka 28 SWOT-3 analýza - čtenářská gramotnost

Silné stránky	Slabé stránky
Některé MŠ a ZŠ jsou již částečně vybaveny pro podporu čtenářské gramotnosti (čtenářské koutky, knihovny)	Nevyhovující vybavenost některých knihoven a čtenářských koutků, na některých MŠ, resp. ZŠ chybějící knihovny nebo čtenářské koutky, v některých případech chybějící prostory pro knihovny (mj. rezervy v dostatečném technickém i materiálním vybavení škol na podporu čtenářské gramotnosti, vč. pravidelného nákupu knih či využívání moderních technologií)
Zavedené akce na podporu čtenářské gramotnosti a pregramotnosti při některých MŠ, ZŠ (např. čtení členů rodin v MŠ, noc s Andersenem)	Rezervy ve využívání poznatků, interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti
Existující spolupráce některých MŠ a ZŠ s knihovnami	Projevující se nedostatky čtenářské gramotnosti (nevřešené logopedické problémy dětí při vstupu na ZŠ jako bariéra výuky čtení v první třídě ZŠ, neschopnost číst s porozuměním) i u starších dětí a jiných předmětech
Příležitosti	Hrozby
Integrace prvků ČG do všech činností	Pokračující pokles zájmu o čtení
Příležitosti pro další vzdělávání i mj. v oblasti různých metod pro výuku čtení, včetně interních možností (mentoring)	Obtížná orientace ve vzdělávacích příležitostech (které jsou kvalitní a skutečně využitelné)
Možnosti rozsáhlejší spolupráce	Obavy pedagogů z aplikace více metod v jedné třídě podle konkrétních potřeb dětí

2. Matematická gramotnost v základním vzdělávání

Toto téma společně pro MŠ i ZŠ, součástí je i tedy i pregramotnost při MŠ.

Tabulka 29 SWOT-3 analýza - matematická gramotnost

Silné stránky	Slabé stránky
Na území MČ se využívají různé přístupy k výuce matematiky (např. matematika dle prof. Hejného)	Omezené fungování pravidelných kroužků a mimoškolních aktivit v oblasti matematické gramotnosti, rezervy ve využívání poznatků v praxi a sdílení dobré praxe v oblastech rozvoje matematické pregramotnosti
Na území MČ se využívají techniky, metody, manipulativa a pomůcky z jiných vzdělávacích programů (např. Montessori)	Rezervy v technickém i materiálním vybavení škol na podporu MG, vč. využívání moderních technologií, stavebnic a jejich implementace do výuky
Silná motivace u části pedagogů posílit společenskou prestiž matematiky	Matematika je u části pedagogů vyučována teoreticky a děti nepracují s pojmy jinak než abstraktně a s tím souvisí nízká motivace a slabá úspěšnost žáků při osvojování si matematických dovedností a v konečném důsledku i slabá společenská prestiž matematiky
Příležitosti	Hrozby
Rozmanitost metod, technik, manipulativ a pomůcek pro výuku matematiky a jejich využitelnost dle individuálních potřeb žáků a možnost jejich sdílení pro přímou práci žáků na všech stupních a typech škol	Obtížná orientace ve vzdělávacích příležitostech (které jsou kvalitní a skutečně využitelné)
Příležitosti pro další vzdělávání i mj. v oblasti různých metod pro výuku matematiky a jejich aplikace (např. stínování), včetně interních možností (mentoring)	Slabá motivace některých pedagogů ke změně zaběhnutých postupů a výukových metod k výuce matematiky
Příležitost posílit matematickou pregramotnost na MŠ a provázat to se ZŠ, velký potenciál pro mezipředmětové vztahy	Pokračující slabý zájem rodičů a dětí a motivace dětí k učení se matematiky, a to i formou volnočasových aktivit

3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 30 SWOT-3 analýza - inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Silné stránky	Slabé stránky
Existující programy na předcházení / diagnostiku / řešení některých projevů rizikového chování, programy jsou dlouhodobě realizovány a mají své pevné místo v lokalitě	Nedostatečné dlouhodobé personální zajištění vybraných pracovních pozic v některých MŠ a ZŠ (školní psycholog, sociální pracovník, školní metodik apod.)
Několikaletá realizace projektů na podporu integrace žáků s OMJ na některých MŠ a ZŠ	Nevhodné a neustále se měnící legislativní prostředí v ČR včetně nevhodného a nesystematického způsobu financování pedagogických a nepedagogických pracovníků
V lokalitě existují příklady dobré praxe, jak integrovat děti a žáky s OMJ	Nedostatečné kapacity a ne zcela vyhovující způsob práce některých škol při výuce mimořádně nadaných žáků
Příležitosti	Hrozby
Vytvoření systémového kurzu češtiny pro cizince před nástupem do ZŠ i v průběhu vzdělávání	Technická nemožnost bezbariérových úprav některých škol
Využití národních i evropských dotačních titulů	Neplnění povinností pedagogicko-psychologických poraden daných zákonem vzhledem k jejich omezeným kapacitám
Rozvoj dalších aktivit zaměřených na integraci cizinců a žáků s OMJ	Rostoucí počet dětí s SVP, zvyšující tlak na školy při nedostatečné podpoře ze strany MŠMT

4. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí žáků

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 31 SWOT-3 analýza – podnikavost a iniciativa dětí a mládeže

Silné stránky	Slabé stránky
V území některé kreativní a podnikavé místní MŠ i ZŠ	Demotivující prostředí na straně některých MŠ, ZŠ pro podnikavost a kreativitu
Velký zájem dětí, přirozená kreativita	Limity v technickém vybavení při některých MŠ a ZŠ
Odhodlání dále rozvíjet podnikavost	Slabé vazby na místní či blízké firmy, NNO, SŠ, SOU, VŠ, výzkumné ústavy
Příležitosti	Hrozby
Podpora podnikavosti napříč předměty, podpora podnikavosti a kreativity u pedagogických i nepedagogických zaměstnanců a následné ocenění	Malý zájem o spolupráci místních firem, SŠ, SOU, VŠ, výzkumných ústavů s místními školami, slabý zájem rodičů
Intenzivnější spolupráce s aktéry v území otevírajícími dětem přístup do praxe, sdílení dobrých nápadů	Časová náročnost vzdělávání zaměřeného na podnikavost, iniciativu a kreativitu
Využití konceptu místě zakotveného učení a příležitosti vzáhnout děti do rozličných projektů / aktivit, které při škole vznikají	Nedostatek kvalitních příležitostí ke vzdělávání při podpoře klíčových kompetencí k rozvoji kreativity, při systematické výuce iniciativy a kreativity, při podpoře kreativního myšlení

5. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 32 SWOT-3 analýza – kompetence dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
V území existující know-how na několika ZŠ, MŠ i v oblasti neformálního vzdělávání	Malý zájem některých pedagogů o polytechnické vzdělávání, limity v kompetencích pedagogů
Velká společenská poptávka	Nedostatečné technické vybavení pro podporu polytechnického vzdělávání, manuální dovednosti, omezené využívání ICT technologií
Velký zájem ze strany dětí	Slabé vazby na místní či blízké firmy, NNO, SŠ, SOU, VŠ, výzkumné ústavy, kde by bylo možné rovněž realizovat polytechnickou výchovu
Příležitosti	Hrozby
Sdílení nápadů, specializovaného vybavení i materiálně-technického zabezpečení s ostatními MŠ a ZŠ, ÚMČ i ostatními aktéry na MČ	Malý zájem o spolupráci místních firem, SŠ, SOU, VŠ, výzkumných ústavů s místními školami, slabý zájem rodičů
Potenciál více spolupracovat s místními firmami, SŠ, SOU, VŠ, výzkumnými ústavami, NNO	Nedostatek kvalitních příležitostí ke vzdělávání
Koordinovaný přístup v oblasti polytechnického vzdělávání	Obavy o bezpečnost dětí

6. Kariérové poradenství v základních školách

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 33 SWOT-3 analýza – kariérové poradenství v základních školách

Silné stránky	Slabé stránky
Určená odpovědnost pro kariérové poradenství (obvykle výchovný poradce)	Nevyrovnaný a nekoordinovaný přístup
Dobrý přehled o povoláních na MŠ	Podceňovaná oblast ze strany některých škol a rodičů
Velký zájem dětí, přirozená kreativita	Odklon od praxe / skutečného života na některých školách
Příležitosti	Hrozby
Intenzivnější spolupráce uvnitř škol (mezipředmětové vazby), mezi školami	Malý zájem o spolupráci místních firem, SŠ, SOU, VŠ, výzkumných ústavů s místními školami, slabý zájem rodičů
Intenzivnější spolupráce s rodinami, s komunitou, místními firmami, NNO, školami pro získání pohledu z praxe	Nedostatek kvalitních příležitostí ke vzdělávání
Koordinovaný přístup	Časová náročnost vzdělávání zaměřeného na podnikavost, iniciativu a kreativitu

7. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 34 SWOT-3 analýza – digitální kompetence dětí a žáků

Silné stránky	Slabé stránky
Pedagogové mají alespoň základní znalost práce s počítačem	Nedostatečné materiálové vybavení, příliš rozmanité vybavení (není nakupováno v cyklech) a nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, ICT (SW i HW), literatury apod.
V území existuje zkušenost s BYOD, alespoň některé ZŠ a MŠ využívají ICT ve výuce	Limity v kompetencích pedagogů v oblasti účelného využití ICT ve výuce a pro učení
Povědomí o potřebě prevence patologických jevů spojených s nadužíváním a zneužíváním ICT (např. kyberšikana, bezpečnost online)	Nedostatečná podpora učitelů v používání ICT (na některých školách není stanovena funkce ICT metodika, na některých školách je správa počítačové sítě a ICT nedostatečná), nerozpoznaný potenciál ICT pro podporu změn ve vzdělávání na straně mnohých ředitelů škol, malá orientace ředitelů v dané oblasti
Příležitosti	Hrozby
Možnost integrace prvků rozvíjející digitální gramotnost do většiny předmětů, stále více dostupných metodických postupů pro učitele, možnost využívání nových výukových situací a aktivit s ICT, které jsou pro žáky atraktivní a aktivizují je	Nedostatek kvalitních příležitostí pro další vzdělávání učitelů, případně nedostatek informací o takové nabídce
Stále větší prostor pro využívání ICT v dalším vzdělávání učitelů (DVPP) jako např. e-learning, blended-learning, webináře, MOOC, virtuální hospitace, videotrénink, sociální sítě, online komunity učitelů, osobní vzdělávací prostředí	Neochota některých učitelů využívat ICT více ve výuce, podléhání předsudkům a zjednodušením (např. užívání ICT je spojeno především se zneužíváním a nadužíváním)
Velké množství žáků vlastní mobilní dotyková zařízení, které mají pro vzdělávání potenciál a je možné je příležitostně integrovat do výuky,	Různorodé technologické problémy, které učitele při využívání technologií mohou zdržovat a odrazovat a podléhání reklamním deklaracím prodejců ICT a využívání ICT pouze k podpoře tradičních metody výuky (frontální a instruktivní výuka, dril, testování)

8. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 35 SWOT-3 analýza – aktivní používání cizího jazyka

Silné stránky	Slabé stránky
Na území MŠ i ZŠ s dobře hodnoceným programem v oblasti jazykového vzdělávání (od rozšířené výuky jazyků po bilingvní vzdělávání), využívající moderní metody (např. CLIL)	Nevyhovující vybavení jazykových učeben, případně chybějící jazykové učebny hlavně na menších ZŠ
Knihovny obsahující cizojazyčnou literaturu na některých školách	Rezervy ve využívání poznatků, interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj jazykové pregramotnosti
Existence dobrých didaktik pro výuku jazyků, včetně zahraničních, spolupráce s rodilými mluvčími na některých MŠ i ZŠ (v území zahraniční střední školy)	Minimální výuka odborných předmětů v cizích jazycích
Příležitosti	Hrozby
Integrace prvků jazykové gramotnosti do ostatních předmětů, včetně odborných	Nedostatečná orientace v možnostech využití, nedostatečná jazyková vybavenost pedagogů u části pedagogů
Příležitosti pro další vzdělávání i mj. v oblasti různých metod pro výuku jazyků (např. stínování), včetně interních možností (mentoring), včetně zahraniční spolupráce	Nedostatek kvalitních pedagogů, vč. rodilých mluvčích
Možnosti rozsáhlejší spolupráce, výměny zkušeností, konkrétních příležitostí pro žáky (s VŠ, SŠ, i místních zahraničních škol, rodinami, komunitou), včetně spolupráce se zahraničními školami (přeshraniční spolupráce - e-twinning, dopisování)	Nezaručená návaznost výuky jazyků při přechodu z MŠ na ZŠ

9. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků a rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 36 SWOT-3 analýza – sociální a občanské kompetence dětí a žáků a rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

Silné stránky	Slabé stránky
Zkušenost a příklady pozitivní spolupráce škol a rodičů	Nedostatečné personální zajištění vybraných pracovních pozic v MŠ a ZŠ
Funkce školních klubů	Nízká vazba škol na lokalitu, místní podnikatele a jiné místní organizace (DDM, knihovny, sportovní organizace, VŠ apod.)
Spolupráce žáků napříč ročníky při školních i mimoškolních aktivitách	Chybějící motivační program pro stávající i nové a začínající pedagogy
Příležitosti	Hrozby
Vytvoření motivačního systému pro pedagogické i nepedagogické pracovníky na místních školách	Odchody dobrých, ale nemotivovaných pedagogických i nepedagogických pracovníků
Zavedení vzájemného systému sdílení materiálně-technického zabezpečení, informací i služeb na úrovni městské části	Další snižování vztahu žáků k místu bydliště/lokalitě/městské části
Potenciál vytvořit ze škol centra lokálního života včetně místně zakotveného učení	Klesající prestiž učitelského povolání ve společnosti

10. Infrastruktura

SWOT-3 analýza popisuje situaci při MŠ i ZŠ.

Tabulka 37 SWOT-3 analýza – infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
Dlouhodobá a systematická spolupráce zřizovatelů a škol v území a několik projektů, díky nimž byl u části škol vyřešeno zateplení a zlepšena estetická úroveň	Nedostatečné kapacity (většiny MŠ) a některých ZŠ v návaznosti na stávající a/nebo budoucí výstavbu a na postupný nárůst poptávky
Městské části mají přehled o investičních potřebách v oblasti škoství a obě MČ mají aktuální demografickou studii	Nevyhovující stav, vybavenost a úroveň odborných učeben
Zkušenost městských částí s přípravou a realizací investičních projektů financovaných z fondů EU	Nízká estetická úroveň prostředí některých škol
Příležitosti	Hrozby
Rozšířené dotační příležitosti v oblasti vzdělávání v programovém období 2014-2020 i v oblasti investic do škol	Celkově komplikovaná příprava žádostí o dotaci EU na investiční projekty při nejistotě získání dotace a velká finanční a personální náročnost administrace, obtíže zajistit kofinancování
Pozitivní vliv získaných dotací na hospodaření městských částí	Technická nemožnost bezbariérových úprav některých škol
Vytvoření odpovídající sítě škol s dostatečnou kapacitou	Projektová nepřipravenost vhodných investičních záměrů

Příloha 1 Strategické dokumenty

3.3.3.1 Strategie na národní úrovni

Následující tabulka podává přehled o strategických dokumentech v oblasti vzdělávání a souvisejících oblastech (např. prevence kriminality) na národní úrovni. Zahrnutý jsou v ní také základní komplexní strategické dokumenty České republiky a Evropské unie.

Tabulka 38: Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni

Název	dostupné na (link)
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 - 2018	http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf
Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020
Koncepce podpory mládeže 2014 - 2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf
Strategie sociálního začleňování 2014-2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b1ad3bcc-f10a-4b9d-bda8-22361870ef79/Technicka-revize-Dohody-o-Partnerstvi-ve-verzi-schvalene-Evropskou-komisi-dne-13-4-2016_1.pdf?ext=.pdf
Evropa 2020	http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_u_drzitelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_u_drzitelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v
Národní plán výuky cizích jazyků	http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jaz.pdf

Název	dostupné na (link)
Strategie romské integrace do roku 2020	http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/
Strategie celoživotního učení ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020	http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf
Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020	http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018	http://www.msmt.cz/file/28077
Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/koncepce-vcasne-pece-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-1
Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/talentovana-mladez
Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025	http://www.mzp.cz/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025
Zdraví pro všechny v 21. století	file:///C:/Users/Lucie%20Jungwiertov%C3%A1/Downloads/Zdrav%C3%AD 21 - Cile 1-9.pdf

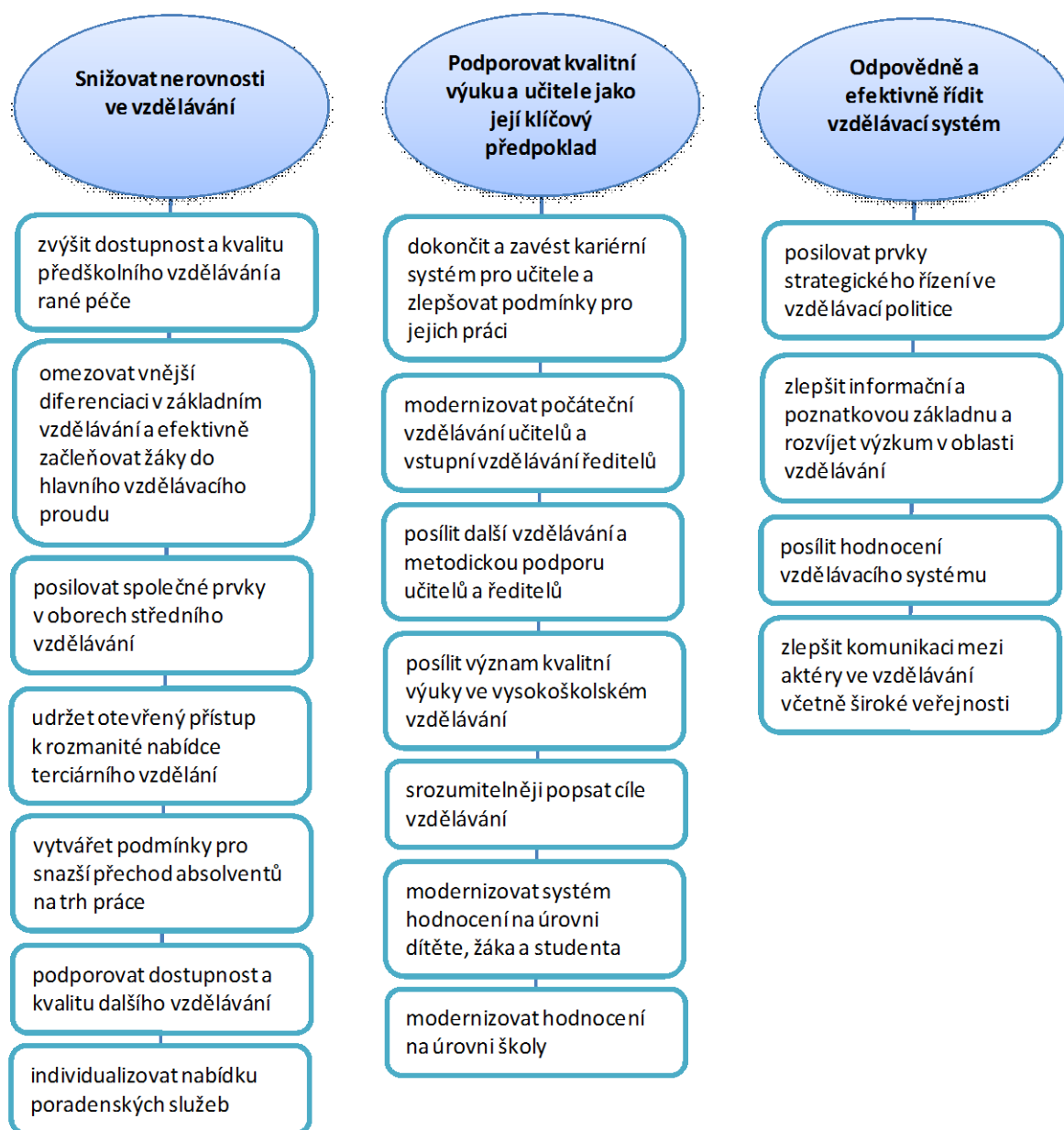
Zdroj: webové stránky MŠMT a dalších ministerstev v ČR

Následující text popisuje zaměření jednotlivých strategických dokumentů uvedených v tabulce.

- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 představuje základní strategický dokument ČR v oblasti vzdělávání na národní úrovni. Tato strategie stanovuje na základě důkladného zhodnocení současného stavu 3 průřezové priority a na ně navázané cíle (viz obrázek 1).

Obrázek 1: Průřezové priority a navázané cíle Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Dle strategie dochází k nerovnostem ve vzdělání především z důvodu rozdílných příležitostí a aspirací k učení a z důvodu silné závislosti výsledků vzdělávání na rodinném zázemí na úrovni žáka i na úrovni školy (tzn. rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových tříd podle rodinného zázemí).

Na snižování nerovnosti ve vzdělávání navazuje cíl zvýšení kvality předškolního vzdělávání a rané péče, kde je vnímána jako problém absence fungujícího systému rané péče pro děti do 3 let, v tomto ohledu Česká republika za většinou evropských států zaostává. Další problém zřejmý zejména ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích je nedostatečná kapacita mateřských a základních škol, která vzniká vlivem nástupu populačně silnějších ročníků. Mezi opatření podporující zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání a rané péče patří např.:

- zavedení posledního roku předškolního vzdělávání jako povinného,

- navržení systémového řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let,
- včasná diagnostika potíží dítěte (již v průběhu předškolního období),
- posilování spolupráce mezi rodinou a školním prostředím, eliminace odkladu školní docházky.

Dalším navazujícím cílem je omezování vnější diferenciací v základním vzdělávání a efektivní začleňování žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Ačkoliv bylo na základě nového školského zákona z roku 2004 dosaženo určité redukce počtu vzdělávacích cest, český vzdělávací systém se stále vyznačuje vysokou mírou vnější diferenciací od samého počátku povinného vzdělávání. Tento problém je znatelný také v porovnání s ostatními zeměmi EU. V rámci tohoto cíle byla stanovena např. tato opatření:

- eliminace odkladů školní docházky (provázání se systémem přípravných tříd),
- provedení komplexní revize mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest,
- podpora zájmového vzdělávání a jeho vazeb na formální vzdělávání,
- individualizace podpory dětí a žáků (kompenzace všech typů znevýhodnění),
- vyrovnávání podmínek v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem.

Následující cíle již nezabývají předškolním vzděláváním a vzděláváním žáků do 15 let, které řeší Místní akční plány, nicméně jsou v následujícím textu stručně zmíněny.

Dle strategie představuje v oblasti posilování společných prvků v oborech středního vzdělávání největší problém množství negativních jevů spojených se vzděláváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky, jedním z opatření je proto nenavyšování počtu oborů středního vzdělávání, ale provázání jejich struktury s potřebami trhu práce. Mezi další cíle patří udržení rovného přístupu k rozmanité nabídce terciárního vzdělání, vytváření podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce, podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání a individualizace nabídky poradenských služeb.

Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů obecně považovaných za úspěšné je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Jedním z problémů, se kterými se školský systém v ČR potýká, je nízká atraktivita učitelství práce v regionálním školství (nízké platy, omezené možnosti kariérního postupu, neodpovídající společenské uznání). Mezi další problémy lze zařadit stárnutí a prohlubující se generová nevyrovnanost učitelství sborů.

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 1.

V posledních přibližně patnácti letech došlo v oblasti regionálního školství k výrazné decentralizaci (převodu kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň krajské a obecní samosprávy) a podstatnému zvýšení autonomie škol. Tyto změny uvolnily prostor pro inovace a participaci všech aktérů. Zvýšení autonomie škol vedlo ke zvýšení odpovědnosti škol, ale zároveň také až k neúměrnému přesunu povinností na úroveň škol, a to bez dostatečné přípravy a podpory ředitelů a dalších vedoucích pracovníků.²⁹

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 1.

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020

Na Strategii navazuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020, který zmiňuje stejné průřezové priority, cíle i opatření. Tato opatření jsou oproti Strategii 2020 podrobně rozpracována do podopatření včetně uvedení termínu, zdroje financování a

²⁹ OECD: Education Policy Outlook: Czech Republic (Paris, 2013).

gesce. Dále jsou zde navíc oproti Strategii uvedeny grafy, kde jsou jednotlivé cíle podloženy statistickými údaji zpracovanými v grafické podobě. Jedná se např. graf znázorňující vývoj počtu dětí v mateřských školách v jednotlivých krajích, vývoj struktury žáků plnících povinnou školní docházku apod.

V dlouhodobém záměru vzdělávání je oproti Strategii 2020 kapitola věnovaná základnímu uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání a kapitola zabývající se financováním regionálního školství.

- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 -2018

Akční plán inkluzivního vzdělávání je další dokument vycházející z priorit Strategie vzdělávací politiky do roku 2020. První prioritou je snižování nerovnosti ve vzdělávání, druhou podpora kvalitní výuky učitele a třetí prioritou je odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

Cílem Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 je připravit a podpořit všechny složky systému (zřizovatele, školy, žáky, rodiče a veřejnost) tak, aby od 1. září 2016 bylo možné začít realizovat změny, které přinesla novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Akční plán je tvořen 3 částmi:

Část A - Prioritní úkoly MŠMT v roce 2015

- A1. Zrušení přílohy RVP ZV-LMP a revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
- A2. Prováděcí předpis k § 16 novely školského zákona
- A3. Diagnostické nástroje

Část B – Inkluzivní a kvalitní vzdělávací systém

- *Čím dříve, tím lépe* - Zavedení povinného předškolního vzdělávání pro děti od 5 let, navýšení potřeb kapacit MŠ, vytvoření návrhu jednotné metodiky pro odborníky v PPP nebo SPC při posuzování školní zralosti, podpora zařazení dětí se SVP do hlavního vzdělávacího proudu
- *Inkluze je přínosem pro všechny* - Dlouhodobá podpora partnerské spolupráce, poskytnutí podpory pro inkluzivní vzdělávání na SŠ, realizace projektu MAP, podpora sociálního začleňování, specifikace profese asistent pedagoga, podpora formativního hodnocení žáků, podpora škol v rámci OP VVV (tzv. Šablony), podpora začleňování cizinců do škol, podpora začleňování dětí se SVP do neformálního a zájmového vzdělávání
- *Vysoce kvalifikovaní odborníci* - Podpora kvality počáteční přípravy pedagogických pracovníků, standard učitele a ředitele v zaměření na rozvoj potenciálu každého žáka
- *Podpůrné systémy a mechanismy financování* - Poradenské služby jako pomoc pro zkvalitnění průběhu vzdělávacího procesu, financování akčního plánu
- *Spolehlivá data* - Změny v činnosti ČŠI, změny v evidenci žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, Monitoring Strategie romské integrace 2020

Část C – Ze školy do práce

Cílem je zajistit takové parametry vzdělávacího systému, které společně s opatřeními na podporu zaměstnanosti pomohou vládě ČR garantovat, že každý mladý člověk do 25 let dostane kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, odborné přípravy nebo stáže, a to do 4 měsíců poté, co se stal nezaměstnaným, ukončil formální vzdělávání anebo odešel ze systému formálního vzdělávání.

- Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Motto (citované z koncepce „Digitální Česko“ v úvodu strategie): „Informační technologie by měly postupovat celým procesem výuky na základních školách, nikoli jen v předmětech typu ‚Práce s počítačem‘. Plné zapojení moderních technologií do výuky všech předmětů vnímá stát jako nezbytné v rámci posunu vzdělávacího systému od prostého memorování faktů k důrazu na čtenářskou gramotnost, komunikační dovednosti a logické myšlení.“

Dokument Strategie digitálního vzdělávání navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné.

Vize dokumentu je založena na otevřeném a moderním digitálním vzdělávání. Principem toho je celoživotní proces učení, který bude umožněn každému jedinci bez rozdílu. Digitálním vzděláváním se rozumí takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností.

Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Cílem strategie je nastavit podmínky a procesy ve vzdělávání, které toto digitální vzdělávání umožní realizovat.

Smyslem strategie je především otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi a rozvíjet inforatické myšlení žáků.

V dokumentu je vyjmenována celá řada opatření, např.:

- prosazení otevřených informačních zdrojů
- tvorba systému, jako nástroje pro recenzi vzdělávacích zdrojů
- inovace RVP
- modernizace kurikula v rámci IT
- propojení formálního, neformálního a informálního učení
- digitální kompetence jako povinná součást standardu vzdělání učitele
- zajištění udržitelného financování škol v oblasti IT
- podpora připojení k internetu
- podpora správy IT ve školách a školských zařízeních
- příprava podmínek pro sběr velkého množství dat
- podpora vývoje inovací
- podpora pedagogického výzkumu
- monitoring
- podpora metodiky a didaktiky ICT

- Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020 určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu,

mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let.

Koncepce 2020 pracuje s pojmy pilířů, horizontálních priorit, strategických cílů, dílčích cílů a opatření.

Hlavní část Koncepce 2020 určuje 13 strategických cílů:

- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům
- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím
- Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání
- Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití
- Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže
- Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže
- Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost
- Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života
- Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností
- Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi
- Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost
- Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií
- Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Vzdělávání a oblast školství není samozřejmě opomenuta. V analytické části jsou rozebrány statistické údaje týkající se vývoje počtu dětí/žáků/studentů a následně jsou zjištěné údaje zhodnoceny, co k danému vývoji vedlo a co z toho vyplývá pro oblast vzdělávání do budoucna. Především je zmiňován stále rostoucí význam demografického vývoje, na který je nutné reagovat a který bude mít zásadní vliv na stav a rozvoj regionálního školství. Dále je význam tematiky školství a vzdělávání zmíněn např. v souvislosti s trhem práce, dosaženým vzděláním české populace, problematikou sociální exkluze, apod.

Ve strategické části je význam vzdělávání zmiňován v rámci prioritní oblasti „Regionální konkurenceschopnost“, přičemž je kladen důraz na kvalitu, flexibilitu a efektivitu vzdělávací soustavy např. v souvislosti s adaptabilitou žáků/studentů na trhu práce.

Vzdělávání je dále zmiňováno v rámci prioritní oblasti „Územní soudržnost“ např. v souvislosti s podporou integrace a aktivizace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, dále v souvislosti s kvalitou, vybaveností, územní dostupností a rozmístěním jednotlivých typů škol či z pohledu tematiky volného času a jeho úzké vazby na vzdělávání.

- Strategie sociálního začleňování 2014-2020

Strategie popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) v programovém období 2014+. Dále obsahuje přehled opatření majících vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů. Strategie vychází z „*Dlouhodobé vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování*“ schválené ministrem práce a sociálních věcí v květnu 2012, zahrnuje však i oblasti překračující hranice resortu, které mají významný vliv na sociální začleňování osob.

Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci evropského cíle v této oblasti strategie Evropa 2020. Česká republika se současně zavázala vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou o 30 000 osob.

Vize dokumentu je založena na sociálním začleňování, které je definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Strategie ukazuje směr, kterým by se řešení sociálního vyloučení měla ubírat, prosazuje společensky odpovědné hodnoty vztahující se k boji se sociálním vyloučením, upozorňuje na nedostatky při hledání řešení sociálního vyloučení a zasazuje se o šíření principu mainstreamingu sociálního začleňování na všech správních úrovních.

K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám;
- prevence rizika sociálního vyloučení;
- pomoc nejvíce zranitelným;
- mobilizace všech relevantních aktérů.

Pro oblast vzdělávání jsou nejdůležitějšími cíli Strategie „podpora rodiny“ a „zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny“.

Cíl – Podpora rodiny:

Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež. Posílení ekonomické stability rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti slaďování profesního, rodinného a osobního života.

Opatření (z hlediska vzdělávání):

c) Zajištění systémové podpory rodin při výchově dětí se specifickými potřebami

d) Zajištění odpovídající a standardy garantované kvality širokého spektra služeb pro rodiny, děti a mládež;

g) Rozvoj služeb péče o děti, jejich dostatečné kapacity a místní dostupnosti;

h) Rozvoj nízkoprahových služeb na podporu rodin ohrožených sociálním vyloučením, jako jsou kluby matek, mateřská centra, předškolní kluby nebo rodičovské skupiny založené na principu svépomoci;

Kvalita předškolní výchovy a primárního vzdělávání je významnou determinantou vzdělavatelnosti člověka v pozdějším věku a podstatným faktorem pro sociální integraci. Napomáhá ke snižování sociálních rozdílů a představuje efektivní opatření k výraznému snižování nákladů budoucích sociálních politik. Investice do kvalitního a široce dostupného počátečního vzdělávání představují

velké úspory budoucích sociálních výdajů. České školství je však z pohledu zahraničního srovnání podfinancované (nízké výdaje na žáka/studenta v poměru k HDP na hlavu v paritě kupní síly).

V současné době je také věnována malá pozornost vzdělávací dráze skupiny dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, tak i těm, kteří jsou znevýhodněni sociálně). České školství není schopno dostatečně vyrovnávat handicap znevýhodněných žáků a rozvíjet individuální potenciál každého žáka. Problémy přetrvávají nejen v případě dětí z vyloučených či ohrožených skupin obyvatel – nízká schopnost diverzifikace výuky a individualizace se dotýká každého žáka, včetně nadaných a talentovaných žáků.

V řadě případů však dochází k neodůvodněné a předčasné selekci dětí, přičemž její negativní dopady zřejmě převažují nad pozitivními. Jde o selekci způsobenou omezenou dostupností předškolních zařízení, rozřazováním dětí při vstupu na základní školy velmi rozdílné kvality nebo do víceletých gymnázií. Vysoký podíl romských žáků je vzděláván v základních školách praktických (bývalých zvláštních školách), což svědčí o velké míře selekce dětí na základě jejich etnicity. ČR v rámci svých opatření usiluje o nastavení podmínek zabezpečujících respektování potřeb sociálně znevýhodněných žáků a žáků s diagnózou lehkého mentálního postižení. V řadě základních škol hlavního vzdělávacího proudu však dosud nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro vzdělávání těchto dětí v běžných třídách.

Jednou z nezbytných podmínek pro vzdělávání dětí v běžných třídách je vybudování prostředí „rovného přístupu“ v českých základních školách.

Cíl - zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Opatření pro splnění cíle:

- a) Zajistit podmínky (materiální, technické, finanční, personální) pro vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu pro všechny děti, žáky a studenty;
- b) Zkvalitnění a rozvoj poradenského systému za účelem zajištění rovného přístupu ve vzdělávání (od předškolního po vysokoškolské, vč. prevence rizikového chování);
- c) Zajištění podpory rovného přístupu ve vzdělávání prostřednictvím mimoškolních aktivit (podpora efektivního zájmového a neformálního vzdělávání);
- d) Minimalizace rizik spojených s rizikovým chováním u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím podpory standardizovaných a certifikovaných služeb v oblasti primární prevence rizikového chování ve vzdělávání, ve spolupráci s rodinou a sociálními službami;
- e) Podpora rozvoje a tvorby místních strategií rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a systematické sociálně pedagogické intervence v domácnostech ohrožených sociálním vyloučením;
- f) Podpora poradenských, intervenčních a aktivizačních služeb v činnosti vzdělávacích institucí;
- g) Podpůrné služby k získání a dokončení vzdělání pro osoby ze sociálně znevýhodňujícího prostředí podporujících jednak samotné žáky a studenty ve studiu, tak jejich rodiče v podpoře svých studujících dětí;
- h) Propojení a spolupráce škol, rodin, sociálních služeb a orgánů sociálně právní ochrany dítěte.
 - Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dokument stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit. ESIF zahrnují Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Rozvoj vzdělávání je v tomto dokumentu zahrnut pod Národní rozvojovou prioritu Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností a tedy kvalitou vzdělávacího systému.

Hlavní identifikované problémy a potřeby rozvoje:

Nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání - Výsledky žáků a studentů na úrovni ZŠ a SŠ se zhoršují prakticky ve všech sledovaných oblastech. Žáci nedosahují výsledků svých vrstevníků před deseti až patnácti lety. Úroveň základních znalostí českých žáků není uspokojivá. Současný nepříznivý stav je výsledkem několika faktorů, jejichž systematické řešení je nutné ke změně tohoto trendu.

- Kvalita ředitelů a pedagogických pracovníků - současné postavení a role pedagogů nemá odpovídající ohodnocení a společenskou prestiž. Věkový průměr pedagogů je v ČR (v mezinárodním srovnání) vysoký. Úroveň pre-graduální přípravy pedagogů je nízká, s nedostatečným podílem praxe a nepřizpůsobuje se změnám v oblastech, které přináší společenský a technologický rozvoj. Pro odborníky neexistují stimulační nástroje pro vstup do škol. Management škol je výkonný, ale nezaměřuje se na výsledky ve vzdělávání žáků, je spíše ekonomicko-finančním řízením. Také většina zřizovatelů škol neumí pracovat s informacemi o kvalitě školy.
- Podinvestovaná infrastruktura MŠ, ZŠ a SŠ a dalších vzdělávacích organizací, která neodpovídá demografickým trendům na místní úrovni a potřebám kvalitního rozvoje přenositelných i odborných kompetencí relevantních pro trh práce.
- Rozdíly v materiálně-technickém vybavení jednotlivých škol a školských zařízení. Digitální a otevřené vzdělávací zdroje a software pro individualizaci výuky jsou využívány neefektivně, což je dáno jak nízkými kompetencemi učitelů, tak nízkým technickým vybavením, a dále nedostatečnou vnitřní konektivitou škol a špatným připojením k internetu ve venkovských oblastech obecně.
- Nedostatečná úroveň strategického vedení vzdělávání k lepším výsledkům na všech úrovních počátečního vzdělávání, spojená též se změnami danými decentralizací a zvýšením autonomie škol.
- V ČR není rozvinutý monitoring kvality výsledků vzdělávací činnosti. Chybí vymezení kvality práce učitele i ředitele, kvality práce školy a pravidelné poskytování zpětné vazby všem zmiňovaným subjektům ve vztahu ke stanoveným kritériím kvality.
- Žákovské cíle vzdělávání jsou vymezeny příliš obecně a nejsou prioritizovány, učitelé nemají povinnost sledovat individuální pokrok každého žáka vzhledem ke stanoveným cílům a nemají k tomu potřebnou metodickou podporu ani podmínky. V oblasti počátečního vzdělávání se týkají dopracování a zavedení systému hodnocení škol a zatraktivnění povolání učitele.
- V oblasti ZŠ a SŠ je proto potřeba více zaměřit výuku na širší možnosti uplatnění a zlepšit schopnosti žáků v těchto kompetencích. Tím selepší schopnost absolventů flexibilně reagovat na změny a tudíž i jejich uplatnitelnost na trhu práce. Pro tuto změnu je také nutné otevřít školy spolupráci s mimoškolními subjekty neformálního a zájmového vzdělávání a zvýšit pochopení a podporu vzdělávání ke klíčovým kompetencím ze strany rodičů a veřejnosti. Rozvoj lidských zdrojů pro oblast počátečního vzdělávání. Jde především o zlepšení → pre-graduální přípravy pedagogických pracovníků a podporu jejich dalšího profesního růstu včetně systematické podpory začínajících pedagogických pracovníků, rozvoj kompetencí vedoucích pracovníků škol a zřizovatelů.

- Zajištění rovného přístupu ke kvalitní vzdělávací infrastruktuře. Strategicky zacílené a odůvodněné investice do vzdělávací infrastruktury pro rozvoj kompetencí dětí a žáků mateřských, základních a středních škol na základě místních/krajských akčních plánů, které vznikají v souladu se vzdělávací politikou ČR, zohledňují potřeby místních partnerství, demografického rozvoje a trhu práce a vážou potřeby infrastruktury k potřebám rozvoje kvality vzdělávání v místě.
- Vytvoření uceleného systému národního monitoringu kvality výsledků vzdělávání → činnosti dle doporučení OECD v počátečním vzdělávání, aby poskytoval potřebné informace pro systémové řízení na úrovni státu, regionů, škol a učitelů, rodičů a žáků a pro kontinuální zlepšování práce všech aktérů a dále umožňoval identifikovat nerovnosti ve vzdělávacím systému a vést k jejich odstraňování.
- Zkvalitnění předškolního vzdělávání, zejména prostřednictvím zvyšování kompetencí - pedagogických pracovníků ve stěžejních oblastech (matematická a čtenářská pregramotnost, polytechnické vzdělávání, problematika začleňování dětí se SVP) a prostřednictvím investic do kvalitního vybavení (nedostatečné kapacity předškolního vzdělávání jsou řešeny v kapitole Trh práce, zvýšení účasti sociálně znevýhodněných dětí na předškolním vzdělávání v následující podkapitole). Zajištění podmínek pro efektivní řízení vzdělávání na úrovni státu, regionů, obcí → i jednotlivých škol.
- Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority:

- Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích
- Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje
- Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností

EU potřebuje vymezit úroveň, které by chtěla dosáhnout do roku 2020. Za tímto účelem Komise navrhuje následující hlavní cíle EU:

- 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno;
- % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje;
- v oblasti klimatu a energie by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“;
- podíl dětí, které ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10 % a nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání;
- počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.

Politika EU v oblasti vzdělávání je založena na spolupráci mezi členskými státy. Členské státy jsou nadále odpovědné za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost. Evropská spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy od roku 2002 probíhá podle tzv. Kodaňského procesu, kdy si členské státy a další zúčastněné země stanovují každé 2 roky konkrétní cíle. Tato spolupráce byla v roce 2010 znovu posílena přijetím tzv. Komuniké z Brugg.

- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky je dokument, jehož hlavním cílem je shrnout na obecné úrovni klíčová témata, problémy a možná řešení.

Na oblast vzdělávání se primárně zaměřuje prioritní osa 2.3 „Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje“ obsažená v rámci prioritní osy číslo 2 „Ekonomika a inovace“. V rámci této priority jsou stanoveny dva cíle:

- Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů
- Cíl 2: Podpořit výzkum, vývoj a inovace

První cíl je orientován na začlenění vzdělávání do celkové strategie sociálně-ekonomického rozvoje ČR a v návaznosti na to i na větší podporu investic do vzdělávání. Cíl by měl být naplněn prostřednictvím rozvoje a zkvalitňování systému vzdělávání všech typů a úrovní, což v konečném důsledku povede k větší uplatnitelnosti osob na trhu práce i všeobecně v běžném životě.

Druhý cíl je orientován především na podporu průmyslového výzkumu a vývoje. Vzdělávání je v rámci tohoto cíle orientováno především na podnikatelské subjekty, ale jeho role je spatřována i v oblasti spolupráce univerzit a jejich studentů s firmami, výzkumnými pracovišti, apod.

Vzdělávání jako takové je zmiňováno na mnoha místech dokumentu, v souvislosti s řešenou tematikou (např. v rámci prioritní osy 4 „Krajina, ekosystémy a biodiverzita“ je mj. zmiňována důležitost podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty či v rámci prioritní osy 5 „Stabilní a bezpečná společnost“ je význam kvality vzdělávacích aktivit a význam zásad inkluzivního vzdělávání zmiňován v oblasti prevence sociálně patologických jevů či kriminality, apod.).

- Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti³⁰ v základním vzdělávání

Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018) a opírá se o předpoklad, že získávání určitých základních dovedností na školní úrovni je zásadní pro rozvoj klíčových kompetencí v rámci kontinuity celoživotního učení. Záměr rozvoje gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuze iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků.

Opatření:

- přesnější a náročnější stanovení cílů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti,
- budování systému monitorujícího dosahování těchto cílů na různých úrovních,
- poskytování adekvátní podpory tam, kde se vytyčené úrovně gramotností nedaří dosahovat.

Čtenářská a matematická gramotnost je tedy zcela zásadním a prvořadým cílem v období základního vzdělávání, nevyčerpává však všechny cíle vzdělávacích oborů český jazyk a literatura nebo matematika a nemůže tyto jiné cíle zcela vytěsnit či nahradit.

Je třeba zdůraznit potřebnost těsného propojení těchto dovedností s prostředím informačních a komunikačních technologií (ICT). Ze samé podstaty pojetí gramotností vyplývá nutnost jejich utváření a rozvíjení v různých kontextech osobních a praktických, např. ve vztahu k finanční gramotnosti. Úspěšnému rozvíjení obou gramotností stojí v cestě i názor, že utváření čtenářské a matematické gramotnosti je prakticky výlučně odpovědností učitelů českého jazyka a literatury a matematiky.

Skutečnosti přispívající ke klesající úrovni výsledků žáků (Záměr rozvoje gramotností je chce ovlivnit):

³⁰ Čtenářská gramotnost je schopnost jedince porozumět textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určených cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života lidského společenství. Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

- Malá pozornost, kterou v průměru školští manažeři věnují kvalitě učení a vyučování obecně. Je to důsledkem dosavadní tradice preferující administrativní řízení škol, nedostatečné podpory v této oblasti, a také absence některých typů dat potřebných pro řízení kvality výuky.
- Malá cílená podpora žáků, kteří nedosahují potřebných úrovní čtenářské a matematické gramotnosti, jejich učitelů a škol, kde se tito žáci vyskytují ve zvýšené míře.

Dlouhodobým cílem je zvýšit úroveň čtenářské a matematické gramotnosti, zmenšit podíl žáků, kteří nedosahují minimální úrovně čtenářské a matematické gramotnosti, a naopak zvýšit podíl žáků s vysokým stupněm úrovně těchto gramotností. Konečným cílem je u všech skupin žáků zlepšit úroveň gramotností, a tím i jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě.

- Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v cizích jazycích, aby občané dovedli porozumět a komunikovat i v cizích jazycích. Požadavek, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích, je v oblasti obsahu vzdělávání naplňován postupným vytvářením rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání.

Jazykové vzdělávání v českém školství má dlouholetou tradici a má k dispozici velmi kvalitně zpracované metodické postupy, které jsou stále modernizovány a harmonizovány

Volba druhého cizího jazyka se bude odvíjet z podstaty mnohojazyčnosti tedy dostatečně široké nabídky dalších jazyků (francouzština, ruština, italština, španělština a jiné.)

Nabídka jazykového vzdělávání všem občanům vyžaduje dostatečný počet kvalitních učitelů cizích jazyků. Tento úkol stojí na prvním místě realizace celého plánu. Budou podporovány zahraniční studijní pobyty budoucích učitelů i učitelů všech typů škol.

V této souvislosti je třeba rovněž zmínit velmi účinný nástroj ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků, a to výuku některých předmětů (úplně nebo částečně) v cizím jazyce (tzv. **CLIL** – Content and Language Integrated Learning), která umožňuje, aby si žáci zároveň obsahem učiva zlepšovali a osvojovali i kompetence v cizím jazyce.

Národní plán je propojen s akčním plánem.

Struktura akčního plánu pro období 2005-2008:

1. MŠ

- Rané vyučování jako příprava na jeho osvojování
- Potřeba kvalifikovaných pedagogů
- Zvýšit informovanost učitelů a rodičů o raném jazykovém vzdělávání a jeho podmínkách
- Zpracovat metodický portál
- Zařadit AJ do přípravy učitelů MŠ
- RVP – zařazení propedeutiky

2. ZŠ

- Výuka „napříč předměty“
- Zařadit AJ do přípravy učitelů 1. stupně ZŠ
- Vyhlásit dotační program „Program podpory málo vyučovaných cizích jazyků“
- Navýšit hodinové dotace ve výuce
- Podpora zahraničních pobytů

3. *SŠ a VOŠ*

- Opět navýšit hodinové dotace
- Podpora pobytů
- Nové učebnice a jiné materiály pro výuku

4. *Terciární vzdělávání*

- Posílit rozpočet VŠ určených katedrám cizích jazyků
- Jazykové studijní programy pro budoucí učitele
- Zařazení oborových didaktik mezi vědní disciplíny

5. *Další vzdělávání*

- Tvorba nových výukových programů
- E-learning
- „vzdělávací poukázky“
- Evropské jazykové portfolio

6. *Vzdělávání pedagogických pracovníků*

- Projekt „Brána jazyků“

7. *Výzkum a inovace*

- Zavést jazykovou propedeutiku
- Vytvořit metodický portál cizích jazyků napříč předměty

8. *Další*

- Ustavit Národní jazykovou radu
- Čerpat zkušenosti s ostatními zeměmi EU

- Strategie romské integrace do roku 2020

Strategie romské integrace do roku 2020 je střednědobý dokument s celoplošným dopadem, který řeší situaci romské menšiny v ČR. Cílem této strategie je zvrátit do roku 2020 negativní trendy ve vývoji situace Romů v ČR zejména ve vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a v oblasti sociální, nastartovat a urychlit pozitivní změny a dosáhnout pokroku při odstraňování neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi podstatnou částí Romů a většinovou populací, zajistit účinnou ochranu Romů před diskriminací, bezpečné soužití a povzbudit rozvoj romské kultury a jazyka.

Oblast vzdělávání řeší tato strategie v rámci tematického strategického cíle 5 – Snížení rozdílů ve vzdělání mezi většinovou společností a Romy prostřednictvím zajištění rovného přístupu Romů ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních.

Lepší vzdělávání Romů, především romských dětí, je konsensuálně považováno za jeden z nejdůležitějších předpokladů úspěšné integrace. Základními problémy v oblasti vzdělanosti zůstávají vzdělanostní propast mezi Romy a většinovou populací, vysoké zastoupení romských dětí ve vzdělávání s nižšími ambicemi, trendy k segregaci romských dětí v základním, předškolním a částečně i středním vzdělávání a malá připravenost romských dětí na školu v důsledku malého zapojení romských dětí do předškolního vzdělávání, ale také nízká úroveň připravenosti pedagogických pracovníků na práci a s dětmi pocházejícími z odlišného kulturního zázemí.

Pro dosažení strategického cíle v oblasti vzdělávání romských dětí a žáků byly stanoveny tyto specifické cíle a opatření:

Specifický cíl 1 - Zvýšení přístupu romských dětí ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči

Opatření:

- zajistit dostupnou infrastrukturu pro předškolní vzdělávání dětí v MŠ (včetně infrastruktury pro přípravné vzdělávání pro romské rodiče a děti, nebo jinak znevýhodněné rodiče)
- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do předškolního vzdělávání

- zvyšovat informovanost romských rodičů o možnostech a přínosech předškolního vzdělávání (spolupracovat s romskými rodiči)
- snížit počet dětí romského původu v systému ústavní a ochranné výchovy

Specifický cíl 2 - Odstranění praxe nesprávného zařazování romských dětí do vzdělávání s nižšími vzdělávacími ambicemi

Opatření:

- naplňovat Plán opatření pro výkon rozsudku D. H. a ostatní vs. Česká republika z roku 2012, který se danou oblastí zabývá

Specifický cíl 3 - Zajištění základních podmínek pro rozvoj inkluze romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu a rozvoj inkluzivního vzdělávání

Opatření:

- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do základního vzdělávání
- zajistit motivační prázdninové programy a aktivity pro romské děti
- sledovat dopady novely školského zákona na rovný přístup ke vzdělání romských žáků
- navrhnout systém efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit segregace působící finanční bariéry ve veřejném školství
- nadále financovat a rozvíjet dotační programy MŠMT na podporu romské integrace

Specifický cíl 4 - Odstraňování segregace romských dětí ve vzdělávání na všech úrovních

Opatření:

- provést analýzu vzniku škol s vyšším počtem romských dětí
- zamezovat vzniku tzv. segregovaných škol a postupně transformovat tzv. romské školy ve školy inkluzivní

Specifický cíl 5 - Podpora Romů při dosahování sekundárního a terciárního vzdělávání

Opatření:

- zvýšit efektivitu a účelnost dopadu dotačního programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“
- navýšit finanční prostředky na uvedený dotační program na částku 12 mil. Kč od roku 2016
- v rámci OP VVV se zaměřit na výzvy, které podpoří aktivity zaměřené na přechod žáků ze základního vzdělání na střední školy, a také na přechod z prvního na druhý stupeň ZŠ
- zvyšovat dostupnost VŠ vzdělání pro studenty z nízkopříjmových rodin

Specifický cíl 6 - Podpora doplnění vzdělání u dospělých Romů a celoživotní učení

Opatření:

- podporovat vzdělávací aktivity pro dospělé Romy a Romky s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a funkční gramotnost, a jejich lepší provázanost s aktuálními potřebami trhu práce
- podporovat vzdělávací aktivity pro osoby vracející se na pracovní trh po více než pěti letech přerušení práce z důvodu péče o děti či závislé osoby

Splněním uvedených specifických cílů by mělo být dosaženo stanovené vize:

Romské děti dosahují v průměru stejného vzdělání jako děti neromské. Vzdělanostní struktura Romů se přibližuje vzdělanostní struktuře neromské populace. Romské děti již nejsou nadreprezentovány ve vzdělávacích programech s nižšími vzdělávacími ambicemi a jejich potenciál je rozvíjen k dosažení osobního maxima. Nadané romské děti jsou podporovány státem a společností v ambicích po dosažení vyššího vzdělání.

- Strategie celoživotního učení ČR

Současné koncepce celoživotního učení:

- Od kolébky do zralého věku – profesní stálá příprava, osobní rozvoj, aktivní občanství, podpora rozvoje společnosti
- Zaměstnanost – jedinec má solidní základní zaměstnání a následné celoživotní učení probíhá na základě potřeby přizpůsobit se současným výrobním procesům a strukturám – osobní rozvoj je chápán jako čistě soukromá věc
- Modernizace společnosti a ekonomiky – zaměřeno na změnu tradičních názorů na rozdělení života na fáze učení – práce – důchod
- Sociální inkluze – zabývá se skupinou, jejichž počáteční vzdělávání a příprava nebyla uspokojivá a adekvátní, je potřeba nápravy, doplnění

Současná vize na podporu celoživotního učení v ČR zdůrazňuje ekonomický, environmentální i sociální aspekt přínosu celoživotního učení. Na základě toho se zaměřuje na podporu:

- Osobního rozvoje
- Sociální soudržnosti a aktivního občanství
- Zaměstnanosti

Hlavní strategické směry Strategie:

- Uznání, dostupnost - vytvoření otevřeného prostoru pro celoživotní učení včetně uznávání výsledků neformálního a informálního učení. Na základě tohoto přijat zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sestavena národní soustava rekvalifikací.
- Rovný přístup – snaha podporovat dostupnost a rovnost šancí v přístupu ke vzdělávacím příležitostem během celého životního cyklu. Za tímto účelem je třeba rozšířit nabídku vzdělávacích příležitostí, zajistit její rozmanitost a pestrost, s ohledem na inkluzi.
- Funkční gramotnost – snaha jejího rozvoje, včetně rozvoje celoživotních kompetencí k učení.
- Sociální partnerství – je třeba rozvíjet spolupráci se sociálními partnery, podporovat soulad nabídky vzdělávacích příležitostí s potřebami ekonomického, environmentálního a sociálního rozvoje.
- Stimulace poptávky – snaha o vzbuzení zájmu po celoživotním učení u všech cílových skupin
- Kvalita – podporovány a propagovány by měli být kvalitní nabídky vzdělávacích příležitostí, včetně snahy o jejich dostupnost
- Poradenství – je nezbytným předpokladem pro úspěšné fungování kvalitního systému celoživotního učení

Opatření vedoucí k zajištění kvalitního a dostupného dalšího vzdělávání

- Stimulovat jednotlivce i zaměstnavatele k rozšíření účasti na dalším vzdělávání a ke zvýšení investic do dalšího vzdělávání, provázat systémovou a programovou složku finanční podpory dalšího vzdělávání
- Zajistit uznání různých vzdělávacích cest k získání kvalifikace
- Vytvořit podmínky pro sladění nabídky vzdělávání s potřebami trhu práce
- Rozvinout nabídku dalšího vzdělávání podle potřeb klientů a zajistit dostupnost vzdělávacích institucí

- Zvýšit úroveň vzdělávání zaměstnanců podniků tak, aby se stalo účinným faktorem posilování konkurenceschopnosti podniků a profesní flexibility zaměstnanců
- Zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání
- Rozvinout informační a poradenský systém pro uživatele dalšího vzdělávání
- Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Počet usmrčených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu a tvoří 30 % obětí v silničním provozu. Tento podíl se nedaří snižovat, a proto je cíleno na zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích, což je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně je tomu i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od rodiny po mateřské, základní a střední školy. Došlo také k rozvíjení a podpoře nových forem dopravní výchovy na všech stupních škol v rámci školních vzdělávacích programů. Byly zajištěny mediální kampaně zaměřené na zvýšení ochrany dětí, spojené s vydáním příruček určených pro rodiče dětí, zajištění jejich distribuce do škol a zdravotnických zařízení. V rámci prevence dětských úrazů v dopravě bylo přistoupeno k distribuci materiálů vydaných v minulých letech. Témata dopravní výchovy jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) zpracována a vzhledem k tomu, že je problematika rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější, proto je předkládán tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky. Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije pro úpravu svého ŠVP, pro plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Strategickým cílem Strategie je nadále rozvíjet, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity dotčených subjektů, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů, zvyšovat efektivitu přijímaných preventivních opatření a reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují.

Priority:

- usilovat o eliminaci všech forem diskriminace včetně rasismu, xenofobie, náboženské netolerance, mj. prostřednictvím osvěty, vzdělávacích aktivit;
- usilovat o vytváření bezpečného a pozitivního prostředí ve školách prostřednictvím ochrany dětí před všemi formami násilí, šikany a sexuálního zneužívání;

Primární prevence je zaměřena na celou populaci, dospělé i děti. Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je věnována pozitivnímu ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže. Realizace primární prevence je zejména rolí rodiny a škol, v praxi se jí často věnuje také Policie ČR i jednotlivé obecní policie (nejčastěji právě v prostředí škol).

Oblast kriminality, chování a cíle pachatelů, možnosti ochrany obětí se vlivem změn ve společnosti, v právních normách, vlivem nových technologií neustále dynamicky vyvíjejí, mění, přizpůsobují novým podmínkám. Tomu je třeba přizpůsobovat i aktivity a opatření směřující k předcházení negativním

dopadům těchto změn, případně nové prostředí využívat ve svůj prospěch (např. nové technologie uplatnitelné v situační prevenci).

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018

Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 vychází ze závěrů pravidelných jednání s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence, z dlouhodobých cílů stanovených Strategiemi meziresortních orgánů a ze zkušeností s naplňováním předchozích koncepcí prevence zneužívání návykových látek a dalších rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) má stěžejní roli při uplatňování školní primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v České republice. V oblasti protidrogové primární prevence bylo ministerstvo pověřeno financováním a koordinací činností v oblasti primární protidrogové prevence ve školách a školských zařízeních.

Období školního vzdělávání je velmi významné při formování osobnosti mladých lidí a vše, co se v tomto období nepodaří, se jen velmi obtížně napravuje v období dospělosti. Toto je také důvod, proč je oblast prevence rizikových projevů chování u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení oblasti školství, zvláště pak krajů a obcí.

Hlavní cíl: Prostřednictvím efektivního systému prevence, který funguje na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže.

Obecný cíl: Jako standardní součást výchovně vzdělávacího procesu v prostředí českých škol zabezpečovaná kvalifikovanými a kompetentními osobami a institucemi je výchova k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti a dále pak i motivace k opuštění rizikového chování, pokud již nastalo a ochrana před dopady rizikového chování, pokud již nastalo ve výrazné formě.

- Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

Cílovou skupinou, které je včasná péče určena, jsou děti ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Sociokulturně znevýhodňujícím prostředím rozumíme pro účely tohoto dokumentu takové sociální a kulturní prostředí, které dítěti znesnadňuje zapojení do hlavního vzdělávacího proudu. Včasná péče v oblasti vzdělávání bude poskytována dětem ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a jejich rodinám především v období od tří let života dítěte do zahájení školní docházky. V tomto období bude realizována především formou předškolního vzdělávání a formou podpory kompetencí rodičů k rozvíjení potenciálu dítěte v jeho přirozeném prostředí.

Včasnou péči zde chápeme jako souhrn opatření, které mají za cíl identifikovat možná rizika v rozvoji osobnosti dětí a předcházet hrozcím negativním důsledkům sociokulturního znevýhodnění ve vzdělanostní, morální a sociální kultuře osobnosti vymezené skupiny dětí.

Dokument zdůvodňuje potřeby včasné péče ve vztahu k následné školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, jmenuje největší rizika a problémy, ale i příležitosti, které jsou v systému vzdělávání vytvořeny k realizaci včasné péče.

Dokument jmenuje doporučení k zabezpečení podmínek k optimálnímu rozvoji dětí cílové skupiny před nástupem do povinné školní docházky:

- zajistit provázání jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, příslušná zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému,

- vedle osvěty a motivace v cílových komunitách je potřebné hledat i nástroje, které vytvoří tlak na rodiče, jejichž dítě zjevně v důsledku sociokulturně znevýhodňujícího prostředí rodiny potřebuje navštěvovat předškolní zařízení,
- programy a opatření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání,
- programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách
- společné programy a opatření resortu školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnost za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky, a aby se předškolní přípravou dětí seriózně zabývali.
- realizace programů zaměřených na pilotní ověřování projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Projekty budou zaměřeny na:
 - vytvoření středisek včasné péče při mateřských školách nebo základních školách zřizujících přípravné ročníky,
 - vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,
 - vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky.

Připravovaná podpora včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání je spojena především se vzděláváním pedagogických pracovníků, zaměřeným na popsání rizika a klíčové problémy, které dosud u pedagogů přetrvávají.

K řešení problémů integrace sociokulturně znevýhodněných je připraven národní rozvojový projekt MINORITY (pracovně Otevřená cesta) s názvem „Zlepšení podmínek vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu“.

- Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Česká republika nemá dosud zpracovanou národní strategii péče o nadané. Potřeba věnovat se nadaným a talentovaným vedla k tvorbě koncepcí. Dokument navazuje na „Koncepti péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013“.

Nová Koncepce 2014 – 2020 se odlišuje od předchozí koncepce zejména v tom, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů (dále jen podpora nadání).

Koncepce 2009 – 2013 byla již realizována, ovšem stále přetrvává značná roztržitost aktivit jednotlivých subjektů, tj. skutečný systém péče o nadané a mimořádně nadané děti a žáky zatím vytvořen nebyl. Vytvoření systému koordinace je proto klíčovým úkolem nové koncepce na období let 2014 – 2020. Tento úkol přesahuje hranice resortu MŠMT (očekává se spolupráce zejména s NIDV a NÚV). Současně je nová koncepce brána tak, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů.

Koncepce 2014-2020 vychází Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, jejíž součástí je i podpora nadaných. Citováno ze Strategie: „budeme podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory“ (s. 17) a „rozšiřovat nabídku vzdělávacího poradenství, které bude žákům, včetně žáků nadaných, pomáhat nejen s volbou školy,

ale rovněž s volbou vzdělávacích možností v rámci školního a zájmového vzdělávání, s orientací v mimoškolních vzdělávacích příležitostech, zdrojích a službách“.

Oblasti, kterým se Koncepce 2014-2020 bude věnovat:

- podpora dlouhodobé a systematické práce s talentovanými dětmi a mládeží, zahrnuje jak formální, tak zájmové a neformální vzdělávání;
- zavedení změn v legislativě (vymezit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák, zahrnout nadané do skupiny dětí, žáků a studentů se SVP, zahrnout do typů nadání uvedených ve Vyhlášce „73“ manuální dovednosti, možnost akcelerace žáka v některých předmětech na dvou školách různého stupně: MŠ/ZŠ, ZŠ/SŠ, SŠ/VŠ);
- vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu, zaměřit se i na práce s nadanými dětmi se zdravotním postižením;
- podpora koordinátorů péče o nadané (psychologové, speciální pedagogové, pedagogové,..), příprava budoucích pedagogů (zavedení oblasti péče o nadané a rozvoj talentu do studijního programu);
- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi, zapojit do řešení otázek podpory nadání externí experty;
- na MŠMT vytvořit pozici koordinátora;
- systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur (zejména CEE-Forum) a projektů, navázat užší spolupráci se Slovenskem;
- vytvářet příležitosti pro realizaci výzkumu s nadanými;
- vytvořit pracovní skupiny pro oblast soutěží a volnočasových aktivit pro podporu nadání.
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025 představuje klíčovou národní strategii pro oblast EVVO i EP s vizemi, cíli a opatřeními, na nichž se vedle orgánů státní správy podílejí mj. kraje, obce a města, školy, včetně škol vysokých, střediska ekologické výchovy a ekologické poradny i neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, muzea, zoo, botanické zahrady, knihovny.

Program podporuje rozvoj EVVO komplexně v celé šíři témat, rozdělených do sekcí Příroda, Místo, sídlo a krajina, Udržitelná spotřeba a Klima. V rámci tříletých akčních plánů bude docházet k jejich aktualizaci. Plnění Státního programu bude každoročně vyhodnocováno Ministerstvem životního prostředí, závěrečné hodnocení za celé období bude předloženo vládě v roce 2025 společně s návrhem Státního programu na další období.

Dokument definuje 5 strategických oblastí, které se dáe dělí na cíle, opatření a konkrétní úkoly, které představují již konkrétní projekty.

Zdraví pro všechny v 21. století (2002-2020)

Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR byl schválený v roce 2002, přesto formuluje cíle až do roku 2020. Strategie obsahuje velmi konkrétní cíle, které by měly být naplňovány tzv. dílčími úkoly. Ty lze v principu považovat i za indikátory, např. „Dosáhnout, aby alespoň 80 % dětí ve věku 6 let bylo bez zubního kazu a ve věku 12 let měly děti v průměru maximálně 1,5 KPE zubů (zkažený, chybějící nebo zaplombovaný zub)“. S ohledem na MAP je relevantní především ve vztahu k cílům zaměřeným na děti a mládež, a to zejména na

- zdraví,
- bezpečnost (ve smyslu ochrany před úrazy i před návykovými látkami),
- zdravý životní styl (především vztah k pohybu, snížení nadváhy).

3.3.3.2 Strategie na úrovni hlavního města Prahy

Následující tabulka podává přehled o strategických dokumentech v oblasti vzdělávání a souvisejících oblastech (např. prevence kriminality, protidrogová politika, integrace cizinců) na úrovni hlavního města Prahy.

Tabulka 39: Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni

Název	dostupné na (link)
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 – 2020	http://skoly.praha.eu/87904_Dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-hlavniho-mesta-Prahy-2016-2020
Analýza a prognóza vybavení města v oblasti základního školství a předškolní výchovy v hl. m. Praze v roce 2015 a 2020	
Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti	http://www.iprpraha.cz/clanek/309/regionalni-spoluprace
Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy	http://www.praha.eu/public/cf/66/8c/1471565_309575_Koncepce_prevence_kriminality.pdf
Koncepce protidrogové politiky hl.m. Prahy na období 2014-2020	http://www.praha.eu/public/ef/be/b9/1813586_456798_Protidrogova_politika.pdf
Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze	http://www.praha.eu/public/7/ee/a2/1817267_460403_Koncepce.pdf
Koncepce hl.m. Praha pro oblast integrace cizinců	http://www.praha.eu/public/1e/ad/85/2181317_660642_Koncepce_HMP_pro_oblast_integrace_cizincu.pdf
Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2015	http://cizinci.cz/repository/2154/file/Priloha_c1_k_usneseni_Rady_HMP.pdf
Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2016	http://www.icpraha.com/wp-content/uploads/2016/04/Priloha_c1_k_usneseni_Rady_HMP_2016.pdf

Zdroj: webové stránky HMP

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016 – 2020

Jedná se o hlavní strategický dokument hlavního města Prahy pro oblast školství a vzdělávání. Aktuální verze je pro roky 2016 až 2020. Dokument aktualizuje rozvojové priority, které byly stanoveny v Dlouhodobém záměru pro roky 2016 – 2016. Kromě průřezových priorit jsou definovány i cíle a aktivity pro jednotlivé druhy vzdělávání.

Pro MAP Praha 12 jsou nejdůležitější oblasti Předškolní vzdělávání, Základní vzdělávání Průřezová témata. Pro každou oblast byly formulovány konkrétní cíle a definována opatření, jimiž by mělo být cílů dosahováno:

Předškolní vzdělávání:

Předškolní vzdělávání v MHP je v oblasti jeho kapacit výrazně ovlivňováno demografickým vývojem v konkrétních oblastech a jednotlivých městských částech HMP. Pro zajištění dostatečné kapacity sítě mateřských škol a rovného přístupu k předškolnímu vzdělávání bude nutné v místech aktuální potřeby zajistit dostatečné kapacity předškolních zařízení. V posledních letech je předškolní vzdělávání také ovlivňováno migrací obyvatel Prahy díky stěhování do nových bytů a rodinných domů v místech, kde probíhala a probíhá masová výstavba určená k bydlení a rovněž migrací cizinců, pro které je HMP cílovou oblastí k usídlení.

Cíle:

1. Rozšíření kapacity MŠ

Aktivity:

- otevírání nových tříd ve stávajících objektech,
- otevírání detašovaných pracovišť v budovách základních škol,
- povolování naplnění tříd na maximální počet dětí, tj. 28 dětí ve třídě všude, kde to dovolují hygienické normy a s ohledem na případnou integraci,
- podpora zřizování dětských skupin a podpora transformace dětských skupin fungujících na základě živnostenského zákona na dětské skupiny,
- podpora zřizování přípravných tříd základních škol,
- podpora výstavby nových objektů a přístaveb stávajících pro rozšíření kapacit předškolního vzdělávání – pouze v místě dlouhodobé potřeby a v souladu s prioritami DZ ČR.

2. Podpora výuky jazyků a rozvoj polytechnické výchovy v předškolním vzdělávání

Aktivity

- podpora výuky mateřského jazyka (českého),
- podpora pedagogů MŠ ve studiu metodiky výuky cizích jazyků,
- dotace výuky cizího jazyka pro předškoláky,
- podpora polytechnické výchovy a vzdělávání v mateřských školách za pomoci aktuálních a doporučených metodik.

3. Podpora nabídky logopedické péče

Aktivity:

- podpora zřizování logopedických tříd pro děti s těžšími vadami řeči,
- podpora vzdělávání pedagogů v oblasti logopedické péče.

4. Podpora rozvíjení integrace dětí se zdravotním postižením

Aktivity:

- podpora vzdělávání pedagogů MŠ v oblasti speciální pedagogiky,
- vytváření takových podpůrných opatření, kdy bude nutné v nezbytných případech zapojovat do výuky asistenta pedagoga.

5. Podpora integrace dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Aktivity:

- podpora zvýšení nabídky vzdělávání pedagogů MŠ v oblasti vzdělávání dětí s OMJ,
- podpora předškolní přípravy dětí s OMJ na vstup do základního vzdělávání,
- zajištění výuky češtiny jako druhého jazyka v potřebném rozsahu,
- podpora přirozené výchovy dětí k respektu odlišné kultury,
- zajištění efektivní komunikace s rodiči (využívání komunitních tlumočnicků, překlady materiálů).

6. Podpora výuky základních tělovýchovných návyků a sportovních činností a prevence proti úrazům a zraněním dětí předškolního věku

Aktivity:

- podpora praktické výuky základním tělocvičným návykům a pravidelným programům výuky širokého spektra sportovních činností na sportovištích i v přírodě,
- podpora zapojení do projektů Českého olympijského výboru a České sportovní unie pro předškolní výchovu,
- podpora vzdělávání pedagogů MŠ v oblasti zdravého životního stylu a tělovýchovy,
- podpora vzdělávání dětí předškolního věku v prevenci proti úrazům a zraněním při různých činnostech s ohledem na věk dítěte,
- podpora vzdělávání pedagogů MŠ v oblasti první pomoci při úrazech a zranění dětí způsobených při různých činnostech. Podpora vzdělávání formou zážitkové činnosti.

7. Podpora spoluúčasti rodičů na činnosti školy a zapojování do společných aktivit

Aktivity:

- podpora rozvoje forem spoluúčasti a zapojování rodičovské veřejnosti do aktivit realizovaných MŠ a podpora spoluúčasti rodičů na programu mateřské školy.

Základní vzdělávání:

Městské části jako zřizovatelé ZŠ provedly po roce 2000 optimalizaci sítě základních škol. Po roce 2010 se na základních školách opět výrazně zvyšuje počet žáků. S ohledem na demografický vývoj lze očekávat problémy s dostatečnou kapacitou základních škol v některých městských částech nebo konkrétních oblastech městských částí. V rámci SO Praha 12 strategie přímo zmiňuje velmi nedostatečnou vybavenost základními školami v místní části Komořany.

Migrace způsobená stěhováním obyvatel Prahy z tzv. vnitřní Prahy do okrajových městských částí nebo do zázemí HMP je zapříčiněna masivní bytovou výstavbou a také výstavbou rodinných domů. Rovněž se objevují nové lokality s problematickým zajištěním školských služeb v oblasti základního vzdělávání. Jedná se o zejména o oblasti, které do nedávna sloužily průmyslu nebo jinému účelu než usídlování obyvatel. V těchto oblastech vznikají bytové komplexy, avšak bez zajištění potřebné infrastruktury.

Cíle:

1. Navyšování kapacity ZŠ a základního vzdělávání v místech aktuální potřeby

Aktivity:

- zřizování nových základních škol pouze v místech, ve kterých bude trvalá potřeba vybavenosti základní školou,
- podpora otevírání nových tříd zvýšením kapacity stávajících základní školy,
- nebude podporováno navyšování podílů žáků na nižším stupni víceletých gymnázií.

2. Pravidelná aktualizace školních vzdělávacích programů

Aktivity:

- pravidelné zkvalitňování výuky matematiky, přírodovědných předmětů, Informační, čtenářské a finanční gramotnosti apod.,
- podpora pravidelného zjišťování výsledků vzdělávání,
- podpora zavádění polytechnické výchovy do školních vzdělávacích programů,
- podpora zavádění opatření v oblasti vzdělávání k udržitelnému rozvoji podle platné krajské koncepce,
- podpora multikulturní výchovy a interkulturního vzdělávání, předání znalosti a o národnostech, etnických minoritách a otázkách migrace v kontextu etických hodnot jejich sociokulturního prostředí,
- zkvalitnění interpersonálních kompetencí, komunikaci a jednání s lidmi odlišných kultur a tradic.

3. Podpora integrace žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Aktivity:

- vytváření podpory žákům s odlišným mateřským jazykem,
- zajištění výuky češtiny jako druhého jazyka v odpovídajícím rozsahu,
- zvýšit nabídku vzdělávání pedagogů v oblasti vzdělávání žáků s OMJ,
- spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v oblasti multikulturní výchovy a výuky českého jazyka pro cizince, popř. v oblasti odborného poradenství pedagogům,
- zkvalitnění interpersonálních kompetencí, tolerance a vzájemného porozumění při komunikaci a jednání s lidmi odlišných kultur a tradic,
- podpora práce s rodinou.

4. Podpora výuky cizích jazyků

Aktivity

- podpora grantových programů jazykového vzdělávání,
- podpora mezinárodní spolupráce a podpora spolupráce se zahraničními školami,
- podpora soutěží a olympiád.

5. Podpora polytechnické výchovy, matematické a přírodovědné gramotnosti na základních školách

Aktivity

- podpora spolupráce základních škol se středními školami poskytujícími technické vzdělávání,
- podpora vzdělávání pedagogů a jejich osvěta v oblasti polytechnické výchovy,
- podpora soutěží zručnosti,
- podpora spolupráce s firmami,
- podpora matematické a přírodovědné gramotnosti na základních školách prostřednictvím metodických doporučení, projektů a dalších vhodných aktivit.

6. Zvyšování a prohlubování odborné kvalifikace pedagogických pracovníků a zvyšování jejich prestiže

Aktivity

- pořádání kurzů a seminářů k vybraným tématům,
- poskytování finančních prostředků z rozpočtu zřizovatele i HMP na posílení mzdových prostředků,
- podpora vzdělávání pedagogů základních škol ve vybraných oblastech,
- podpora při získávání gramotnosti v oblasti zdravého životního stylu a tělovýchovy tělovýchovných pedagogů s cílem dosažení příslušných vědomostí a dovedností.

7. Zlepšování vybavenosti škol

Aktivity

- podpora vybavování odborných i běžných učeben moderním technickým a specifickým vybavením určené primárně pro výuku,

- modernizace tělocvičen a hřišť s důrazem na bezpečnost a podporu efektivnímu i hospodárnému využití ve volném čase pro sportující veřejnost,
- podpora vzdělávání pedagogů základních škol ve vybraných oblastech.

8. Podpora školních poradenských služeb a školních psychologů

Aktivity:

- podpora školních poradenských pracovišť pro kariérové a jiné poradenství,
- podpora školních psychologů, výchovných poradců a školních metodiků prevence.

9. Podpora zavádění konkrétních opatření v souvislosti s legislativními změnami ve školské legislativě do praxe

Aktivity:

- podpora implementace a zavádění konkrétních opatření vyplývajících z novelizovaného zákona č. 561/2004 Sb., které se týkají vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Průřezové aktivity:

1. Komunikační kompetence v cizích jazycích

Pro rozvoj jazykových dovedností je výuka cizích jazyků na všech stupních středních škol a následně i v terciárním vzdělávání jednou z priorit HMP.

Cíle

1. podpora zkvalitňování výuky cizích jazyků na všech stupních a typech škol

Aktivity

- podpora metropolitního programu středoškolské jazykové výuky v jeho maximálně možném rozsahu,
- spolupráce se zahraničními školami při realizaci výměnných programů pro žáků a pedagogy v zahraničních školách,
- podpora organizace jazykových soutěží.

2. Informační a komunikační technologie

V oblasti počítačového vzdělávání školy zřízené HMP průběžně zajišťují materiální, technické a vzdělávací podmínky pro rozvoj kompetencí žáků a studentů v práci s informačními technologiemi.

Cíle

1. zkvalitňování vybavenosti a modernizace informačních technologií ve vzdělávání

Aktivity

- podpora pořízení nových a modernizace stávajících informačních technologií určených zejména pro výuku žáků ve školách,
- výchova žáků k bezpečnému užívání ICT,
- podpora vzdělávání pedagogů v oblasti informačních technologií a pro získávání nových poznatků z této oblasti,
- zavádění otevřeného software.

3. Prevence rizikového chování

Primární prevence vychází ze strategických dokumentů MŠMT a HMP. K prevenci rizikového chování a sociálně patologických jevů pomáhají minimální preventivní programy garantované pedagogicko-psychologickými poradnami a zaměřené především na oblast prevence drogové závislosti, alkoholismu, kouření, kriminality, šikany, týrání a problémy spojenými s dospíváním. Významným prvkem prevence jsou mimoškolní a zájmové aktivity.

Cíle

1. snižování výskytu sociálně patologických jevů

Aktivity

- Rozšiřování spolupráce škol s protidrogovými koordinátory a neziskovými organizacemi.
- Rozšiřování spolupráce poskytovatelů primární prevence.
- Rozšiřování a zkvalitňování preventivních aktivit.
- Podpora komplexního systému primární prevence rizikového chování na území hl. m. Prahy.

2. zlepšování sociálního klimatu ve školách

Aktivity

- Rozšiřování spolupráce škol s rodiči,
- Důsledná prevence v oblasti kyberšikany, a to i ve vztahu k pedagogickým pracovníkům.

4. Vzdělávání k udržitelnému rozvoji

Trvale udržitelný rozvoj uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Mezi hlavní cíle trvale udržitelného rozvoje patří zachování životního prostředí dalším generacím v co nejméně pozmeněné podobě.

Cíl

Systematické vzdělávání pedagogických i dalších pracovníků školských zařízení v oblasti EVVO

Aktivity

- Realizace studií k výkonu specializovaných činností v oblasti EVVO pro školní koordinátory EVVO
- Realizace seminářů a pracovních seminářů EVVO s důrazem na aktivizující metody výuky (např. projektová, problémová a kooperativní výuka, integrovaná tematická výuka, místně zakotvené učení, badatelsky orientované vyučování).
- Podpora pedagogů k realizaci EVVO přímo ve výuce (mentoring, využívání metodických materiálů a serverů EVVO apod.).
- Setkávání koordinátorů EVVO a dalších pracovníků škol a školských zařízení s cílem výměny a předávání zkušeností.

Podpora sítí škol v oblasti EVVO a propojení mezi aktivitami EVVO ve školách a školských zařízeních i v rámci mimoškolní činnosti

Aktivity

- Posilování síťování a partnerství škol.
- Výměna a sdílení příkladů dobré praxe (semináře apod.) a propojení neformálního, zájmového a odborného vzdělávání, které bude zaměřené na inovace a efektivní výuku odborných kompetencí v EVVO.
- Rozšiřování spolupráce mezi školami vzájemně, školami a dalšími organizacemi za účelem realizace EVVO
- Uspořádání krajské konference EVVO pro školy a školská zařízení.

Zajištění výuky v bezprostředním kontaktu s přírodou

Aktivity

- Zavádění výuky v terénu a v přírodě do širšího spektra vyučovaných předmětů.
- Využívání školních prostor k tvorbě zahrad, učeben v přírodě, arboret, demonstračních objektů, naučných stezek, atd. pro efektivní výuku odborných kompetencí v EVVO.

- Podpora škol v přírodě.

Realizace kvalitních vzdělávacích programů EVVO ve školách a školských zařízeních

Aktivity

- Podpora pedagogů v tvorbě a realizaci Školních programů EVVO.
- Podpora environmentálního zaměření škol s důrazem na mateřské školy.
- Vytváření a realizace ekologických výukových programů (EVP) pro školy a školská zařízení.
- Vytváření a realizace dlouhodobých programů EVVO pro školy a školská zařízení.

Rozvoj mimoškolní činnosti pro děti a mládež

Aktivity

- Rozšiřování nabídky mimoškolních akcí a aktivit za účelem zapojení dětí a mládeže do ochrany životního prostředí.
- Podpora environmentálně zaměřených letních táborů a soustředění dětí a mládeže.
- Vzdělávání vedoucích zájmových oddílů a kroužků specializovaných na EVVO a ochranu životního prostředí.

5. Péče o talentované žáky

MČ i HMP jako zřizovatelé škol a školských zařízení podporují péči o mimořádně nadané žáky. K této podpoře využívají především grantové programy. Některé školy se orientují na mimořádně nadané žáky, připravují jim individuální vzdělávací programy, speciálně pro ně vytvářejí mimoškolní aktivity ve formě kroužků apod. Nadaným a talentovaným dětem a žákům se věnují také školská zařízení orientovaná na mimoškolní činnost, zejména domy dětí a mládeže. Pro mimořádně nadané žáky jsou určena víceletá gymnázia.

Cíl

Zkvalitnění výuky nadaných dětí, žáků a studentů

Aktivity

- Rozšiřování služeb pro nadané děti, žáky a studenty ve školách i školských zařízeních.
- Podpora škol orientujících své ŠVP na nadané děti, žáky a studenty.
- Podpora PPP v práci s nadanými dětmi, žáky a studenty.

6. Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání

Cíl

Podpora kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání

Aktivity

- Podpora zavádění osobního portfolia žáka jako součásti ověřování výsledků vzdělávacího procesu.
- Podpora autoevaluace školy a školského zařízení jako plánovaného a systematického procesu při hodnocení kvality vzdělávacího zařízení.
- Podpora pro vytvoření standardů kvality přípravy žáků odborných středních škol na pracovišti sociálních partnerů škol.

DZRVS hl. m. Praha si klade rovněž za cíl zvyšovat profesionalitu pedagogických pracovníků, a to podporou vzdělávání, zvyšování jejich kvalifikace a prestiže, a to zejména v těchto oblastech:

v předškolním vzdělávání

- výuka jazyků a polytechnická výuka,
- logopedická péče,
- speciální pedagogika,
- tělovýchovné návyky, sportovní činnosti a prevence proti úrazům a zraněním dětí,

v základním vzdělávání

- integrace žáků s OMJ,
- polytechnická výchova,
- zdravý životní styl a tělovýchova.
- Analýza a prognóza vybavení města v oblasti základního školství a předškolní výchovy v hl. m. Praze v roce 2015 a 2020 (květen 2016)

Dokument byl zpracovaný IPR Praha a svým zaměřením je pro připravovaný MAP aktuální, zejména z hlediska diskuse ke kapacitám MŠ a ZŠ. Jeho nevýhodou je, že oproti demografickým studiím zpracovaným pro obě MČ se zaměřuje pouze na dva časové řezy 2015 a 2020, zatímco obě studie mají širší dosah. Některé závěry tohoto dokumentu neodpovídají závěrům Demografických studií MČ Praha-Libuš a Praha 12. Tyto studie jsou však podrobnější, zahrnují delší časový rámec, navíc MČ Praha 12 závěry této analýzy detailně připomínkovala v Usnesení Rady MČ č. R-069-001-16. MČ ve svých připomínkách mj. poukázala na patrně nezahrnuté informace o plánované výstavbě, ale poukázala i na další metodické aspekty, např. zahrnutí soukromých MŠ a ZŠ do celkové kapacity apod. (https://www.praha12.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=80112&id_dokumenty=47337). Z těchto důvodů bude pro potřeby MAP pracováno primárně se závěry jejich Demografických studií.

- Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti

Integrované územní investice (Integrated Territorial Investment, ITI) představují nový nástroj Evropské unie pro programové období 2014 – 2020, který umožní slučovat finanční zdroje z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů na realizaci velkých integrovaných projektů strategické povahy.

Vize Pražské metropolitní oblasti v roce 2023: Blízko do škol, pohodlně do práce, bezpečně doma!

Globálním cílem Pražské metropolitní oblasti (PMO) je propojení jádra a zázemí pražské aglomerace do jednoho funkčního celku s efektivně rozmístěnou infrastrukturou veřejných služeb, který bude jednak dobře dopravně propojený, a jednak bude společně chráněný před přírodními riziky, a to při celkovém respektování zdravého životního prostředí.

Strategie PMO reaguje na specifika území pražského metropolitního území, přičemž se koncentruje na tři problémové oblasti:

- oblast dopravy,
- oblast ochrany před přírodními riziky,
- oblast regionálního školství.

Na tyto tři problémové oblasti navazují 3 prioritní oblasti dále rozpracované do specifických cílů. Školství se věnuje:

- Prioritní oblast 3 – Dostupné a kvalitní školství:

Strategický cíl PO 3: Metropolitní oblast podporující dostupné a kvalitní školství, metropolitní oblast reflektující výzvy znalostní ekonomiky a potřeby dynamického trhu práce.

Pro naplnění strategického cíle prioritní oblasti 3 Dostupné a kvalitní školství byly definovány 2 specifické cíle:

- Specifický cíl 3.1 Zvýšit kapacitu předškolního vzdělávání, pro který bylo definováno 1 opatření:
 - Opatření 3.1.1: Budování kapacit předškolního vzdělávání, jehož cílem je zvýšení kapacity mateřských škol:
 - Opatření bude realizované aktivitami přispívajícími k rozšiřování kapacit pro předškolní vzdělávání včetně zařízení péče o děti do 3 let. V rámci ITI budou realizované následující typové aktivity:
 - Výstavba nových objektů pro účely předškolního vzdělávání,
 - Rekonstrukce a přístavby stávajících objektů mateřských škol spojené s navýšením kapacity.
- Specifický cíl 3.2 Zvýšit kapacitu a kvalitu vzdělávacích zařízení v souladu s požadavky trhu práce, pro který bylo definováno 1 opatření:
 - Opatření 3.2.1: Rozšíření kapacit a technického vybavení vzdělávacích zařízení (ZŠ, SŠ), jehož cílem je zkvalitnit infrastrukturu ve vzdělávacích zařízeních s důrazem na potřeby technických oborů a potřeby rozvoje klíčových kompetencí:
 - Opatření bude realizované zejména těmito aktivitami:
 - Výstavba, rekonstrukce a vybavení odborných učeben, laboratoří, dílen, center odborné přípravy a pozemků pro výuku přírodovědných a technických oborů a pro výuku technických a řemeslných dovedností,
 - Rekonstrukce a vybavení vzdělávacích zařízení pro rozvoj vybraných klíčových kompetencí,
 - Rozvoj vnitřní konektivity škol (a školských zařízení) v učebnách, laboratořích a dílnách a připojení k internetu,
 - Úpravy budov a učeben, vybavení nábytkem, stroji, didaktickými pomůckami, kompenzačními pomůckami a kompenzačním vybavením pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP.

- Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy

Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na období 2013 – 2016 představuje soubor nerepresivních opatření směřujících k předcházení páčání kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Zahrnuje všechny aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek, na potenciální pachatele a na potencionální i faktické oběti trestné činnosti.

Cílem preventivní politiky hl. m. Prahy je:

- Snižování rozsahu a závažnosti kriminality,
- Minimalizace podmínek umožňujících páčání kriminality,
- Zvyšování pocitu bezpečí občanů a návštěvníků hl. m. Prahy,
- Začleňování prevence kriminality do priorit dalších oblastí řízení a organizace města,
- Posilování právního vědomí společnosti.

Koncepce definuje 4 rozvojové priority, z nichž s oblastí školství souvisí:

- 1 Primární prevence - zahrnující práci s mládeží, informování občanů a vzdělávání v oblasti právního vědomí dětí a mládeže.

Koncepce protidrogové politiky hl. m. Prahy na období 2014-2020

Koncepce a strategie protidrogové politiky hl. m. Prahy vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018 schválené Vládou ČR. Dokument se zabývá užíváním ilegálních

návykových látek, ale i problematikou užívání alkoholu a tabáku, oblastí vymáhání práva a komunitním bezpečím.

V kontextu vyvážené aplikace tří základních strategií - snižování nabídky návykových látek, snižování poptávky po návykových látkách a snižování potenciálních rizik spojených s užíváním návykových látek - má Strategie 2014-2020 jeden hlavní cíl, kterým je snížit užívání všech typů návykových látek a snížit potenciační rizika a škody, které mohou jednotlivcům a společnosti v důsledku jejich užívání vzniknout.

Strategie stanoví potřeby a opatření v kontextu jednotlivých aktérů – z pohledu občana, politika, poskytovatele služeb a z pohledu zajištění sítě služeb.

Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze

Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2014 až 2020 (dále jen „Koncepce PPRCH“) odráží současnou celospolečenskou snahu o její postupnou emancipaci a potřebu vytvořit pro školy a školská zařízení základní koncepční materiál, ze kterého by mohla při realizaci PPRCH vycházet.

Koncepce PPRCH se zaměřuje na systémová opatření při realizaci PPRCH na území HMP. Podporuje optimalizaci a stabilizaci sítě realizátorů programů specifické primární prevence a zvyšování odborných předpokladů pracovníků, kteří se věnují preventivní práci s dětmi a mládeží. Soustřeďuje se na zajišťování kvality poskytovaných preventivních programů. Koncepce primární prevence stanovuje strukturu vzájemné spolupráce všech zúčastněných subjektů na území hl. m. Prahy.

V rámci akčního plánu stanovuje 4 úrovně aktivit a pro každou z nich několik kroků z jejímu dosažení. S oblastí školství souvisí především úroveň:

- 1 Systém, koordinace a řízení primární prevence na území HMP, krok Koordinovaná podpora a rozvoj programů, které zajišťují specifickou primární prevenci
- 3 Zajišťování kvality primární prevence rizikového chování, krok Zajistit informovanost poskytovatelů i škol o procesu certifikací a krok Akreditované vzdělávání v oblasti specifické primární prevence pro školní metodiky prevence

Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců

Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců navrhuje, jakým směrem by se měla pražská integrační politika v následujících letech vyvíjet. Definiuje pět základních priorit integrace a příslušná doporučení. Konkrétní kroky pro realizaci priorit jsou definovány v akčních plánech této koncepce (viz následující akční plány pro rok 2015 a 2016).

Dokument definuje 5 základních rozvojových priorit v řešené oblasti. S oblastí školství souvisí především priority:

- Informovanost, v rámci kterého se jedná o opatření:
 - Role Poradní platformy zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců
- Vzdělávání, v rámci kterého se jedná o opatření:
 - Vzdělávání dětí migrantů
 - Vzdělávání dospělých migrantů
 - Zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků

Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2015

Jedná se soubor konkrétních aktivit, dílčích aktivit a kroků pro realizaci priorit a opatření Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců na rok 2015. S oblastí vzdělávání souvisí nejvíce aktivity a dílčí aktivity:

- Pravidelný přenos informací o možnostech volnočasových aktivit, které jsou určeny pro děti migrantů i jejich české vrstevníky, mezi všemi pedagogickými subjekty, NNO a rodiči
 - Sdílený webový portál
 - Zapojení DDM – tematické šetření

- Využívání již existujících nástrojů podporujících komunikaci mezi školou, rodiči a žáky migranty (informační materiály přeložené do jazyka migrantů, služby komunitních tlumočnicků, asistent pedagoga atp.)
 - Harmonizace dokumentů hl. m. Prahy souvisejících s přidělováním finančních prostředků na zřízení pozice asistent pedagoga s Konceptí hl. m. pro oblast integrace cizinců
 - Podpora využívání interkulturních pracovníků/komunitních tlumočnicků
 - Podpora využívání již dostupných přeložených dokumentů do cizích jazyků pro školy
- Zajištění bezplatného doučování ČJ a dalších předmětů v průběhu školního roku i prázdnin dle potřeby dětí migrantů
 - Příprava podpůrného systému poskytovatelů doučování pro žáky s OMJ
- Metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení, jejich odborné vzdělávání a vedení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání žáků migrantů
 - Informování zřizovatelů škol o formách podpory při vzdělávání a začleňování žáků s OMJ - příprava seznamu základních doporučení pro ředitele škol
- Zajišťování bezplatné přípravy k začleňování žáků - dětí se státní příslušností jiného členského státu EU do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků
 - Posouzení efektivity zajišťování bezplatné přípravy k začleňování žáků – dětí se státní příslušností jiného členského státu EU na území hl. m. Prahy
- Koordináční zajištění agendy vzdělávání žáků s OMJ na úrovni odboru školství MHMP
 - Zajištění agendy koordinace vzdělávání žáků s OMJ na MHMP

Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2016

Jedná se soubor konkrétních kroků pro realizaci priorit Koncepce hl. m. Praha pro oblast integrace cizinců na rok 2016. S oblastí vzdělávání souvisí nejvíce aktivity a dílčí aktivity:

- Podpora pravidelné a dlouhodobé realizace Poradní platformy zástupců MČ Praha 1-22, Praha-Libuš a zástupců MHMP pro oblast integrace cizinců
 - Podpora pravidelné a dlouhodobé realizace spolupráce PPMČ a RPP
 - Podpora pravidelné a dlouhodobé realizace a spolupráce PM
 - Koordinace a zahrnutí výstupů RPP, PPMČ, PM do koncepčně strategických dokumentů hl. m. Prahy a dokumentů MČ
- Pravidelný přenos informací o možnostech volnočasových aktivit, které jsou určeny pro děti migrantů i jejich české vrstevníky, mezi všemi pedagogickými subjekty, NNO a rodiči
 - Sdílený webový portál
 - Zapojení DDM – tematické šetření
- Využívání již existujících nástrojů podporujících komunikaci mezi školou, rodiči a žáky migranty (informační materiály přeložené do jazyka migrantů, služby komunitních tlumočnicků, asistent pedagoga atp.)
 - Harmonizace dokumentů hl. m. Prahy souvisejících s přidělováním finančních prostředků na zřízení pozice asistent pedagoga s Konceptí hl. m. pro oblast integrace cizinců
 - Podpora využívání interkulturních pracovníků/komunitních tlumočnicků
 - Podpora využívání již dostupných přeložených dokumentů do cizích jazyků pro školy
- Zajištění bezplatného doučování ČJ a dalších předmětů v průběhu školního roku i prázdnin dle potřeby dětí migrantů
 - Příprava a aktualizace seznamu poskytovatelů doučování pro žáky s OMJ

- Metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení, jejich odborné vzdělávání a vedení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání žáků migrantů
 - Vytvoření platformy zástupců MČ (odborů školství) pro oblast vzdělávání cizinců
- Zajišťování bezplatné přípravy k začleňování žáků - dětí se státní příslušností jiného členského státu EU do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků
 - Informovanost škol povinnosti zajištění jazykové přípravy žáků cizinců
- Koordinační zajištění agendy vzdělávání žáků s OMJ na úrovni odboru školství MHMP
 - Zajištění agendy koordinace vzdělávání žáků s OMJ na MHMP

3.3.3.3 Strategie na úrovni městských částí

Následující tabulka podává přehled o strategických dokumentech v oblasti vzdělávání a souvisejících oblastech (např. prevence kriminality, protidrogová politika, integrace cizinců) na úrovni hlavního města Prahy.

Tabulka 40: Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni

Název	dostupné na (link)
Strategický plán trvale udržitelného rozvoje MČ Praha 12	http://www.praha12.cz/strategicky%2Dplan%2Drozvoje%2Dmestske%2Dcasti/ds-1367/p1=9258
Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v městské části Praha 12 a Kontrola plnění cílů a závěrů „Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v Praze 12“ zpracované v roce 2009	http://www.praha12.cz/skolstvi/ds-1114/p1=1372 http://www.praha12.cz/kontrola-plneni-cilu-a-zaveru-koncepce-rozvoje-zakladnich-a-materskych-skol-v-praze-12-zpracovane-v-roce-2009/d-27666
Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na území městské části Praha 12 v letech 2015 – 2020	http://www.praha12.cz/komunitni%2Dplanovani%2Dsocialnich%2Dsluzeb%2Dna%2Dpraze%2D12/ds-1324/p1=9257
Mapování bezbariérovosti základních škol MČ Praha 12	Není k dispozici
Strategický plán rozvoje městské části Praha – Libuš	http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=103

Zdroj: webové stránky MČ Praha 12 a MČ Praha-Libuš

MČ Praha 12

- Strategický plán trvale udržitelného rozvoje MČ Praha 12

Městská část Praha 12 má zpracovaný Strategický plán trvale udržitelného rozvoje pro roky 2013 – 2020. Zde je oblast školství popsána v prioritě S 1: Zkvalitnění vzdělávací struktury a úrovně obyvatel MČ v rámci prioritní oblasti S: Kvalita společenského života a sociálních služeb.

Strategický plán v prioritě S 1 popisuje problémy v oblasti školství a stanovuje cíle potřebné k naplnění priority:

Vyspělé státy směřují ke znalostní společnosti. Městské části jde proto o to, aby v této důležité oblasti nezaostala. K tomu je potřebné začít už od nejnižších stupňů vzdělávacího systému. Městská část zajišťuje předškolní a základní školní vzdělávání, proto je do této oblasti směřován cíl – zajištění

kvalitního předškolního a školního vzdělávání. Střední a vysoké školství už kompetenčně nepatří do pravomocí městské části, proto v této oblasti nejsou stanoveny cíle. Kde však je důležitá spoluúčast městské části, to je oblast celoživotního vzdělávání – pomoci občanům zvyšovat svoji kvalifikaci. Neméně důležité je postupné vzdělávání k udržitelnému rozvoji – pokud chceme dosáhnout vyšší kvality života společnosti, jsou potřebné znalosti, jaké jsou základní předpoklady a cesty k trvale udržitelnému kvalitativnímu rozvoji.

Naplnění priority při limitech daných pravomocemi městské části, vyžaduje splnění dvou cílů:

- Cíl S 1.1: Zajištění kvalitního předškolního a školního vzdělávání,
 - Cíl S 1.2: Podporovat celoživotní vzdělávání a vzdělávání k udržitelnému rozvoji obyvatel MČ P12.
- Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v městské části Praha 12

V roce 2009 si městská část Praha 12 nechala zpracovat Koncepci rozvoje základních a mateřských škol, která se zaměřila především na zhodnocení využití ZŠ a MŠ a potřebu výstavby nových nebo rozšíření stávajících škol v MČ Praha 12.

Z koncepce vyplynuly tyto závěry:

- není třeba stavět nový školský objekt (stávající nevyužívané prostory a prostory obsazené nájemci nám v případě potřeby umístění cca 250 dětí navíc do mateřských škol postačují, v základních školách je potřeba umístění cca 1 700 žáků navíc plně pokryta),
- očekávaný nárůst dětí stávající školské objekty pojmu, stačí pouze rekonstrukce některých vybraných prostor, případně vypovězení smluv některým stávajícím nájemcům.

Koncepce rozvoje školství v městské části Praha 12 sleduje v následujícím období tyto cíle:

- sledovat veškeré legislativní změny ve školství,
- spolupracovat s Českou školní inspekcí při vyhodnocování jednotlivých inspekčních zpráv,
- zachovat funkci nezávislého interního auditora podřízeného přímo řediteli škol,
- analyzovat školní vzdělávací programy v základních a mateřských školách jednou za dva roky,
- podporovat preventivní programy v základních a mateřských školách,
- analyzovat preventivní programy jednou za dva roky v základních a mateřských školách (prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality),
- analyzovat volnočasové aktivity jednou za dva roky,
- podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků v městské části,
- podporovat zahraniční spolupráci (cesty do zahraničí),
- každoročně plánovat a vyhodnocovat kombinovaný způsob oprav,
- pokračovat v plánování větších investic a dalších investičních výhledů do školských budov,
- dále pokračovat v rekonstrukci školních jídelen,
- sledovat možnost čerpání finančních prostředků z jiných alternativních zdrojů (školní budovy, hřiště),
- pravidelně sledovat odborem školství, kultury a vzdělávání čerpání finančních normativů, plnění spotřebních košů, pestrost jídelních lístků,
- pokračovat ve vyhodnocování kapacity základních a mateřských škol a plně využít kapacity volné,
- sledovat doplňkovou činnost v základních a mateřských školách (pokles finančních prostředků v doplňkové činnosti škol),
- sledovat uzavřené nájemní smlouvy uzavřené na dobu určitou, a to vzhledem ke kapacitě škol,

- od roku 2010 vyhodnocovat výpovědi velkých smluv na dobu neurčitou, a to vzhledem ke kapacitě škol,
- vyhodnocovat všechny nové menší pronájmy nebytových prostor v základních či mateřských školách, a to vzhledem k jejich kapacitě,
- neuzavírat velké smluvní vztahy v nebytových prostorech základních a mateřských škol, a to vzhledem k jejich kapacitě,
- pokračovat ve sledování příjmů a nákladů jednotlivých škol (případně zvyšování nákladů v kapitole školství – příprava rozpočtu),
- sledovat, zda ubytovny pro pedagogické pracovníky plně pokrývají požadovanou kapacitu,
- důsledně dbát na vymahatelnost smluv v ubytovacích prostorech (školnických bytech, přístřeších ve školských objektech, bytovém ubytování ve školském objektu Angelovova).

V roce 2013 došlo k rozsáhlému vyhodnocení této koncepce a aktualizaci jejich cílů v dokumentu Kontrola plnění cílů a závěrů „Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v Praze 12“ zpracované v roce 2009.

Z této kontroly plnění cílů a závěrů vyplynulo následující shrnutí a formulování cílů v oblasti školství:

- sledovat naplněnost základních škol a mateřských škol a v návaznosti na tato data řešit případnou „optimalizaci“ těchto škol na území MČ Praha 12 ve střednědobém období,
- v dalším období již nezvyšovat kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 12, neboť ty jsou v současné době dostatečně saturovány a vzhledem k demografickému vývoji bude opět docházet k úbytku dětí v předškolním vzdělávání,
- v souvislosti s dalším rozvojem základních a mateřských škol provádět plánování investičních akcí do těchto budov, včetně zajištění „Kombinovaného způsobu oprav“,
- na základě možností rozpočtu MČ Praha 12 zajistit a podporovat jako zřizovatel další rozvoj základních škol, mateřských škol, a to včetně podpory kvality výuky a vzdělávání,
- maximálně podporovat grantové programy pro oblast volného času a sportu a tělovýchovy, které jsou každoročně vypisovány MČ Praha 12,
- zpracovat koncepci zajištění a dalšího rozvoje využití volného času a sportu a tělovýchovy se zaměřením na děti a mládež na území MČ Praha 12,
- naplňovat a realizovat priority formulované „Strategickým plánem“ rozvoje MČ Praha 12 za oblast školství, mládeže a tělovýchovy,
- průběžně zajišťovat a vytvářet podmínky pro stabilizaci sítě základních a mateřských škol na území MČ Praha 12.
- Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na území městské části Praha 12 v letech 2015 – 2020

Protože se MAP dotýká i sociální oblasti, je zmíněn i aktuální Komunitní plán rozvoje sociálních služeb. Městská část zahájila komunitní plánování sociálních služeb v roce 2003 a v současné době má zpracován již druhý komunitní plán pro roky 2015 – 2020. Řešené oblasti se týká především Prioritní oblast 1: Rodina, děti a mládež. Zpráva o naplňování komunitního plánu je každý rok předkládána Radě MČ.

Komunitní plán pro každou z uvedených oblastí definuje vizi, strategický cíl, dílčí cíle a opatření k naplňování. Pro Prioritní oblast 1: Rodina, děti a mládež je to konkrétně:

Vize:

- Věnovat zvýšený důraz na poskytování odborných a kvalitních služeb pro rodiny, děti a mládež, kteří se ocitnou v obtížné životní situaci (týká se poskytování sociálních služeb, sociálně-právní ochrany, náhradní rodinné péče). Obecně věnovat důraz podpoře funkční rodiny – dostupnost bydlení, vzdělávání, apod.

Strategické cíle:

1.1 Zajištění sítě sociálních služeb pro rodiny, děti a mládež na území MČ Praha 12:

- Definovat a zajišťovat na území MČ Praha 12 síť sociálních služeb pro rodinu, děti a mládež, které se ocitnou v obtížné životní situaci. Jedná se o ambulantní, terénní a pobytové služby.

Dílčí cíle / Opatření, která vedou k naplnění strategického cíle:

- 1.1.1 Podpora odborného sociálního poradenství §37,
- 1.1.2 Podpora dostupnosti azylového bydlení §57,
- 1.1.3 Podpora krizové pomoci §60,
- 1.1.4 Podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mládež §62,
- 1.1.5 Podpora sociálně-aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi §65,
- 1.1.6 Podpora terénních programů pro děti a mládež §69.

1.2 Podpora návazných služeb pro rodiny, děti a mládež na území MČ Praha 12:

- Udržet, podporovat a rozvíjet další návazné a související služby pro rodiny, děti a mládež, které vhodně doplňují síť sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu.

Dílčí cíle / Opatření, která vedou k naplnění strategického cíle:

- 1.2.1 Podpora náhradní rodinné péče,
- 1.2.2 Podpora terapeutické práce s rodinami,
- 1.2.3 Podpora dostupnosti dětských psychiatrů,
- 1.2.4 Podpora preventivních programů v ZŠ a MŠ,
- 1.2.5 Podpora mateřských a rodinných center, zařízení pro děti mladšího školního věku.

- Mapování bezbariérovosti základních škol MČ Praha 12

MČ Praha 12 nechala v roce 2016 zmapovat bezbariérovost škol. Bezbariérový přístup je jednou z podmínek pro vzdělávání dětí s některými handicap. MAP se zaměřuje rovněž na dostupnost škol a v tomto ohledu je třeba zohlednit i fyzickou přístupnost jednotlivých objektů.

Studie analyzuje situaci na jednotlivých základních školách MČ Praha 12, bohužel však nedoporučuje, které školy by bylo efektivnější plně bezbariérově upravit.

MČ Praha – Libuš

- Strategický plán rozvoje městské části Praha – Libuš

Městská část Praha – Libuš má od roku 2009 zpracovaný Strategický plán rozvoje městské části Praha – Libuš. Oblast školství je řešena především v prioritě 4 Posilování sociální soudržnosti a kvality života, opatření 4.3 Zkvalitnění školství. Úzce vymezené aktivity tohoto opatření (prakticky výhradně zaměřené na ZŠ Meteorologická) a celkové stáří dokumentu způsobují, že neodpovídá potřebám území. To se projevuje v akčních plánech městské části (nejnověji Akční plán na roky 2015 – 2016), které sice uvádí vazbu na opatření strategického plánu, ale řeší i projekty, které nemají přímou vazbu na jeho aktivity. Současně je zde uveden projektový záměr na aktualizaci vlastního Strategického plánu.

Cílem Strategický plán rozvoje městské části Praha – Libuš v oblasti školství je:

- Vytvořit a udržovat optimální podmínky pro základní vzdělávání na Území MČ Praha – Libuš a odstranit dílčí problémy v oblasti školství.

Aktivity naplňující opatření:

- Zatraktivnění ZŠ Meteorologická:
 - zvýšení dohledu městské policie na okolí ZŠ (ochrana dětí před sociálně-patologickými jevy),
 - zatraktivnění veřejného prostranství příslušejícího k ZŠ Meteorologická,

- posilování tematického nebo jiného profilování ZŠ (např. program Montessori a jeho podpora ze strany MČ) a propagace jejího zaměření směrem k cílovým skupinám (žákům a rodičům ve spádovém území),
- tlak MČ na Magistrát hl. m. Prahy v otázce přidělení většího počtu učitelských bytů pro učitele ze ZŠ Meteorologická, možná i projekt ubytovny pro učitele v rámci školy,
- Posílení nabídky středního školství:
 - Iniciace jednání ohledně možného založení/vzniku/rozšíření středních škol.